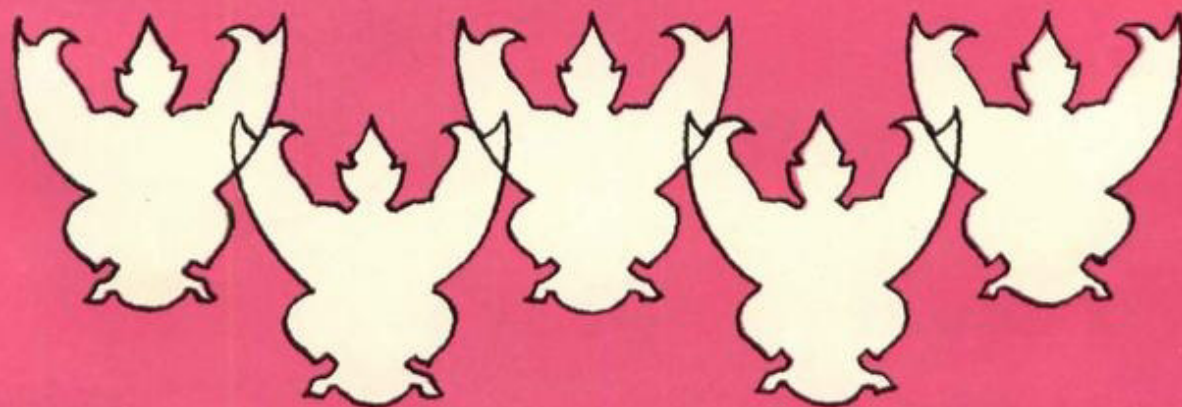

122

วารสารข้าราชการ

ปีที่ 10 ฉบับที่ 8 สิงหาคม 2508

วารสารข้าราชการ

ปีที่ 10 ฉบับที่ 8 สิงหาคม 2508

เจ้าของ

บริการสวัสดิการ ก.พ. สำนักงาน ก.พ.

คณะกรรมการดำเนินงาน

พันเอก จินดา ณ สงขลา เลขาธิการ ก.พ. ประธาน
นายประวิณ ณ นคร รองเลขาธิการ ก.พ. รองประธาน
นายไสรจ สุจิตกุล รองเลขาธิการ ก.พ. รองประธาน
ผู้อำนวยการกอง และหัวหน้ากอง สำนักงาน ก.พ. กรรมการ

วารสารข้าราชการ

ที่ปรึกษา นายประวิณ ณ นคร
นายไสรจ สุจิตกุล
ผู้จัดการ พันตรี อรรถ วิชัยกุล
ผู้ช่วยผู้จัดการ นายพิศล ณ ถลาง
บรรณาธิการ นายสมคิด เจริญกุล
กองบรรณาธิการ นายสาบับ พุ่มแดง
น.ส. นิตยา สุตะบุตร
นายพิศล ณ ถลาง

สารบัญ

ข่าว

	หน้า
อะไรใหม่ในเดือนนี้	3
บุคคลที่ควรกล่าวถึง	9
สรุปเหตุการณ์ทั่วโลก	10
ข่าวสอบข้าราชการ	11

วิชาการ

หลักมนุษยสัมพันธ์	13
แนะนำให้รู้จักบ้านเลขที่ ๑	20
การบริหารงานบุคคลในออสเตรเลีย	39
คำอธิบายกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญ	50
ปัญหาระเบียบข้าราชการพลเรือน	55
ปัญหาคลัง	60

ภาษาอังกฤษ

บทสนทนาภาษาอังกฤษ... ..	46

ความรู้ในการสอบ

การออกข้อสอบ ฯ	29
กลวิธีและข้อเท็จจริงปลักย่อย	32

กฎหมาย ระเบียบ

พ.ร.ฎ. แบ่งส่วนราชการ	(๑)
กฎ ก.พ.	(๑๘)
ระเบียบและ น.ว. ต่าง ๆ	(๒๒)

ปกิณกะ

ถ่านฝอย	27
เฉลยสอบเขาวนและความรู้รอบตัว	63
สอบเขาวนและความรู้รอบตัว... ..	64

ระเบียบการบอกรับ

วารสารข้าราชการกำหนดออกเดือนละฉบับ ค่าบำรุงรวมค่าส่งปีละ ๓๕ บาท บอกรับพร้อมกับส่งเงิน
ล่วงหน้าไปยัง “ผู้จัดการวารสารข้าราชการ สำนักงาน ก.พ. ในพระบรมมหาราชวัง พระนคร” ไปรษณีย์จ่ายเงินที่
ป.ณ. หน้าพระลาน สำหรับส่วนราชการในพระนครส่งทางโทรศัพท์ ๒๗๖๓๒ ได้

พิมพ์ที่ ไทยพิมพ์—ร.พ. อักษรสารการพิมพ์ ๑๒ ถนนบำรุงเมือง คอนวัดสระเกษ พระนคร โทร. ๒๑๔๑๘
นายสิทธิชัย ปริกัมศีล ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ๒๕๐๘

ถ้อยแถลง

เมื่อเช้าตรู่ของวันจันทร์ที่ ๕ เดือนที่แล้ว เมืองไทยต้องสูญเสียรัฐมนตรีที่มีประวัติการทำงานดีเด่น และมีความซื่อสัตย์สุจริตซึ่งเป็นที่เชื่อถือได้ไปท่านหนึ่ง นายเกษม ศรีพยัคฆ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ ได้ถึงแก่อนิจกรรมที่โรงพยาบาลศิริราชหลังจากได้ล้มป่วยด้วยโรคมะเร็งในกระเพาะอาหาร เมื่อคนดีในวงราชการได้สิ้นไปเช่นนี้ย่อมเป็นที่น่าเสียดายอย่างยิ่ง วารสารข้าราชการจึงขอเสนอประวัติของท่านผู้นี้โดยย่อไว้ในฉบับนี้ด้วย

“นรชาติวางวาย   มลายสิ้นทั้งอินทรี
สถิตทั่วแต่ชาติ   ประดับไว้ในโลกา”

เราดำริที่จะเลือกสรรประวัติของ “บุคคลที่ควรกล่าวถึง” ในวงราชการฝ่ายพลเรือน ซึ่งได้ประกอบคุณงามความดีให้กับประเทศชาติเป็นอย่างมาก ทั้งที่มีชีวิตอยู่หรือหาชีวิตไปแล้วก็ตามมาลงพิมพ์ไว้ในวารสารข้าราชการโดยสังเขปเท่าที่สามารถจะกระทำได้ ทั้งนี้ เพราะเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อท่านผู้อ่านที่จะได้ทราบประวัติการรับราชการของบุคคลที่ควรยึดถือเป็นตัวอย่าง และควรได้รับความยกย่องสรรเสริญ

“หลักมนุษยสัมพันธ์” และ “บทสนทนาภาษาอังกฤษ” ที่ได้เกริ่นไว้ในฉบับก่อนๆ ได้นำมาเสนอไว้แล้วในฉบับนี้ สำหรับปัญหาระเบียบข้าราชการพลเรือนที่ดีหรือปัญหาคลังและปัญหาอื่นๆ ก็ดี ที่ท่านสมาชิกถามไปให้ตอบลงในวารสารข้าราชการ หรือตอบเป็นส่วนตัวก็ตาม เราพยายามตอบให้เร็วที่สุดและตรงเป้าหมายชัดเจนที่สุดเท่าที่สามารถจะทำได้ แต่โดยที่ปรากฏว่ามีสมาชิกถามปัญหาไปเป็นจำนวนมาก จึงทำให้การตอบบางรายล่าช้าไปบ้างเล็กน้อย หวังว่าท่านสมาชิกคงเห็นใจและเข้าใจตามนด้วย.

บรรณาธิการ

อะไรใหม่ ในเดือนนี้

กฎหมาย

มีกฎหมายที่น่าสนใจประกาศใช้ ดังนี้ :—

๑. พ.ร.ฎ. แบ่งส่วนราชการ กรมการบัน พาลิชย กระทรวงคมนาคม พ.ศ. ๒๕๐๘
๒. พ.ร.ฎ. แบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๐๘
๓. กฎ ก.พ. ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกรมชลประทาน
(รายละเอียดอยู่บนหน้าพิเศษกลางเล่ม)

ระเบียบ

มีระเบียบและ น.ว. ต่างๆ ประกาศใช้ดังนี้ :—

๑. คณะรัฐมนตรี ให้กระทรวงเข้าสังกัด เร่งรัดให้หน่วยราชการในสังกัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยราชการที่มีหน้าที่ในด้านการพัฒนาการแขนงต่าง ๆ ดำเนินการตามโครงการของตนให้เร็วขึ้น กับให้สำนักงานประมาณและกระทรวงการคลังรับพิจารณาอนุมัติวงเงิน การจัดสรรเงิน ตลอดจนการจ่ายเงินให้รวดเร็วขึ้นด้วย

ในการขอตั้งงบประมาณในอนาคตให้หน่วยราชการต่าง ๆ จัดให้มีโครงการดำเนินงานไว้ให้พร้อมบริบูรณ์ และการตั้งงบประมาณก็ให้พิจารณาให้ใกล้เคียงกับความต้องการจริง และความสามารถในการจ่ายของหน่วยราชการนั้น ๆ

(รายละเอียดอยู่บนหน้าพิเศษกลางเล่ม)

บุคคล

สำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงาน ก.พ.

รับโอน

ร.อ. ผจง ตันติเฉลิม ร.น. หัวหน้าแผนกเงินต่างประเทศ กรมการเงินทหารเรือ กระทรวงกลาโหม มาบรรจุและแต่งตั้งให้ ดำรงตำแหน่งหัวหน้า แผนกนักเขียนยุโรป กองนักเขียนต่างประเทศ ตั้งแต่วันที่ ๑ พ.ค. ๐๘

นายชาญชัย อิงภากรณ์ อาจารย์โท คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มาบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งบุคลากรโท กองระเบียบข้าราชการ ตั้งแต่วันที่ ๑ มิ.ย. ๐๘

สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ

รับโอน นายเข้มแข็ง สัตะชนิ อาจารย์โท

แผนกวิชาที่วิทยาลัย และโรคพิษ คณะกสิกรรมและสัตวบาล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มาบรรจุและแต่งตั้งให้ประจำสำนักงาน สภาการศึกษา ฯ โครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งแต่วันที่ ๑ มิ.ย. ๐๘

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รับโอน

นายสนิท ทองสง่า นักวิชาประมงโท กองบำรุงพันธุ์สัตว์น้ำ กรมประมง มาบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์โท แผนกเกษตรศาสตร์ คณะกสิกรรมและสัตวบาล ตั้งแต่วันที่ ๑ ต.ค. ๐๘

นางสาวกรองทอง วิจิตรา ครูโท ร.ร. วัดสุทธิวราราม แผนก ร.ร. ๙-กลาง กอง ร.ร. รัฐบาล กรม

วิสามัญศึกษา มาบรรจุ และแต่งตั้งให้ ดำรงตำแหน่ง
อาจารย์โท แผนกกฏูวิทยาและโรคพืช คณะกสิกรรมและ
สัตวบาล ตั้งแต่วันที่ ๑๐ มิ.ย. ๐๘

เลื่อน นายอรุณ จันทนโต อาจารย์โท แผนก
กฏูวิทยาและโรคพืช คณะกสิกรรมและสัตวบาล ขึ้นเป็น
ชั้นเอก และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์เอก คณะ
กสิกรรมและสัตวบาล ตั้งแต่วันที่ ๘ มิ.ย. ๐๘

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ออก

นายแพทย์สมาน วรธนะภูติ หัวหน้าแผนกวิชา
จุลชีววิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ออกจากราชการ เพื่อรับบำเหน็จบำนาญ เหตุรับราชการนาน
ตั้งแต่วันที่ ๑๕ มิ.ย. ๐๘

กระทรวงการคลัง

กรมศุลกากร

เลื่อน

นายหวล สุนทรภักย์ สารวัตรศุลกากรโท กอง
ตรวจสินค้าขาเข้า ขึ้นเป็นชั้นเอก และแต่งตั้งให้ดำรง
ตำแหน่งนายด่านศุลกากรเอก ด่านศุลกากรนครราชสีมา จ.ว.
นครราชสีมา

นายสุต เชื้อฉลาด หัวหน้าแผนกเงิน กองคลัง
ขึ้นเป็นชั้นเอก และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง สารวัตร
ศุลกากรเอก กองตรวจสินค้าขาเข้า
ตั้งแต่วันที่ ๑๘ มิ.ย. ๐๘

กระทรวงการต่างประเทศ

แต่งตั้ง

นายวิกรม นิมนาท เลขานุการเอกประจำกรม
การเมือง ดำรงตำแหน่งเลขานุการเอก สถานเอกอัคร-
ราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์

ม.ล. ทวีสันต์ ลดาวัลย์ เลขานุการเอก สถาน
เอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ ดำรงตำแหน่งเลขานุการ
เอกประจำกรมการเมือง

ตั้งแต่วันที่ ๑๔ พ.ค. ๐๘

ม.ล. ชัย สนิทวงศ์ หัวหน้ากองเผยแพร่นโยบาย
ข้าวและสารคดี กรมสารนิเทศ ดำรงตำแหน่งเลขานุการ
เอก สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงมะนิลา

นายสงวน สุจิตต์ เลขานุการเอก สถานเอกอัคร-
ราชทูต ณ กรุงมะนิลา ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากองเผยแพร่นโยบาย
ข้าวและสารคดี กรมสารนิเทศ

ตั้งแต่วันที่ ๒๔ พ.ค. ๐๘

นายวิเชียร ชาติสุวรรณ เลขานุการตรี สถาน
เอกอัครราชทูต ณ กรุงวอชิงตัน ดำรงตำแหน่งเลขานุการ
ตรี กองแบบพิธี กรมพิธีการทูต ตั้งแต่วันที่ ๒๔ พ.ค. ๐๘

นายอังกาบ กนิษฐเสน เลขานุการเอก สถาน
เอกอัครราชทูต ณ กรุงไคโร ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากองการ
ประชุมระหว่างประเทศ กรมองค์การระหว่างประเทศ

นายถนอม นพวรรณ หัวหน้ากองการประชุม
ระหว่างประเทศ กรมองค์การระหว่างประเทศ ดำรง
ตำแหน่งเลขานุการโท(ชั้น ๑) สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุง
ไคโร

ตั้งแต่วันที่ ๒๖ พ.ค. ๐๘

นายไวคุณซ์ ส้ารวมผล เลขานุการโท (ชั้น ๑)
สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเบอร์ลิน ดำรงตำแหน่งหัวหน้า
กองสนธิสัญญา กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย ตั้งแต่วันที่
๑๑ ม.ค. ๐๘

น.ส. อรุณฉา มุณีกันนท์ ดำรงตำแหน่ง
เลขานุการตรี กองแปล กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย ตั้ง
แต่วันที่ ๒๔ พ.ค. ๐๘

นายกลิ่น เทพหัสดิน ณ อยุธยา เลขานุการเอก
สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงย่างกุ้ง ดำรงตำแหน่ง
เลขานุการเอก สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโคลัมโบ

นายอรุณ เพ็ชรสิงห์ เลขานุการเอก สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโคลัมโบ ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากองยุโรปและอเมริกา กรมการเมือง

นายบรรเทอน อมาตยกุล หัวหน้ากองยุโรปและอเมริกา กรมการเมือง ดำรงตำแหน่งเลขานุการเอกสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงย่างกุ้ง

ตั้งแต่วันที่ ๕ มิ.ย. ๐๘

นายสวຍ เรืองเดช เลขานุการตรี สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงมะนิลา ไปประจำสำนักงานปลัดกระทรวง ตั้งแต่วันที่ ๕ เม.ย. ๐๘

กระทรวงเกษตร

กรมประมง

แต่งตั้ง นายประภาส นิตยจินต์ นักวิชาประมงโท แผนกอุตสาหกรรมสัตว์น้ำ กองสำรวจและค้นคว้า ดำรงตำแหน่งนักวิชาประมงโท กองบำรุงพันธุ์สัตว์น้ำ ตั้งแต่วันที่ ๑ ก.ค. ๐๘

กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ

สำนักงานปลัดกระทรวง

แต่งตั้ง

นายประยูร ปวงสาทอง สหกรณ์อำเภอโท อำเภอยะเขว้า จ.ชัยภูมิ ดำรงตำแหน่งสหกรณ์อำเภอโท อำเภอสบปราบ จ.ลำปาง

นายประมวดี บุญชูกุล สหกรณ์อำเภอโท อำเภอสบปราบ จ.ลำปาง ดำรงตำแหน่งสหกรณ์อำเภอโท อำเภอยะเขว้า จ.ชัยภูมิ

ตั้งแต่วันที่ ๑ ก.ค. ๐๘

กรมทางหลวง

เลื่อน

นายทวี จงพานิช นายช่างโท กองฝึกลบรวม ขึ้นเป็นชั้นเอก และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายช่างเอก กองฝึกลบรวม ตั้งแต่วันที่ ๑ ต.ค. ๐๗

นายแพทย์อำพัน อธิเกษม นายแพทย์โท กองแพทย์ ขึ้นเป็นชั้นเอก และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายแพทย์เอก กองแพทย์ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ ม.ค. ๐๘

กรมพัฒนาที่ดิน

รับโอน นายชัยรัตน์ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา นาย

ช่างโท สำนักผังเมือง กระทรวงมหาดไทย มาบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง นายช่างโท กองบริหารที่ดิน ตั้งแต่วันที่ ๑ มิ.ย. ๐๘

การพลังงานแห่งชาติ

ออก นายตามใจ จำภูโต หัวหน้าแผนกกำหนดอัตราค่าตอบแทน กองควบคุมและส่งเสริมพลังงาน ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญ เกตุรับราชการนาน ตั้งแต่วันที่ ๑ พ.ค. ๐๘

กระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

เลื่อน

นายวิเชียร ชื่อดอง ปลัดอำเภอตรี อำเภอบางรัก จ.ว. พระนคร ขึ้นเป็นชั้นโท แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเสมียนตรา จ.ว. โท จ.ว. พระนคร

นายเสนีย์ บุญญภัทรโร เสมียนตราจ.ว.ตรี ประจำอำเภอเบตง จ.ว.ยะลา ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเสมียนตรา จ.ว. โท จ.ว. พัทลุง

นายเชวณี ดวงนภา ปลัดอำเภอตรี อำเภอเมือง นครปฐม จ.ว. นครปฐม ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเสมียนตรา จ.ว. โท จ.ว. แม่ฮ่องสอน

ร.ต. เสนาะ นิพภะ ปลัดอำเภอตรี อำเภอสามพันช้าง จ.ว. พระนครศรีอยุธยา ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเสมียนตรา จ.ว. โท จ.ว. ปราจีนบุรี

นายสมบุญ สุดประเสริฐ รักษาการในตำแหน่งเสมียนตรา จ.ว. โท จ.ว. ชุมพร ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเสมียนตรา จ.ว. โท จ.ว. ชุมพร

นายบุญเลิศ แวภู ปลัดอำเภอตรี อำเภอเมืองสระบุรี จ.ว. สระบุรี ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเสมียนตรา จ.ว. โท จ.ว. ชลบุรี

นายสนาม บุญปาน เสมียนตรา จ.ว. ตรี จ.ว. บัณฑิต ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเสมียนตรา จ.ว. โท จ.ว. นครปฐม

ตั้งแต่วันที่ ๑ มิ.ย. ๐๘

แต่งตั้ง

นายอนุชาติ แก้ววิวัฒน์ ปลัดอำเภอโท อำเภอเมือง เชียงใหม่ จ.ว. เชียงใหม่ ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอโท อำเภอฮอด จ.ว. เชียงใหม่

ร.ต. อำนวย อินสุวรรณ์ ปลัดอำเภอโท อำเภอฮอด จ.ว. เชียงใหม่ ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอโท อำเภอ เชียงใหม่ จ.ว. เชียงใหม่

นายโสภณ รักราษฎร์ ปลัดอำเภอโท อำเภอสันทราย จ.ว. เชียงใหม่ ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอโท อำเภอพร้าว จ.ว. เชียงใหม่

นายชัยศรี นุตาลัย ปลัดอำเภอโท อำเภอพร้าว จ.ว. เชียงใหม่ ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอโท อำเภอคอกะเจ็ด จ.ว. เชียงใหม่

นายสมหมาย ศรีโھر ปลัดอำเภอโท อำเภอคอกะเจ็ด จ.ว. เชียงใหม่ ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอโท อำเภอสันทราย จ.ว. เชียงใหม่

นายพิสันต์ วรรณางกูร ปลัดอำเภอโท อำเภอฝาง จ.ว. เชียงใหม่ ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอโท อำเภอจอมทอง จ.ว. เชียงใหม่

ว่าที่ ร.ต. วิวัฒน์ ศรีสงวาลย์ ปลัดอำเภอโท อำเภอจอมทอง จ.ว. เชียงใหม่ ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอโท อำเภอฝาง จ.ว. เชียงใหม่

ตั้งแต่วันที่ ๒ มิ.ย. ๐๘

ร.ต. ปรีชา ตันไพบูลย์ ปลัดอำเภอโท อำเภอตรอน จังหวัดอุดรธานี ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอโท อำเภอฝาง จ.ว. อุดรธานี

นายประยูร พงษ์พันธ์ ปลัดอำเภอโท อำเภอลับแล จ.ว. อุดรธานี ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอโท อำเภอท่าปลา จ.ว. อุดรธานี

ตั้งแต่วันที่ ๒๑ เม.ย. ๐๘

นายสุเชิฐ นิรันดร์เกียรติ ปลัดอำเภอโท อำเภอภูเงินรายณ์ จ.ว. กาฬสินธุ์ ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอโท ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอสมเด็จ อำเภอสหัสขันธ์ จ.ว. กาฬสินธุ์

นายธงชัย หงจันทร์ ปลัดอำเภอโทผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอสมเด็จ อำเภอสหัสขันธ์ จ.ว. กาฬสินธุ์ ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการส่วนท้องถิ่นโท จ.ว. กาฬสินธุ์

นายศรีตระกูล แดงมันคง ผู้ตรวจราชการส่วนท้องถิ่นโท จ.ว. กาฬสินธุ์ ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอโท อำเภอภูเงินรายณ์ จ.ว. กาฬสินธุ์

ตั้งแต่วันที่ ๖ พ.ค. ๐๘

นายถนอม ทองดี ปลัดอำเภอโท อำเภอบ้านไร่ จ.ว. อุทัยธานี ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการส่วนท้องถิ่นโท จ.ว. อุทัยธานี ตั้งแต่วันที่ ๑๕ พ.ค. ๐๘

นายสง่า สัมพานิช ปลัดอำเภอโท อำเภอหนองจอก จ.ว. พระนครศรีอยุธยา ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอโท อำเภอลาดกระบัง จ.ว. พระนครศรีอยุธยา

นายทองพูน ท้วมปะโคน ปลัดอำเภอโท อำเภอ
ลาดกระบัง จ.ว. พระนคร ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอโท
อำเภอหนองจอก จ.ว. พระนคร

ตั้งแต่วันที่ ๑ มิ.ย. ๐๘

นายแสวง อินทุสุธา นายอำเภอวิหารแดง จ.ว.
สระบุรี ดำรงตำแหน่งนายอำเภอเมืองสระบุรี จ.ว. สระบุรี

นายอรรถ วุฒิวิชัย นายอำเภอไชโย จ.ว. อ่างทอง
ดำรงตำแหน่งนายอำเภอวิหารแดง จ.ว. สระบุรี

นายเจริญ ศรีวิวัฒนาภรณ์ นายอำเภอวัดโบสถ์ จ.ว.
พิษณุโลก ดำรงตำแหน่งนายอำเภอขามเฒ่า จ.ว. พิษณุ
โลก

นายไพโรจน์ นาคนคร นายอำเภอขุนยวม จ.ว.
แม่ฮ่องสอน ดำรงตำแหน่งนายอำเภอวัดโบสถ์ จ.ว.

พิษณุโลก

นายเสถียร จันทราจาง นายอำเภอบางแพ จ.ว.
ราชบุรี ดำรงตำแหน่งนายอำเภอเมืองอุดรธานี จ.ว. อุดร
ธานี

นายวาสนา วงศ์สุวรรณ นายอำเภอบ้านแพ้ว
จ.ว. สมุทรสงคราม ดำรงตำแหน่ง นายอำเภอบางแพ

จ.ว. ราชบุรี

ตั้งแต่วันที่ ๒๖ พ.ค. ๐๘

นายเจริญทร์ กาญจโนมัย ประจำ จ.ว. สมุทร
สงคราม ดำรงตำแหน่งจ.ว. โท จ.ว. สมุทรสงคราม

ตั้งแต่วันที่ ๒๒ มิ.ย. ๐๘

นายพจน์ กุ่อารีย์ นายอำเภอหัวไทร จ.ว. นคร
ศรีธรรมราช ดำรงตำแหน่งนายอำเภอหนองจอก จ.ว.

พระนคร

นายประวิทย์ ลำไยทอง นายอำเภอหนองจอก
จ.ว. พระนคร ไปประจำ จ.ว. พระนคร

นายปรีชา พงษ์อัสวานนท์ นายอำเภอเมืองสงขลา
จ.ว. สงขลา ดำรงตำแหน่งนายอำเภอสว่างแดนดิน จ.ว.

สกลนคร

ตั้งแต่วันที่ ๔ มิ.ย. ๐๘

กรมการพัฒนาชุมชน

วิไล นายประทีป งามนิต ศึกษาพิเศษฝ่าย
สามัญศึกษา จ.ว. พิจิตร สังกัดกองการศึกษาพิเศษ กรม
สามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มาบรรจุและแต่งตั้งให้
ประจำกรมการพัฒนาชุมชน ตั้งแต่วันที่ ๑ มิ.ย. ๐๘

เดียน นายเจริญ โลกะกะลิน ผู้อำนวยการศูนย์
พัฒนาชุมชน เขต ๕ และรักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการ
การศูนย์พัฒนาชุมชน เขต ๓ ขึ้นเป็นชั้นพิเศษ และ
แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาชุมชน เขต
๓ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ มิ.ย. ๐๘

กระทรวงศึกษาธิการ

กรมการฝึกหัดครู

ออก นายโชค สุคันธวิช รองอธิบดีกรมการ
ฝึกหัดครู

นายพร ทองพูนศักดิ์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยครู
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จ
บำนาญ เหตุรับราชการนาน ตั้งแต่วันที่ ๑๕ มิ.ย. ๐๘

นายสวัสดิ์ เกษสุวรรณ หัวหน้ากองส่งเสริมวิทย-
ฐานะ ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญ เหตุรับ
ราชการนาน ตั้งแต่วันที่ ๑๗ มิ.ย. ๐๘

กรมสามัญศึกษา

เดียน นายทัตติม ปุณยพัชรินทร์ หัวหน้า
แผนกมัธยมศึกษาพิเศษ ขึ้นเป็นชั้นเอก และแต่งตั้งให้
ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์เอก ฝ่ายสามัญศึกษาประจำ
จ.ว. ชลบุรี ตั้งแต่วันที่ ๑๐ มิ.ย. ๐๘

กรมอาชีวศึกษา

เลื่อน

นายวิภาต บุณศรี วัชชัย ผู้อำนวยการวิทยาลัย
เกษตรกรรมเชียงใหม่ ขึ้นเป็นชั้นพิเศษ และแต่งตั้งให้
ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยพิเศษ วิทยาลัยเกษตร
กรรมเชียงใหม่

นายสกุล มฤคหัตต์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิค
ภาคใต้ จ.ว. สงขลา ขึ้นเป็นชั้นพิเศษ และแต่งตั้งให้
ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยพิเศษ วิทยาลัยเทคนิค
ภาคใต้ จ.ว. สงขลา

ตั้งแต่วันที่ ๖ ก.ค. ๐๘

นายบัญญัติ สุธงส์นภัย ศึกษาธิการเอก กรม
อาชีวศึกษา ขึ้นเป็นชั้นพิเศษ และแต่งตั้งให้รักษาราชการใน
ตำแหน่งศึกษาธิการพิเศษ กรมอาชีวศึกษา ตั้งแต่วันที่ ๘
มิ.ย. ๐๘

กระทรวงเศรษฐกิจ

กรมการค้าต่างประเทศ

เลื่อน นายถวิล ขาติสุวรรณ หัวหน้าแผนก
สารบรรณ สำนักงานเลขานุการกรม ขึ้นเป็นชั้นเอกและ
แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากองการค้าขาเข้า ตั้งแต่วันที่
๒๒ เม.ย. ๐๘

กระทรวงสาธารณสุข

สำนักงานปลัดกระทรวง

เลื่อน

นายแพทย์อุดม ประจักษ์

นายแพทย์พวงวิทย์ ตันติเจริญ

นายแพทย์เดิม วัชรเสถียร

ขึ้นเป็นชั้นพิเศษ และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง

นายแพทย์พิเศษ ผู้อำนวยการศูนย์กำจัดไขมันและเสีย (ภาค
กลาง, พระพุทธบาทสระบุรี และภาคใต้ ตามลำดับ) ตั้ง
แต่วันที่ ๓๐ มิ.ย. ๐๘

ผู้เก็บตก

ภาษีใหม่ที่ กตภ. งง

คำถาม ก.พ. ก้ออะไร

คำตอบ ก.พ. ก้อช้อยของภาษษนิคหนึ่ง

“สิงหาราช”

บุคคลที่ควรกล่าวถึง

นายเกษม ศรีพยัคฆ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ

นายเกษม ศรีพยัคฆ์ เกิดเมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๔๒ ที่จังหวัดพระนคร สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย พระนคร เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๑ ได้ประกาศนียบัตรฝ่ายเลขานุการของวิทยาลัยไพบรุษบัณฑิตเทคนิคเกิ้ล ในอังกฤษ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๕ และศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเบอร์มิงแฮมจนได้ปริญญาตรีเกียรตินิยมทางพาณิชย์ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๘ หลังจากสำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศแล้ว ได้เดินทางกลับกรุงเทพฯ โดยได้เริ่มเข้าทำงานในกรมรถไฟ กระทรวงคมนาคม ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๖๘-๒๔๘๕ ในตำแหน่งสารวัตรเดินรถ หัวหน้าแผนกสินค้า ผู้จัดการพาณิชย์ และหัวหน้ากองเดินรถ ต่อมาย้ายไปทำงานอยู่ในกระทรวงพาณิชย์ระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๘๕-๒๔๘๖ โดยมีตำแหน่งหัวหน้ากรมส่งเสริมการค้า และย้ายไปเป็นรองอธิบดีกรมรถไฟ กระทรวงคมนาคม ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๘๖-๒๔๙๐

ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๙๐-๒๔๙๔ ได้ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ อีก ๓ ปีต่อมาได้รับตำแหน่งกรมการรถไฟ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๓-๒๔๙๘ ได้รับตำแหน่งปลัดกระทรวงเศรษฐกิจ ซึ่งพออยู่ในตำแหน่งดังกล่าวได้เพียง ๑ ปีก็ย้ายไปดำรงตำแหน่งผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยจนถึง พ.ศ. ๒๕๐๑ จากนั้นก็เข้าดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ จนกระทั่งถึงแก่อนิจกรรมเมื่อเช้าวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๐๘ รวมอายุได้ ๖๖ ปี

อนึ่ง ตลอดเวลาบริหารราชการ ปรากฏว่า นายเกษม ศรีพยัคฆ์ ได้รับความดีความชอบเรื่อยมา และได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ต่างๆ คือ ม.ป.ช., ม.ว.ม., ท.จ.ว., ร.จ.น. และเหรียญบรมราชาภิเษก

สรุปเหตุการณ์ทั่วโลก

โดย ชาลี เอี่ยมกระสินธุ์

- ๒๘ มิ.ย. — นายจาโนส การ์ดาร์ นายกรัฐมนตรีฮังการี ลาออกจากตำแหน่ง นายการ์ดาร์เป็นนายกรัฐมนตรีฮังการีมาเกือบตลอดเวลานับแต่ที่เกิดกบฏออสเตรียในฮังการี เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๔ นายยูลาล กาลิ ซึ่งเป็นรองนายกรัฐมนตรี ได้เป็นนายกรัฐมนตรีคนใหม่ของฮังการี
- ๓๐ มิ.ย. — พลตรีสถานีสลาฟ ที่โคชินสกี หัวหน้าคณะทูตทหารของโปแลนด์ประจำเบอร์ลินตะวันตก มอบตัวให้สิบเอกทหารบกอเมริกันผู้หนึ่งในเบอร์ลินตะวันตก และขอกลับไปอยู่ในสหรัฐ
- ๖ ก.ค. — เหตุที่คอมพิวเตอร์เว็บคอนามเหนือไม่ยอมรับ และเจรจาสันติภาพกับคณะทูตสันติภาพของจักรภพอังกฤษ นายโฮล์โยค นายกรัฐมนตรีนิวซีแลนด์จึงตัดสินใจส่งทหารปืนใหญ่นิวซีแลนด์ทะยานเดินทางมาถึงเว็บคอนามได้ โดยจะเข้าสมทบกองพันทหารออสเตรเลียที่ประจำในเว็บคอนามได้
- ๘ ก.ค. — พลเอกแม็กซ์เวลล์ ดี. เทเลอร์ ลาออกจากตำแหน่งเอกอัครราชทูตประจำเว็บคอนามได้ และประธานาธิบดีจอห์นสัน แต่งตั้งให้นายเฮนรี แคมป์เบล ลอร์ด ดำรงตำแหน่งแทน
- ๘ ก.ค. — ประธานาธิบดีจอห์นสัน ยืนยันว่าสหรัฐจะไม่วางมือเลิกรบในเว็บคอนามได้ จนกว่าการรุกรานของคอมมิวนิสต์จะยุติไป
- ๑๔ ก.ค. — นายแอตโต สตีเวนสัน เอกอัครราชทูตและคณะหัวหน้าคณะผู้แทนถาวรของสหรัฐประจำองค์การสหประชาชาติถึงแก่กรรมที่ลอนดอนด้วยโรคปัจจุบัน
- ๑๖ ก.ค. — มีการเดินขบวนต่อต้านรัฐบาลชุดใหม่ของกรีซ ซึ่งมีนายจอร์จ อาทานัส ซิออส โนวาส เป็นนายกรัฐมนตรี ผู้เดินขบวนสนับสนุน นายป้านเดรอุ นายกรัฐมนตรีวิกตอร์ ซึ่งลาออกจากตำแหน่งหลังจากพระเจ้าคอนสแตนตินแห่งกรีซทรงปฏิเสธคำเรียกร้องของนายป้านเดรอุ ให้ปลดรัฐมนตรีกลาโหมออกจากตำแหน่ง
- เกิดการกบฏในภาคใต้ของเกาะบอร์เนียว ของอินโดนีเซีย ฝ่ายกบฏได้เข้ายึดสนามบินบูลิงไวได้ ผู้บัญชาการทหารอินโดนีเซียประจำภาคใต้ของเกาะบอร์เนียวกล่าวว่า ทหารรัฐบาลต้องล่าถอย เพราะอาวุธฝ่ายกบฏเหนือกว่า
- ๑๘ ก.ค. — ดร. ชิงมันน์ ประธานาธิบดีคนก่อนของเกาหลีใต้ ถึงแก่กรรมที่โรงพยาบาลฮอนโนลูลู ดร. ชิงมันน์อายุ ๘๐ ปี เคยได้รับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดี ๔ ครั้ง ได้เป็นผู้กู้ชีพของเกาหลีใต้ให้พ้นจากการปกครองของญี่ปุ่น.

ข่าวสอบข้าราชการ

ข่าวสอบแข่งขัน

ทราบว่า กรมสรรพสามิต กรมวิทยาศาสตร์และกรมการแพทย์ จะเปิดสอบแข่งขันขึ้นจัดว่า ในไม่ช้านี้

ข่าวสอบคัดเลือก

ทราบว่า กรมต่อไปนี้ จะเปิดสอบคัดเลือกบรรจุผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ดังต่อไปนี้

๑. กรมชลประทาน

ก. ประกาศนียบัตรประโยควิชาชีพชั้นสูง แผนกวิชาช่างไฟฟ้าและวิทยุ, แผนกวิชาการบัญชี, แผนกวิชาช่างยนต์, แผนกวิชาช่างก่อสร้าง, แผนกวิชาเลขานุการ, อนุปริญญาทางช่างชลประทาน ชั้นตรี อันดับ ๑ ขั้นต่ำ ๓๘ อัตรา

ข. ปริญญาทางการบัญชี หรือประกาศนียบัตรชั้นสูงทางการบัญชีจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ชั้นตรี อันดับ ๑ ขั้นสูง ๒ อัตรา

ค. ปริญญาทางช่างชลประทาน ชั้นตรี อันดับ ๒ ขั้นสูง ๒๐ อัตรา

ง. ปริญญาทางวิศวกรรมศาสตร์ แผนกวิศวกรรมโยธา, ปริญญาทางนิติศาสตร์หรือธรรมศาสตร์บัณฑิต, ปริญญาทางอักษรศาสตร์, ปริญญาทางวารสารศาสตร์ ชั้นตรี อันดับ ๑ ขั้นสูง อย่างละ ๑ อัตรา

ก. ประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง แผนกช่างก่อสร้าง, แผนกช่างกล ชั้นเจ้าพนักงาน อันดับ ๒ ขั้นสูง ๑๔ อัตรา

๒. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ

ปริญญาทางเศรษฐศาสตร์ ชั้นตรี อันดับ ๑ ขั้นสูง ๑ อัตรา

๓. สำนักบริหารของนายกรัฐมนตรี

(คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม) ปริญญาทางนิติศาสตร์หรือธรรมศาสตร์บัณฑิต ชั้นตรี อันดับ ๑ ขั้นสูง ๑ อัตรา

๔. สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตร

ประกาศนียบัตรประโยควิชาชีพชั้นสูง แผนกวิชาวิจิตรศิลป์ ชั้นตรี อันดับ ๑ ขั้นต่ำ ๑ อัตรา

๕. สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ปริญญาทางวิทยาศาสตร์ (สาขาคณิตศาสตร์) หรือทางเศรษฐศาสตร์ สถิติหรือทางเศรษฐศาสตร์ หรือทางพาณิชย์ศาสตร์ (จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) ชั้นตรี อันดับ ๑ ขั้นสูง ๑ อัตรา

๖. กระทรวงการต่างประเทศ ประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง แผนกช่างวิทยุอิเล็กทรอนิกส์
ชั้นตรี อันดับ ๒ ชั้นสูง ๒ อัตรา
๗. กระทรวงยุติธรรม ปริญญาทางนิติศาสตร์หรือธรรมศาสตร์บัณฑิต ชั้นตรี อันดับ ๑ ชั้นสูง
๑ อัตรา
๘. กรมวิชาการ ก. ปริญญาทางวิชาการศึกษา หรือทางครุศาสตร์ ชั้นตรี อันดับ ๑ ชั้นสูง
๑ อัตรา
- จ. ประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง แผนกพาณิชยการ หรือ
แผนกเลขานุการ ชั้นจิตวา อันดับ ๒ ชั้นสูง ๑ อัตรา
๙. สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ก. ปริญญาทางรัฐศาสตร์ ชั้นตรี อันดับ ๑ ชั้นสูง ๑ อัตรา
- ข. ปริญญาทางการบัญชี หรือประกาศนียบัตรชั้นสูงทางการบัญชี หรือ
ปริญญาทางพาณิชยศาสตร์ ชั้นตรี อันดับ ๑ ชั้นสูง ๑ อัตรา

ผู้เก็บตก

กระต่ายนายหนึ่งไปดูโทรทัศน์ที่บ้านเพื่อน ครั้นกลับมาถึงบ้านพบ
ข้าราชการหนุ่มอยู่กับภรรยาตบสองต่อสองในห้องนอน ข้าราชการหนุ่มดูว่ามา
ขอยืมเงิน ภรรยาก็ว่าได้นัดให้ข้าราชการหนุ่มมาเอาเงิน ๓๐๐ บาท ที่เขาขอ
ยืมไว้ “แต่พอน้องเข้าไปหยิบเงินในห้องนอนและเรียกให้ข้าราชการหนุ่มเข้าไป
รับเงิน ก็พอดพกลับมาพอด”

สามีชอบดูโทรทัศน์ ภรรยาชอบมันดกกลางคืน เป็นเรื่องของเขา แต่
ข้าราชการเข้าไปอยู่ในห้องนอน ของภรรยาผู้อื่นในเวลาค่ำคืน เมื่อสามีเขาไม่อยู่
ไม่สมควร เสียเกียรติ ต้องปรามกันบ้าง ผู้บังคับบัญชาจึงสั่งลงโทษตัดเงินเดือน
๓๐ % ๘ เดือน

อนิจจา....เงินร้อยบาทที่ยืมได้หรือเปล่าไม่แน่ แต่ที่แท้ถูกตัด
เงินเดือนเกือบห้าร้อยบาทเชียวนะครับ

“ออม”

หลักมนุษยสัมพันธ์

โดย

ดร. ชูบ กาญจนประกร

คำนำ

บทความเรื่อง “หลักมนุษยสัมพันธ์” นี้ ผู้เขียนได้เขียนขึ้นอย่างกว้างๆ และเป็นกลางๆ เพื่อให้ใช้เป็นประโยชน์ได้ทั้งในการบริหารราชการและการสอบคัดเลือก ยิ่งกว่านั้น ยังได้พิจารณาเห็นว่า วิชามนุษยสัมพันธ์ซึ่งเป็นสาขาหนึ่งในวิชารัฐ-
ประศาสนศาสตร์ เป็นวิชาที่มีความสำคัญมากทั้งในทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ แต่ยังมีการนำออกเผยแพร่ค่อนข้างน้อยมาก บทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์ที่จะเสนอหลักมนุษยสัมพันธ์อย่างกว้างๆ เสียชั้นหนึ่งก่อน เพื่อเป็นแนวทางนำไปสู่การศึกษาโดยพิสดารในลำดับต่อไป

โดยที่ผู้เขียนได้พิจารณาเห็นว่า การที่จะช่วยให้ท่านผู้อ่านซาบซึ้งในหลักมนุษยสัมพันธ์ได้ดียิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์แก่การบริหารงานและการสอบคัดเลือกนั้น จำเป็นจะต้องมีอุทธาหรณ์ประกอบการพิจารณาตามควรแก่กรณี ดังที่ท่านผู้อ่านจะทราบได้จากการอ่านบทความในตอนต่อไป จะอย่างไรก็ดีผู้เขียนใคร่ขอขออนุญาตความเข้าใจว่า กรณีแห่งเรื่องต่างๆ ที่นำมาเป็นอุทธาหรณ์นี้มีไว้เป็นผลงานวิจัยเพื่อการศึกษาเรื่องนี้โดยเฉพาะ หากแต่เป็นกรณีอุทธาหรณ์ที่ผู้เขียนระลึกได้จากประสบการณ์ในการทำงาน และขอรับรองว่า ทุกเรื่องที่เสนอเป็นเรื่องจริงในเนื้อหา เว้นแต่ชื่อของผู้ที่เกี่ยวข้องกับกรณีนั้นๆ เท่านั้นที่จำเป็นต้องขอสงวนไว้โดยใช้นามสมมติแทน

แนวการศึกษา

วิชามนุษยสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นสาขาวิชาที่สำคัญวิชาหนึ่งในการศึกษาวิชาการรัฐประศาสนศาสตร์ มีขอบเขตการศึกษาและวิจัยกว้างขวางมาก เพราะเป็นการศึกษาเรื่องคนทั้งในทางเรือนร่างและเรือนใจ ความสัมพันธ์ระหว่างคนต่อคน คนแต่ละคนซึ่งมีความสัมพันธ์กับงาน รวมตลอดถึงภาวะทางใจของคนที่จะอุทิศกาย ใจ และเวลาให้แก่ความสำเร็จของงาน หากพิจารณาจากการทำงานในทางปฏิบัติก็จะยิ่งจะประจักษ์ชัดยิ่งขึ้นอีกมากกว่า ในการปฏิบัติงานประจำวันย่อมมีคนและองค์คณะบุคคลแตกต่างกันอยู่เป็นอันมากทั้งในทางพื้นเพ จิตใจ และสมรรถภาพของ แต่ละคนซึ่งร่วมกันทำงานอยู่ในหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานในลักษณะต่าง ๆ กัน โดยเหตุนี้ การศึกษาวิชามนุษยสัมพันธ์ในทางทฤษฎีนั้น ย่อมจะเห็นได้อยู่โดยทั่วไปว่า ถึงแม้จะเป็นการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องความสัมพันธ์ของผู้ร่วมปฏิบัติงานและการหาทางจูงใจให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติภารกิจให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีสมานฉันท์ก็ตาม ก็อาจจะมีแนววิธีในการศึกษาดัง ๆ กันออกไปได้เป็นอันมาก สำหรับแนววิธีที่เสนอเพื่อพิจารณาศึกษาหลักมนุษยสัมพันธ์ในบทความนี้ ผู้เขียนให้หลักกระบวนการของการจูงใจคน (process of motivation) เพื่อผลงาน ดังจะได้กล่าวรายละเอียดเพิ่มเติมในตอนต่อไป

เพื่อความเข้าใจอันดีในอันที่จะได้ใช้ทฤษฎีให้เข้ากันได้กับทางปฏิบัติ ในการนี้จะได้เสนอทั้งหลักตามทฤษฎีของฝรั่งและหลักของไทยตามคำสั่งสอนของพระพุทธองค์ ทั้งนี้ จะได้เสนอเป็นขั้นตอนตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ในเบื้องต้นจะได้พิจารณาทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของคำว่า “มนุษยสัมพันธ์” เพื่อให้ทราบขอบเขตและความหมายอันเป็นสาระสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ในทางวิชาการ

ในประการที่ ๒ จะได้พิจารณาหลักมนุษยสัมพันธ์ทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ

ในประการที่ ๓ ในฐานะที่เมืองไทยเป็นเมืองพุทธ มีหลักพุทธธรรมอะไรอยู่แล้วเพื่อมนุษยสัมพันธ์อันดี

ในประการสุดท้าย จะได้พิจารณาโดยสรุปเพื่อทราบปัญหาหลักเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ในวงการบริหารของไทยโดยสังเขป

ขอบเขตและความหมายของมนุษยสัมพันธ์

ตามที่ได้อ้างไว้ข้างต้นว่า หลักมนุษยสัมพันธ์ในบทความนี้จะถือแนวการพิจารณามนุษยสัมพันธ์ในลักษณะกระบวนการหรือขั้นตอนต่าง ๆ ในการจูงใจคนเพื่อผลงาน โดยนัยนี้ คำว่ามนุษยสัมพันธ์ (human relations) จึงอาจวิเคราะห์ความหมายได้ ดังต่อไปนี้

มนุษย์สัมพันธ์ คือ กระบวนการของการจูงใจคนอย่างมีประสิทธิภาพในสถานการณ์ที่มีอยู่ เพื่อสัมฤทธิ์ผลของการที่วัตถุประสงค์ต่าง ๆ จักได้ดลกันไปในอันที่จะก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายอันเป็นส่วนรวมขององค์การยิ่งขึ้น¹

ตามความหมายโดยนัยดังกล่าวนี้ หากพิจารณาโดยลึกซึ้งอีกเล็กน้อย ย่อมประจักษ์ชัดว่ามนุษย์สัมพันธ์มีขอบเขตกว้างขวาง มีลักษณะรวมอยู่ทั้งการศึกษาแบบปรัชญา และยังรวมถึงเทคนิควิธีต่าง ๆ ในทางปฏิบัติ ในการนี้ การศึกษาวิชามนุษย์สัมพันธ์นั้น หากกล่าวโดยย่อที่สุด ก็ได้แก่การศึกษาเพื่อหาทางให้บังเกิดผลงานสูงขึ้น และในขณะเดียวกันนั้น ก็เป็นการศึกษาเพื่อให้ผู้ทำงานแต่ละคนและในส่วนรวมมีความสุขความพอใจในการทำงานนั้นด้วย²

จะอย่างไรก็ตาม การที่จะให้เข้าใจขอบเขตและความหมายของมนุษย์สัมพันธ์ได้โดยลึกซึ้งยิ่งขึ้นนั้น เป็นการสมควรที่จะได้พิจารณาแนวความคิดของมนุษย์สัมพันธ์ในรายละเอียดต่อบ้างตามสมควร ดังต่อไปนี้

๑. มนุษย์สัมพันธ์ในลักษณะที่เป็นกระบวนการจูงใจคน

มนุษย์สัมพันธ์ในลักษณะที่เป็นกระบวนการจูงใจคนนี้ หากพิจารณาในส่วนรวมของการทำงาน และพิจารณาตามรูปศัพท์แล้ว อาจจะพิจารณาในวงแคบได้ว่า เป็นการกระทำที่หัวหน้าจะพึงปฏิบัติต่อลูกน้องเท่านั้น* แต่แท้ที่จริงแล้ว มนุษย์สัมพันธ์เป็นกริยากระทำต่อกัน (interaction) หากพิจารณาประกอบกับข้อความที่ว่า “มนุษย์สัมพันธ์ คือกระบวนการจูงใจคนอย่างมีประสิทธิภาพในสถานการณ์ที่มีอยู่” ก็ย่อมจะพิจารณาในรายละเอียดเพิ่มเติมได้ดังต่อไปนี้

ก. มนุษย์สัมพันธ์มีลักษณะเป็นกริยากระทำต่อกันของบุคคลแต่ละบุคคลและทุกคนที่ร่วมกันปฏิบัติงานอยู่ในแต่ละองค์การ โดยเหตุนี้ การพิจารณาศึกษาเรื่องมนุษย์สัมพันธ์นี้ ใน

¹William G. Scott, *Human Relations in Management: A Behavioral Approach* (Illinois: Richard D. Irwin, Inc., 1962), p. 3. แปลโดยผู้เขียน

²*Ibid.*, p. 4.

* คำว่า “หัวหน้า” และคำว่า “ลูกน้อง” ที่ใช้ในที่นี่ เฉพาะอย่างยังคำว่า “ลูกน้อง” อาจจะมีส่วนท่านหรือหลายท่านที่รู้สึกสะอิดสะเอียน จะเป็นเพราะตะจิตตะขวงใจหรือฟังแล้วไม่เหมาะสมก็ตาม หากท่านผู้อ่านบังเอิญเกิดความรู้สึกเช่นนั้นขึ้น ก็ต้องขออภัย การที่เลือกใช้คำนี้ก็เพื่อให้ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “superior” และ “subordinate” ประการหนึ่ง และเลือกใช้โดยที่เห็นว่าสั้นและเข้าใจง่ายดีกว่าคำว่า “นายและลูกน้อง” หรือคำว่า “ผู้บังคับบัญชาและผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชา” อีกประการหนึ่ง

เบื้องต้นจึงจำเป็นต้องทราบบุคลิกภาพ* ของคนทั้งเรือนร่างและเรือนใจ เพื่อทราบต่อไปถึงพฤติกรรมของแต่ละคน และพฤติกรรมของคณะบุคคลนั้นๆ (group behavior) ว่า มีอยู่อย่างไร จะใช้มูลเหตุใจประการใดบ้าง มนุษย์สัมพันธ์จึงจะบังเกิดประสิทธิผล ฉะนั้น หลักการพิจารณา มนุษย์สัมพันธ์จึงกำหนดหลักเตือนใจไว้ว่า “นานาจิตต” หรือที่ฝรั่งเรียกว่า “Man is different”¹ ซึ่งยากแก่การที่จะเข้าถึงจิตใจของคนทุกคนได้ อย่างที่มักคิดของคนไทยเราว่า “จิตมนุษย์นี้ใช้ยากแท้หยั่งถึง” แต่ถ้าจะทำงานกับ “คน” ก็ต้องพยายาม

สำหรับในบทความนี้จะขอได้กล่าวถึงรายละเอียดอันเกี่ยวกับมูลเหตุใจ และการใช้มูลเหตุใจ เพราะต้องการที่จะพิจารณาคำศึกษาเพื่อทราบหลักมนุษยสัมพันธ์ ในเบื้องต้นเสียก่อน

ข. เมื่อได้พิจารณาองค์ประกอบของมนุษยสัมพันธ์ในส่วนที่เกี่ยวกับตัวคนดังกล่าวในข้อ ก. แล้ว ย่อมจะพิจารณาได้ต่อไปว่า ตัวคนหรือกลุ่มคณะบุคคลต่าง ๆ นั้นมีส่วนเชื่อมโยงซึ่งทำให้เกิดมนุษยสัมพันธ์ขึ้น นั่นคือ การติดต่อ (communication) ซึ่งมีอยู่ทั้งการติดต่อแบบรูปนัยหรือการติดต่อเป็นทางการ (formal communication) และอาจจะมีการติดต่อแบบอรูปนัยหรือการติดต่อเป็นการภายในอย่างไม่เป็นทางการ (informal communication)³ ฉะนั้น การพิจารณาตรวจสอบปัญหาของมนุษยสัมพันธ์นั้น จะต้องเคร่งอยู่แต่ในสายการบังคับบัญชาแบบการติดต่อชั้นลงเป็นสองทาง (two-way communication) เท่านั้นมิได้ จำเป็นต้องคำนึงถึงเพื่อนร่วมงานในระดับเดียวกัน หรือระดับอื่น ๆ รวมทั้งบุคคลภายนอกที่มาติดต่อด้วยเสมอ โดยเหตุนี้หลักการติดต่อซึ่งจำเป็นต้องใช้ประกอบเป็นหลักมนุษยสัมพันธ์ คือ หลักการติดต่อ ๔ ทิศ (four-way communication) แต่ตามหลักมนุษยสัมพันธ์นิยมเรียกและจัดให้มีการติดต่อแบบ “การติดต่อทั่วทุกทิศทาง (circle communication)” มากกว่า

* คำว่า “บุคลิกภาพ” ที่ใช้ในที่นี่ ใช้ตามความหมายในทางวิชาการที่หมายถึงทั้งทางเรือนร่าง (physically) และเรือนใจ (mentally) ซึ่งเป็นส่วนประกอบของการที่จะพิจารณาพฤติกรรม (behavior) ของผู้นั้นต่อไป มิใช่เป็นการใช้ตามความหมายทั่วไปอย่างที่ว่า “คนนี้เป็นคนมีบุคลิกภาพดี” ซึ่งมักจะหมายถึงว่าเป็นคนมีรูปร่างหน้าตาดี ท่วงท่าวาจาดี แต่จิตใจอาจจะทุพพลภาพไม่สมบูรณ์ หรือไม่มีจิตใจมั่นคงและกล้าที่จะรับผิดชอบงานก็ได้ บุคคลในประการหลังนี้ ในทางวิชาการเรียกว่า เป็นบุคคลที่ไม่มีบุคลิกภาพที่จะเป็นหัวหน้างาน

³ โปรดพิจารณา รายละเอียดเกี่ยวกับ การติดต่อ อย่างไม่เป็นทางการ เพิ่มเติมได้จาก ชูบ กาญจนประกร, “องค์การอรูปนัย,” วารสารรัฐประศาสนศาสตร์, ปีที่ 4, ฉบับที่ 4 (เมษายน, 2507), หน้า 514-550.

ค. การติดต่อดังกล่าวในข้อ ข. นั้น อาจจะเป็นการติดต่อด้วยวาจาหรือลายลักษณ์อักษร ฯลฯ ก็ได้ การติดต่อจะเป็นไปในรูปใดก็ตาม ย่อมมีบุคลิกภาพและพฤติกรรมในการติดต่อนั้น ๆ ให้ทราบได้โดยตรงหรือโดยปริยายเสมอ ถ้าเป็นกรณีการติดต่อด้วยวาจาระหว่างคนต่อคน ก็อาจจะเห็นได้ง่ายจากอาการกิริยาซึ่งกระทำต่อกัน (interaction) เช่น การติดต่อรหว่างหัวหน้ากับลูกน้องก็เป็นแบบหนึ่ง ส่วนการติดต่อระหว่างเพื่อนร่วมงานในระดับเดียวกัน ก็เป็นไปอีกรูปหนึ่ง เป็นต้น

สำหรับการติดต่อด้วยลายลักษณ์อักษรก็เช่นเดียวกัน ย่อมมีส่วนแสดงให้เห็นบุคลิกภาพและพฤติกรรมในการบริหาร ซึ่งแสดงออกให้ทราบถึงลักษณะของมนุษย์สัมพันธ์ในองค์การนั้นได้เป็นอย่างดี ขอให้พิจารณาจากกรณีตัวอย่าง ๓ กรณีแรก และอีก ๒ กรณีหลังที่ยกเป็นอุททาหรณ์ แล้วท่านผู้อ่านลองขังใจดูว่า มีความแตกต่างกันอย่างไรบ้างในเชิงการใช้หลักมนุษย์สัมพันธ์ ทั้ง ๆ ที่เป็นกรณีรับทราบรายงานของลูกน้องและอนุมัติคำขอของลูกน้องเหมือนกัน ดังต่อไปนี้

กรณีที่ ๑ “ทราบ รวบรวมเรื่อง”

กรณีที่ ๒ “ทราบ ชอบใจ”

กรณีที่ ๓ “ทราบ ดีมาก เรื่องนี้มีความสำคัญต่อประเทศชาติมาก ขอให้คุณมาลาตีช่วยรายงานผลก้าวหน้าให้ผมทราบด้วย ชอบใจมาก”

แม้ในกรณีที่หัวหน้าอนุมัติตามที่ลูกน้องเสนอขอมา ก็เช่นเดียวกัน ย่อมจะเป็นหลักฐานยืนยันให้เห็นการใช้หลักมนุษย์สัมพันธ์ซึ่งแฝงอยู่ในลายลักษณ์อักษรต่าง ๆ กัน แม้ผู้ใช้มุ่งที่จะให้เกิดผลอย่างเดียวกันก็ตาม เช่น

กรณีที่ ๑ “อนุมัติ”

กรณีที่ ๒ “อนุมัติด้วยความยินดี”

ทั้งนี้ เมื่อประมวลกรณีตัวอย่างต่าง ๆ เข้าด้วยกันแล้ว ก็เป็นการเพียงพอที่จะกล่าวได้ว่าความสำคัญของการติดต่อที่มีอยู่ในหลักมนุษย์สัมพันธ์ ที่จะสามารถจูงใจคนได้นั้น นอกจากจะมีบุคลิกภาพและอาการกิริยาที่กระทำต่อกันในลักษณะคนต่อคน (face-to-face) แล้ว การกระทำต่อกันในรูปของการติดต่อโดยใช้ลายลักษณ์อักษร ก็ย่อมมีส่วนพัวพันต่อภาวะทางใจของผู้รับอีกฝ่ายหนึ่งเสมอ ไม่มากนักน้อย ส่วนสำคัญที่สุดในการติดต่อเป็นหนังสือก็คือ ลีลาและภาษาที่ใช้ นอกจากจะต้องเป็นไปตามแบบธรรมเนียมของการบริหารงานที่นิยมกันอยู่ทั่วไปว่า หนังสือติดต่อดควรจะสั้น เข้าใจง่าย และตรงจุดหมายที่ต้องการ ควรจะให้มีหลักมนุษย์สัมพันธ์

คละเคล้าอยู่ในภาษาหนึ่งอันด้วยเสมอ ผู้เขียนขอเสนอหลักมนุษยสัมพันธ์ในชื่อว่า “หลักมนุษยสัมพันธ์ในภาษาหนึ่งลือ”

ง. หากพิจารณาการใช้หลักมนุษยสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อสัมฤทธิ์ผลหรือผลสำเร็จในการร่วมกันปฏิบัติงานดังกล่าวข้างต้นและจะได้กล่าวเพิ่มเติมในตอนต่อ ๆ ไปอีกนั้นย่อมจะระลึกได้ทันทีว่า กระบวนการ จูงใจตามหลักมนุษยสัมพันธ์มีความสำคัญอยู่ต่อกระบวนการบริหารทุกขั้นตอน มนุษยสัมพันธ์จึงมีความจำเป็นในการบริหารและจะต้องปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพเพื่อจะช่วยส่งเสริมให้การปฏิบัติงานร่วมกันเป็นหมู่คณะนั้น ก่อปรด้วยสามัคคีธรรม (group efforts) เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ถ้าหมู่คณะขาดเสียซึ่งมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีแต่เรื่องทะเลาะเบาะแว้ง งามแ่ง เช่น หัวหน้าวิจารณ์ลูกน้อง ส่วนลูกน้องก็เฝ้าแต่นิ่งนิทนานายและมันชาเข้าหากันแล้ว จะหวังให้หมู่คณะนั้นหรือองค์การนั้นทำงานให้สัมฤทธิ์ผลด้วยดีมีความสุขในอันที่จะเสริมสร้างศรัทธาในการทำงานให้เกิดขึ้นและมีอยู่ตลอดไปได้อย่างไร ท่านผู้อ่านย่อมมีประสบการณ์มากมายเป็นอย่างดีแล้วว่า การที่จะให้เกิดมนุษยสัมพันธ์ที่ดีมีประสิทธิภาพเพื่อให้เป็นอุปการะต่อการบริหารงานทุกขั้นตอนนั้น จะต้องทำอย่างไรบ้าง ขอให้ใช้ประสบการณ์ของท่านผสมผสานกับหลักทางทฤษฎีซึ่งจะกล่าวในตอนต่อ ๆ ไป

จ. เมื่อเป็นที่ยอมรับว่า มนุษยสัมพันธ์เกี่ยวข้องอยู่กับการบริหารทุกขั้นตอนดังกล่าไปแล้วในข้อ ง. หากพิจารณาประกอบกับความจริงที่ว่า การบริหารงานมีลักษณะเป็นการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัย ตามนโยบายและสถานการณ์ของประเทศ ย่อมจะเห็นได้ว่า สถานการณ์ที่มีอยู่ในวงการบริหารก็อาจจะมีลักษณะการเปลี่ยนแปลงเพราะมีอิทธิพลจากภายนอก หรืออาจจะสืบเนื่องมาจากสถานการณ์ภายในที่เปลี่ยนแปลงไปก็ได้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องปรับใช้หลักมนุษยสัมพันธ์ให้เข้ากับสถานการณ์ที่มีอยู่ทุกโอกาส ไม่จำกัดว่า จะเป็นสถานการณ์ที่มีอยู่ในขณะนั้น สถานการณ์ที่กำลังเปลี่ยนแปลง หรือเตรียมรับสถานการณ์ที่คาดว่าจะมีมาในอนาคต โดยนัยนี้ ย่อมเป็นการยืนยันว่าหลักมนุษยสัมพันธ์ต้องมีภาวะโอนอ่อนให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เสมอ การใช้หลักมนุษยสัมพันธ์จึงจัดเป็นการใช้ศิลป์ในการครองใจคนอย่างหนึ่งซึ่งมีความละเอียดอ่อนมากเป็นพิเศษ

หน้าที่ในการปรับใช้หลักมนุษยสัมพันธ์ในการบริหารงานให้เข้ากันได้กับสถานการณ์ที่มีอยู่นั้น กล่าวโดยทั่วไปเป็นหน้าที่ของผู้ร่วมปฏิบัติงานแต่ละคนและทุกคนในส่วนรวม แต่ถ้าจะกล่าวโดยเฉพาะเจาะจงแล้ว หน้าที่นี้จัดอยู่ในความรับผิดชอบของหัวหน้าหรือนายท่านเป็น

ส่วนใหญ่ เพราะหน้าที่ของหัวหน้าที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่ง คือ “นำ (lead)” ไม่ใช่ “ตาม (follow)” และการที่หัวหน้าจะนำหมู่คณะใดได้โดยเรียบร้อยต้องมีมนุษยสัมพันธ์เป็นเชื้อช่วยยึดโยงให้กลุ่มคณะบุคคลนั้นเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เพื่อหัวหน้าจะได้ใช้ภาวะผู้นำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ฉะนั้น จึงพิจารณาได้ต่อไปว่า

(๑) มนุษยสัมพันธ์ (human relations) และภาวะผู้นำ (leadership) จึงมีส่วนสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด หัวหน้ามีความสำคัญต่อการใช้หลักมนุษยสัมพันธ์ให้เข้ากับสถานการณ์เพื่อประโยชน์แก่การบริหาร และจะต้องถือเป็นความสำคัญอันดับแรกที่จะต้องสอดคล้องดูแลเพื่อให้มนุษยสัมพันธ์เป็นการส่งเสริมภาวะผู้นำของผู้เป็นหัวหน้านั่นเอง หัวหน้าจึงจำเป็นต้องจัดให้มีมนุษยสัมพันธ์ทั้งในทางสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีงามในหมู่คณะ และหัวหน้าจะต้องหาทางแก้ปัญหาซึ่งจะเป็นการทำให้มนุษยสัมพันธ์เสื่อมโทรมให้กลับฟื้นคืนโดยเร็วที่สุด

(๒) องค์การใดก็ตามถ้าหัวหน้าขององค์การนั้นมีข้อขัดแย้งกันระหว่างหัวหน้ากับลูกน้อง หรือถึงกับเป็นปากเสียงกับลูกน้องขึ้น หรือมีการบงัดมโนชาในหมู่ลูกน้องด้วยตนเอง แต่ผู้เป็นหัวหน้าเอาหูไปนาเอาตาไปไร่เสีย ย่อมสันนิษฐานไว้ได้ก่อนว่า องค์การนั้น “จะเริ่มจะเลวแล้ว” เปรียบเสมือนแมลงมดที่ไม่ยอมชักใยด้วยเหตุใด ๆ ก็ตาม นับวันแต่ใยแมลงมดซึ่งเทียบได้กับเชื้อโยมนมนุษยสัมพันธ์จะขาดวัน แล้วจะเป็นอย่างไรต่อไปนั้น ก็พอจะคาดหมายได้อย่างดีที่สุดลูกน้องก็จะทำงานไปวันหนึ่ง ๆ พอมีเงินเดือนประทังชีวิตไปเท่านั้น ผลร้ายอื่น ๆ ที่จะมีตามมาอีกอย่างไรบ้างนั้น ไม่จำเป็นต้องพรรณนา

กล่าวโดยสรุป กระบวนการจูงใจคนเพื่อผลงานตามที่เป็นหลักเกณฑ์และขอบเขตความหมายของมนุษยสัมพันธ์ในเบื้องต้นที่จะต้องทำความเข้าใจนั้น ในเนื้อแท้ของการจูงใจนั้น กล่าวในสาระสำคัญได้แก่ การเร้า (stimulate) และการเหนี่ยวนำ (induce) ให้แต่ละบุคคลในส่วนรวมมุ่งปฏิบัติงานด้วยความกลมเกลียวโดยมีขวัญ และมีความพึงพอใจที่จะให้งานบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ขององค์การ ฉะนั้น ในขั้นนี้ พอสรุปได้ว่า สาระสำคัญประการหนึ่งของแนวความคิดเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ในอันที่จะจูงใจ เร้า หรือเหนี่ยวนำด้วยประการใด ๆ นั้น มีจุดมุ่งหมายอยู่ที่การหาทางเสริมสร้างให้คนมีความรักและรับความรัก (love and to be loved) ซึ่งกันและกัน ซึ่งอาจจะเรียกได้ว่าเป็น “หลักความรักในมนุษยสัมพันธ์” ซึ่งนับว่ามีความสำคัญมาก ถ้าองค์การใดไร้รักสมัครสมาน องค์การนั้นจะอยู่ได้อย่างไร

(ยังมีต่อ)

แนะนำให้รู้จักบ้านเลขที่ ๑ ต.-อ. ดุสิต พระนคร

โดย

ถวิล แวศวร

บ้านใหญ่ที่มีความสำคัญต่อทุกคน ไม่ว่าจะเป็นเหล่า
ชะแลแก่ชรา ที่นเองหรือไม่ที่นเอง ต้องมีความสัมพันธ์กับบ้าน
ทั้งนี้ สำนวนราคาของบ้าน (ไม่ใช่คนนะครับ) เท่าที่สืบทราบมา
ประมาณ ๕๐ บาท เออะไม่ใช่ ๕ ล้านบาท (ราคาในสมัย ๓๐ กว่าปี)
แต่ถ้าจะเอากันให้มันละเอียดก็ต้องไปสอบถามที่หอยเตี้ยบนที่ดิน ท่านดู

คงอยากรู้ขึ้นครับว่า บ้านที่ว่านี้อยู่ที่ไหน และไต่ถามว่าสำคัญนะ มันสำคัญอย่างไร
กันหนักหนา ใจเย็นๆ ครับ ผมกำลังจะแนะนำให้ท่านรู้จักบ้านที่ว่านี้เดี๋ยวแล้ว เรามาตั้งต้น
กันที่ทุ่งพระเมรุกันดีกว่า ยืนหันหน้าไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ (จะกางมือแบบลูกเสือเพื่อ
หาทิศทางก็ได้) ไปตามถนนราชดำเนิน จนถึงสะพานมัฆวาน คุณจะเห็นน้ำพุสามชั้นอย่าง
สวยงาม หากเป็นเวลากลางคืน จะมีแสงไฟอย่างกับเมืองสวรรค์ ลงสะพานเลี้ยวขวา เดิน
ทำเป็นไม่รู้ ไม่ช้าสักกระเดี้ยวเดียวคุณจะมีประตูใหญ่ หากเป็นเวลา เช้า เย็น จะเห็นสีเขียว ๆ
แดง ๆ เดินเข้าเดินออกกันมากมาย นั่นแหละเขาละ คือบ้านเลขที่ ๑ ดังที่กล่าวมาตั้งแต่ตอนต้น
เมื่อถึงประตูใหญ่แล้ว คุณอย่าเดินเข้าไปเลย ไม่ได้แน่ ตำรวจที่เฝ้าประตูเขาไม่ยอมให้ทำ
เช่นนั้น หรือหากคุณมีบุญวาสนามากหน่อยก็ซัดไป แต่ก็เช่นเดียวกันแหละครับ ตำรวจที่
เฝ้าประตูจะไม่ยอมให้คุณผ่านเข้าไป นอกจากว่า รถของคุณจะมีเครื่องหมายพิเศษ ซึ่งทาง
บ้านนี้ออกรับรองว่า ให้ผ่านเข้าไปได้ (บางคนถือว่า ตุนหย่ายแล้ว ไม่ต้องให้ตำรวจตรวจ
เครื่องหมายก็ได้ ทำเป็นเล่นรถผ่านเข้าไปเฉยๆ แต่ก็ไม่สำเร็จอีกแหละครับ ตำรวจจะมากันรถ
แล้วขอเครื่องหมายพิเศษ ต่อให้เป็นนายพล นายพัน นายหมื่น ก็ไม่สำเร็จ เพราะเคยมี
ตัวอย่างมาแล้ว ถือว่าตุนหย่ายจะผ่านเข้าไปไหนก็ได้ บังเอิญวันนั้นฝนตกมาก ตำรวจพิพากษ์
เลยอนุโมทนาให้พี่ย่ายคนนั้นเดินตากฝนเล่นแก้กุ่ม) เรื่องตำรวจเฝ้าประตู (โปลิสเฝ้าประตู)
นี่เขาเก่งจริง ๆ ครับ คนที่อยู่ในบ้านนี้ทั้งหมด พี่แก่ใจได้ทุกคน ถ้าเป็นคนนอกแปลกปลอม

เข้ามา พี่แกลงตรวจตัวประจำตัว (บัตรผ่านพิเศษ) ทันที มีคนอยู่ในบ้านนี้ประมาณพันกว่าคน พี่แกลงได้หมด ทันทีสมมติว่า คุณได้เข้าไปเจรจากับตำรวจเผ้าประตูแล้วว่า จะเข้าไปหาใคร ที่ไหน เราจะออกบัตรเล็กๆ ให้ใบหนึ่ง คุณจะต้องถือบัตรใบนี้เข้าไปหาคนที่คุณต้องการพบ แล้วให้เขาเซ็นชื่อรับตัวไว้ ตอนขาออก คุณจะต้องนำบัตรใบนี้มาคืนให้ตำรวจ หากคุณลืมไม่คืนคืนให้ตำรวจ ก็นับว่าเป็นกรรมของพี่ตำรวจคนนั้น เพราะตามธรรมดาแล้วทางกองรักษาการเขาจะต้องนำตัวบัตรที่ออกให้คนผ่านเข้าไปได้ หากไม่มีปลายบัตร ก็แสดงว่า จะต้องมีคนแปลกปลอมเข้ามาทำผิดมิร้ายในบ้านนี้ จะต้องออกค้นหาจนเป็นการหนายาย และผลกระทบที่พี่ตำรวจคนเผ้าประตูจะได้รับก็คือ ถูกกักบริเวณ (หรือที่เรียกกันอย่างชาวบ้านก็คือ เข้าห้องขัง) ฉะนั้นขอให้คุณๆ ทั้งหลายที่มีเหตุมาติดต่อกับบ้านนี้ ได้โปรดเห็นแก่ตาตาๆ ของตำรวจเผ้าประตูบ้างนะครับ เมื่อเสร็จธุระแล้ว ได้โปรดนำบัตรมาคืนให้พี่ตำรวจเขาเสียดีๆ อย่าต้องให้เขาได้รับกรรมเลย

เรื่องการได้ถามของตำรวจผู้รักษาประตูนี้ บางคนพูดกันไม่รู้เรื่อง กว่าจรรู้เรื่องก็เมื่อยมือ เพราะมีแขกต่างประเทศมาบ่อย อย่างว่าแหละ ตำรวจบางคนก็เผลอภาษามาเสียยาน อาจจะเป็นเพราะเหตุนี้กระมังทำให้ต้องเพิ่มคุณวุฒิของผู้ที่จะสมัครมาเป็นตำรวจเพิ่มขึ้น แต่มีไม่น้อยที่รู้ภาษาต่างประเทศ เช่นมีอยู่รายหนึ่ง พี่ตำรวจได้เห็นหน้าชาวแตงต๋อภูมิจาน แก่ต้องการจะใช้ความรู้ของแกบ้าง ตรงเข้าไปส่งภาษาทันที ผลที่ได้รับ คือ พ่อคนหน้าชาวๆ นั้น พูดภาษาไทยชัดยิ่งกว่าคงไทยบางคนเสียอีก ซึ่งบางคนมักจะพูดว่า “ผงเบิ่นคงไทร้อยเปแซง” การออกบัตรของตำรวจนี้ หากคนที่คุณไปหา ไม่แน่ใจว่าอยู่ที่ไหน เขาก็จะให้คนนั่งคอยที่ “ศาลาแปดเหลี่ยม” ทำทางของศาลาณโกไม่เบาทีเดียว แต่บรรยากาศบนศาลานี้ หากคุณเป็นหวัดมากก็อาจจะหายเด็ดขาด หรือถ้ากำลังจะเป็นลมอยู่ก็ถึงแก่มรณาไปเลย นี่ก็เอาเองก็แล้วกันคราวนี้ ถ้าคุณยังยืนอยู่ข้างล่างโดยยังไม่อยากตาย ก็จะได้เห็นสีเขียวๆ แดงๆ เดินผ่านไปมา ส่วนภาษาที่ชาวบ้านเขาใช้กันนั้น มักจะเป็นโคตทงนนั้น ก็อย่างว่าแหละครับ เพราะสมัยนั้นเราอยู่ในสมัยประหยัต การจะพูดจาพาทักกันก็ต้องประหยัตคำพูดให้สัมผัสสั้นน้อย เช่น “แฮมเชอคุณคัจ ที่ สบณ. แก่แล้วยังแต่งตัวเป็นสาว ๆ อยู่ได้ สักคุณจันทนา ที่ สสร. กนช. ไม่ได้ นะเชอนะ” หากคนๆ ได้ยินเช่นนั้นแล้ว จะแปลออกไหมครับ อ้อๆ เพิ่งท้อชีครับ หากคุณต้องการที่จะรู้จักชาวบ้านจริงแล้ว ต้องมีความอดทน (เรื่องคำโคตทงนเมื่อถึงคราวแล้วผมจะขยายให้ฟังครับ)

คราวนี้เป็นหน้าที่ของแต่ละกอง กองกลาง หน้าที่ของกองนี้ก็เหมือนๆ กับ กองกลางทั่วไปแหละครับ แยกออกเป็น ๔ แผนก แผนกรับ-ส่ง แผนกได้ตอบ แผนกรักษา เอกสาร และแผนกคลัง แต่ละแผนกก็มีหน้าที่ตามชื่ออยู่แล้ว มีพิเศษอีกอย่างก็คือ กองกลาง

ทำหน้าที่เป็นเลขานุการ อ.ก.พ. ด้านก้นายกรัฐมนตรีอีกด้วย มันสำคัญก็ตอนที่เป็น
เลขานุการ อ.ก.พ. ด้านก้นายกฯ นี่แหละครับ ด้านก้นายกฯ มีกรมขึ้นอยู่ถึง ๒๔ กรม และ
เรื่องการบริหาร การโอน การย้าย การสอบทั้งแข่งขันและสอบคัดเลือก ฯลฯ อีกภาระ
มันก็เป็นหน้าที่ของ อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทย คุณเห็นความสำคัญหรือยังครับ เมื่อมีความสำคัญ
ถึงขนาดนี้ เราจะต้องยึดกันหน่อยละครับ เป็นของธรรมดา แต่การยึดกัน บางครั้งก็ได้ผล บาง
ครั้งยังยึดยังไม่พอสัก

กองนโยบายภายนอกประเทศ อันที่จริงข้อเขาก็บอกหน้าที่อยู่แล้วว่า อะไรทั้งหลาย
แหล่ที่เกี่ยวกับต่างประเทศละก็ นั่นแหละ ใครอย่าได้ทำหน้าที่แหล่เข้ามา นั่นไม่ยอมเด็ดขาด
เช่น ลาวกำลังเซ็ดสิ่งใด หรือญวนกำลังเล่นสงครามค้อยูกับลุงโฮ หรือโดมินีกันกำลังเล่นช้อนหา
กับลุงแซม หรือว่าขณะนี้ตลาดโลกกำลังต้องการจะหม้าข้าวไทย หรือ ฯลฯ สรุปแล้วหน้าที่
ของกองนี้ก็คือ ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในโลกนี้ (ไม่รวมถึงโลกพระจันทร์ แต่ไม่แน่ ถ้าได้
รับข่าวจากโลกอื่น กองนี้จะต้องรายงานความเคลื่อนไหวเหมือนกัน) ไม่ว่าจะเป็นการเมือง
เศรษฐกิจ การเกษตร การสังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ กองนี้จะต้องมีหน้าที่ดำเนินการ
ทั้งสิ้น ความกว้างใหญ่ไพศาลของหน้าที่กองนี้ไม่เบาทีเดียว ฉะนั้น เขาจึงแบ่งแผนกออกเป็น
๓ แผนก คือ แผนกการเมือง แผนกเศรษฐกิจ และแผนกสารนิเทศ กองนี้ใช้เรียกกันสั้น ๆ ว่า
กนด. (ใหม่ละครับ เรื่องของโคตต่าง ๆ ที่ผมกล่าวมาตั้งแต่แรกนี้จะมารำไรแล้วซี)

กองนโยบายภายในประเทศ ข้อกองเขาก็บอกหน้าที่การงานอยู่แล้ว สาระสำคัญ
แหละครับ ที่เกี่ยวกับภายในประเทศของเราแล้ว กองนี้จะต้องมีหน้าที่ดำเนินการทั้งสิ้น น้ำ
ประปาไหลกระปริบกระปอย ไฟฟ้าสว่างน้อย ถนนสะอาด หรือว่าใครไปสร้างอ่างเก็บ
น้ำไว้กลางถนน ใจผู้ร้ายชุกชุม ตำรวจให้ความเป็นธรรมแก่ประชาชนน้อยไป การจราจร
ติดขัด น้ำท่วม ฝนแล้ง รวบรวมนโยบายของรัฐบาลตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๕ จนถึงปัจจุบัน และ
อีกมากมายละครับ ล้วนแต่เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นภายในประเทศของเราทั้งสิ้น นอกจากนั้นแล้วยัง
ต้องรับเรื่องประชาคมมาดำเนินการอีกด้วย เรื่องของนโยบายภายในประเทศนี้ มิใช่ว่า เมื่อแจ้ง
นโยบายไปให้กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ทราบและดำเนินการแล้ว ก็เป็นอันเสร็จสิ้น ห้ามมิได้

จะต้องติดตามผลงานที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ว่าได้ผล หรือไม่ได้ผลเพียงใด มีเหตุขัดข้องประการใด เป็นไฉนครับ หน้าที่ของกองนี้ก็ไม่เบาว่ากองที่กล่าวมาแล้วแต่ต้นนะครับ แบ่งออกเป็น ๓ แผนก คือ แผนกนโยบาย แผนกรายงาน และแผนกเศรษฐกิจ (ถ้าผมลืมบอกไป กองนี้เรียกว่า กบน.)

กองที่ปรึกษาและกรรมการ (เรียกอย่อว่า กปช.) ชื่อกองอาจจะยาวมากไปหน่อย แต่คิดว่าคงจะไม่สำคัญนะครับ มันสำคัญที่หน้าที่ของกองนี้ คือ ทำหน้าที่เป็นฝ่ายธุรการของคณะที่ปรึกษาและคณะกรรมการต่าง ๆ ที่ท่านนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งขึ้น เพื่อให้คำแนะนำและความเห็นต่าง ๆ ในการบริหารราชการแผ่นดินและนโยบาย การเสนอร่างพระราชบัญญัติพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ข้อบังคับ คำสั่ง ตลอดจนข้อกำหนดหรือประกาศของทางราชการ รวบรวมความเห็นหรือมติที่ประชุมของคณะที่ปรึกษาและคณะกรรมการต่าง ๆ เพื่อสรุปเสนอนายกรัฐมนตรีพิจารณาในการบริหารราชการแผ่นดิน ดำเนินการเกี่ยวกับระเบียบว่าด้วยการจ้างและพัสดุที่กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ และองค์การของรัฐเสนอขออนุมัติมาเป็นกรณีพิเศษ ฯลฯ แบ่งออกเป็น ๓ แผนก คือ แผนกธุรการ แผนกระเบียบการและความเห็น และแผนกนิติกร

หน้าที่ของสำนักบริหารของนายกรัฐมนตรีดังที่กล่าวมานั้น มิใช่จะหมดแต่เพียงเท่านั้น ยังมีหน้าที่พิเศษอีก ท่านคงจะได้ยินหรือเคยฟังชื่อ คณะกรรมการต่าง ๆ มาบ้างแล้ว ซึ่งในสมัยก่อนนั้นไม่มีคณะกรรมการมากนัก อย่างเช่นถนนเจริญกรุง คุณรุ่นคุณปู่คุณย่า บ่นกันว่า จะสร้างไว้ให้ช่างมาวิ่งกันหรือไง แต่ประเดี๋ยวนี้ซิคครับ กลับแคบไปแล้ว บ้านเมืองก็เช่นกัน ยิ่งนานวันยิ่งเจริญขึ้น ขยายขอบเขตกว้างออกไป งานมากขึ้น ไม่ใช่พระอินทร์พระพรหมนี้ครับ จะได้เนรมิตและตรัสรู้ได้ทุกสิ่งทุกอย่าง ฉะนั้น จึงต้องมีคณะกรรมการขึ้นเพื่อช่วยกันพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ตามแต่ความเหมาะสมและความจำเป็น เช่น คณะที่ปรึกษากฎหมาย, คณะที่ปรึกษาระเบียบบริหาร, คณะที่ปรึกษาด้านองค์การของรัฐ, คณะกรรมการร่างสุนทรพจน์และรายงาน, คณะกรรมการจัดตั้งพิพจน์, คณะกรรมการประสานราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ ฯลฯ เหตุที่ต้องมีคณะกรรมการมากขึ้นก็เพราะว่า ในการบริหารราชการแผ่นดินและการกำหนดโครงการต่าง ๆ เพื่อดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลนั้น นายกรัฐมนตรีจะพิจารณาคัดสินขาดแต่ผู้เดียวทุกสิ่งทุกอย่างนั้น ย่อมเป็นไปได้ เพราะนายกรัฐมนตรีมีหน้าที่อำนวยการ

บริหารราชการแผ่นดินอย่างกว้างขวาง รวมหน้าที่ทุกกระทรวงทบวงกรม การรักษาเอกราชอธิปไตยของชาติ การรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง การพัฒนาเศรษฐกิจ และอุตสาหกรรม การศึกษา การสาธารณสุขและการสาธารณูปการ นอกจากนั้นยังมีส่วนในด้านสังคมและการต่างประเทศอีกมากมาย ซึ่งนายกรัฐมนตรีจะต้องรับผิดชอบ

ภารกิจอันยุ่งยากมากมายนี้ เป็นหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีหรือหัวหน้ารัฐบาลของประเทศ ดังนั้น หัวหน้ารัฐบาลในหลายประเทศจึงต้องตั้งคณะที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการขึ้นเพื่อให้คำปรึกษาหรือให้ความคิดเห็นต่อนายกรัฐมนตรีหรือหัวหน้ารัฐบาล เพื่อให้การบริหารราชการของนายกรัฐมนตรีหรือหัวหน้ารัฐบาลนั้น ได้ดำเนินไปโดยรอบคอบและถูกต้อง เพราะในประเทศไทยยังมีผู้ทรงคุณวุฒิและวิชาความรู้อยู่อีกมากมาย ทั้งในวงราชการและนอกวงราชการ หากได้เชิญท่านเหล่านั้นมาเป็นที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการ เพื่อให้คำปรึกษาหรือข้อคิดเห็นแก่นายกรัฐมนตรีแล้ว ก็จะเป็นประโยชน์แก่ชาติบ้านเมือง จึงได้เชิญท่านผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาการต่าง ๆ มาร่วมเป็นคณะที่ปรึกษาและกรรมการต่าง ๆ นอกจากนั้นแล้ว ท่านผู้ทรงคุณวุฒิเหล่านั้นยังจะได้พิจารณาปัญหาและเรื่องราวต่าง ๆ ที่นายกรัฐมนตรีสั่งให้พิจารณา พร้อมทั้งเสนอความเห็นและคำแนะนำเพื่อให้ นายกรัฐมนตรีได้พิจารณาดกลงใจในการบริหารราชการแผ่นดินต่อไป

หากจะเปรียบหน้าที่ของสำนักบริหารของนายกรัฐมนตรีกับการอำนวยความสะดวกทางฝ่ายทหารแล้ว สำนักบริหารของนายกรัฐมนตรีก็เปรียบได้กับกรมเสนาธิการ มีคณะที่ปรึกษา หรือคณะกรรมการเป็นเสนาธิการฝ่ายต่าง ๆ เพื่อเสนอแผนการและข้อคิดเห็นต่อนายกรัฐมนตรี ซึ่งเปรียบเสมือนแม่ทัพหรือผู้บัญชาการ เพื่อให้นายกรัฐมนตรีหรือแม่ทัพได้พิจารณาดกลงใจในการตามที่เหมาะสม

ผมได้กล่าวถึงหน้าที่ของสำนักบริหาร ๆ มามากแล้ว คราวนี้จะขอย่อหน้าที่แต่เพียงสั้น ๆ เพื่อสะดวกในการจดจำ มีอยู่ ๕ ประการเท่านั้นแหละครับ

๑. อำนวยความสะดวกและจัดงานการประชุมปรึกษาของคณะกรรมการต่าง ๆ ที่สังกัดสำนักบริหารของนายกรัฐมนตรี

๒. ทำหน้าที่ประสานนโยบายและแผนการของกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ให้ต่อเนื่องกัน

๓. สรุปและให้ข้อเสนอต่อนายกรัฐมนตรี เมื่อกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ เสนอขอ คำวินิจฉัยจากนายกรัฐมนตรีในเรื่องที่เป็นนโยบายหรือแผนการ

๔. พิจารณาและประสานข้อเสนอสืบของหน่วยราชการ แล้วให้คำแนะนำในอันที่จะ เสนอร่างพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา หรือออกคำสั่ง หรือกฎข้อบังคับ

๕. แกล้งข่าว ติดต่อกับหนังสือพิมพ์และผู้สื่อข่าว ประมวลข่าวสาร

ในอาณาบริเวณดังกล่าวของสำนักบริหาร ฯ ยังมีอีกตึกหนึ่งคือ ตึก ๒๐ ตุลา ซึ่งใช้เป็น ที่ทำงานของคณะกรรมการสอบสวนทรัพย์สินของรัฐในกองมรดกของจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ กับ คณะกรรมการดำเนินการตามคำสั่งให้ทรัพย์สินในกองมรดกของจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ และ ท่านผู้หญิงวิจิตรวาทา ธนะรัชต์ ตกเป็นของรัฐ คณะกรรมการทั้งสองมีหน้าที่ตามข้อ และก็เป็นที่รู้ ๆ กันอยู่แล้วนั่นเอง

ยังครับ ยังมีอีกตึกหนึ่ง ถ้าคุณเข้าไปประตูจะเห็นเป็นตึกยาว ๆ อยู่ทางขวามือ นั่นแหละ ครับ ชื่อ ตึกนาฬิกาโมสร (เป็นชื่อเดิม อย่าถามว่าทำไมจึงชื่อนั้น ผมเองก็ไม่ทราบ แต่ภายหลังเปลี่ยนเป็นชื่อว่า “ตึกบริหาร” คงจะเห็นว่า ชื่อเดิมนั้นฟังแล้วจกกระจุใจ กระมัง เลยเปลี่ยนเสียใหม่ ตึกนี้แหละครับ ใช้เป็นที่ประชุมของคณะกรรมการต่าง ๆ ดังกล่าว แล้วแต่ต้น

เมื่อทราบอำนาจและหน้าที่ของสำนักบริหาร ฯ น่ายืดยาวแล้ว ก็ควรจะทราบตำแหน่ง ของเลขาธิการ ฯ ด้วย อันว่าตำแหน่งเลขาธิการบริหารของนายกรัฐมนตรี นั้น ท่านให้เป็น ข้าราชการการเมือง มีฐานะเทียบเท่าปลัดกระทรวง และให้มีรองเลขาธิการบริหารของนาย- กรัฐมนตรี มีฐานะเทียบเท่ารองปลัดกระทรวง กับให้มีผู้ช่วยเลขาธิการบริหารของนายกรัฐมนตรี มีฐานะเทียบเท่าหัวหน้ากอง

เอาละครับ ขอจบเรื่องของสำนักบริหารของนายกรัฐมนตรีแต่เพียงนี้ ต่อไป จะได้ทราบหน้าที่ของสำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี

ลานฝอย.....

ครั้งหนึ่ง เมื่อสมัยที่ผมยังเห่อฝรั่งอยู่ ผมเห็นว่าอะไรก็ตามที่ฝรั่งทำดูมันเหมาะเจาะ ถูกต้องไปหมด และเคยคิดหวังอยากจะให้คนไทยเป็นอย่างฝรั่งบ้าง โดยเฉพาะในการทำงาน คือพวกฝรั่งที่เขาถือว่างานเป็นงาน เล่นเป็นเล่น พักเป็นพัก เมื่อเขาทำงานในออฟฟิศ เขาก็นั่งอยู่กับโต๊ะไม่พูดไม่จาอยู่กับใคร ก้มหน้าก้มตาทำงาน พอถึงเวลาพัก เขาก็พักจริงๆ เช่นพอถึงเวลาที่เขาเรียกว่า คอฟฟี่เบรก (coffee break) ต่างคนต่างก็วิ่งออกไปตักน้ำตักกาแฟ พอหมดเวลาพัก ทุกคนก็จะพร้อมใจกันวางถ้วยกาแฟ แล้ววิ่งกลับไปนั่งคร่ำเคร่งกับงานบนโต๊ะต่อไป ถึงเวลาอาหารกลางวันก็เหมือนกัน ฝรั่งเขาจะมีการหอบเอาแซนวิชมาจากบ้าน พอเที่ยงต่างคนก็ต่างแก้ห่อแซนวิชของตนออกมารับประทาน การที่จะหยิบยื่นไอ้โน่นนี่นั่นให้กัน และกันแบบคนไทยคงไม่มี ตกเย็นเลิกงาน ก็กลับไป ตักน้ำตักกาแฟ กันที่บ้านต่อไป

ผมเคยคิดว่า ถ้าทุกคนในสถานข้าราชการของเราทำอย่างนั้นบ้าง งานคงเดินดี แต่เดี๋ยวนี้ผมชักไม่ค่อยแน่ใจเสียแล้ว เพราะผมเกิดมาได้คิดว่า คนเรานั้นมันไม่เหมือนกัน การที่จะกะเกณฑ์ให้คนแบบหนึ่งไปทำอะไรหรือเป็นอะไรเหมือนคนอื่นอีกแบบหนึ่งนั้น ย่อมเป็นไปได้ ฝรั่งยังเป็นฝรั่งอยู่ตราบไต่ ไทยก็ต้องเป็นไทยอยู่ตราบนั่น การที่จะให้คนไทยฝืนนิสัยประจำชาติ แล้วลุกขึ้นไปทำแบบฝรั่งนั้นเห็นจะลำบากเต็มที ถูกละ ถ้าทำได้งานอาจจะเดินดีขึ้น แต่จิตใจของผู้ปฏิบัติงานนั้นจะเป็นอย่างไร ผมมีความเชื่ออยู่อย่างหนึ่งว่าคนเราจะทำอะไรก็ควรมีความสุขอยู่กับสิ่งที่ทำนั้น ถ้าเราต้องทำสิ่งที่ขัดกับนิสัย และฝืนความรู้สึกเกินไปแล้ว ความสุขในการทำงานย่อมไม่มี

ฝรั่งกับไทยมันต่างกันมาตั้งแต่ก่อนแต่ออกแล้ว ไม่ต้องดูอันไกลหรอก ขณะที่ฝรั่งพวกหนึ่งเขากำลังสรวลระย้าอยู่กับการยิงจรวดขึ้นฟ้า เรายังนั่งพายเรือเนิบๆ อยู่ตามแม่น้ำลำคลองอย่างสบายอกสบายใจได้ ถ้าผมยังขึ้นไปหวังให้คนไทยทำอะไรเหมือนฝรั่งอยู่ ผมก็บ้าเต็มที

สำหรับฝรั่งนั้น ทุกนาทีย่อมมีค่ายิ่งกว่าทอง จะปล่อยให้เสียไปเปล่าๆ โดยไม่ใช้ให้เป็นประโยชน์ไม่ได้ เขาจึงต้องแบ่งเวลาออกไว้อย่างเป็นระเบียบ เวลาใดที่เขากำหนดไว้สำหรับทำงาน ก็ควรจะต่อเอามาทำงาน ผู้ใดบ้างเอาเวลาทำงานไปนั่งดื่มกาแฟ คงถือว่าเป็น

ความผิดอย่างใหญ่หลวง แต่คนไทยไม่เป็นเช่นนั้น เราไม่เคยแยกออกอย่างเด็ดขาดว่าเวลาใดสำหรับพัก เวลาใดสำหรับทำงาน (อาจจะแยกจริงในหลักการ!) เราเป็นประเภท ทำงานไปพักไป ชอบใจเพื่อนโต๊ะไหนแะคุยที่นั่น รู้สึกหิวเมื่อไรก็ลุกออกไปหาอะไรรับประทาน “รองท้อง” เราอยู่กับอย่างครอบครัวใหญ่ที่มีความสุข (ฝรั่งเรียกว่า “one big happy family”) งานอาจจะเสร็จช้าไปบ้าง แต่เราจะต้องไปเค็ดร้อนอะไร อย่างน้อยเราก็ก็นใจได้ว่าเรายังไม่กลายเป็น “เครื่องจักร” เรายังคงเป็น “คน” ที่เต็มไปด้วยเลือดเนื้อและชีวิตจิตใจ

“ ดิยา ”

เกร็ดวินัย

เช้าวันนี้ผมได้มีโอกาสต้อนรับข้าราชการถึงสองท่านสองกรม รู้สึกประทับใจ ท่านกรมหนึ่งตะโกนกรอกลงไปในหูผมเหมือนกับโกรธใครมาสักร้อยปีว่า

“พฤติกรรมอย่างนี้ถือว่าแกทุจริตแน่ ๆ แล้วยังจะเอาไว้อีกหรือครับ ? ” ได้ยินเสียงท่านเข้า ผมก็ชักปอดปากคอสั่น รีบเขียนไปว่า “มิได้ครับ... ใจผมก็เกลียดคนฉ้อราษฎร์บังหลวงอยู่เหมือนกัน แต่...อ้อ ผมหมายถึงว่าตามที่ท่านอ้างมาในคำสั่งไม่ปรากฏว่าผู้ทำผิดวินัยอย่างไร เพียงแต่ว่ามีพฤติกรรมเสียไปในทางชั่ว ๆ แวม ๆ ไม่ซัดจั้งแดงแจ๋เช่นนี้ ท่านอาจพิจารณาสั่งให้เขาออกจากราชการตามมาตรา ๓๘ ได้ แต่จะสั่งลงโทษเขาถึงไล่ออกตามที่ท่านสั่งมานี้ ผมเขียนตรง ๆ ว่าผิด ”

ท่านอีกกรมหนึ่ง ท่าทางบอกว่าเป็นคนอารมณ์เสียมากกว่าคนแวกบอกผมว่า

“มันผิดนะแน่ละคุณ รับสารภาพว่ารับเงินมาแล้วมิได้ส่งคลัง แต่ได้แอบเอาไปให้เขาถือออกดอกเสี้ยก่อนจนเพลินไป เมื่อตรวจพบปรากฏว่าเป็นเงินหลายหมื่นบาท แต่ได้นำมาใช้คืนแล้ว จึงปรานีเพียงให้ออกตามมาตรา ๕๐ เพื่อจะได้บ้านอายุเกษม ”

ผมจึงเขียนท่านไปตามตรงว่า “ใจผมนั้นขังสารคนอยู่เหมือนกัน แต่กฎหมายขังครับ ..” ผมพูดพลางเปิดหนังสือเวียนของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเรื่องการลงโทษข้าราชการผู้กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงขึ้นมาอ่านทบทวนดัง ๆ เหมือนกับว่าท่านเป็นครูผู้ให้คะแนนนักเรียนที่กำลังสอบอ่านฟังเสียงนั้นแหละ ผมอ่านจบ แทนที่ท่านจะให้คะแนนผม กลับร้องเสียงหลงออกมาว่า “เออ จิงซี ผมก็อ่านแล้วเทียบว่าทุจริตต่อหน้าที่ก็ต้องไล่ หรือปลด แต่ใจจึงกลายมาเป็นให้ออกไปดิบ ”

ก่อนจะจากผมไป เสียงท่านแผ่วเหมือนเสียงยอดสนต้องสายลมหนาวว่า “วายน...ไม่ได้ช่วยกับนะ...” แทนกล่าวคำอำลา.

“ บ. ใบไม้ ”

การออกข้อสอบ วิธีตรวจกระดาษคำตอบ และหลักเกณฑ์การพิจารณาวินิจฉัยให้คะแนน

โดย

อมร มลิณทาการ

ผู้อำนวยการกองวิชาการและสอบไล่ สำนักงาน ก.พ.

(ต่อจากคราวก่อน)

๒. เรื่องการตรวจกระดาษคำตอบและหลักเกณฑ์การพิจารณาวินิจฉัยให้คะแนน วิธีตรวจกระดาษคำตอบของแต่ละวิชาและพิจารณาวินิจฉัยให้คะแนนนั้น ผมคิดว่าเท่าที่ปฏิบัติกันอยู่ก็คงพิจารณาให้คะแนนกันตามใจชอบหรือตามแนวความคิดเห็นของตนเอง ดังที่สมเกียรติเคยได้ยืนยันมาด้วยหูตนเอง ซึ่งความจริงถ้าจะยึดหลักตามแนวความคิดเห็นของตนโดยพิจารณาจากข้อเท็จจริงในคำตอบว่าใครดีกว่าหรือด้อยกว่ากันตามเหตุผลแห่งความเป็นจริงด้วยความสุจริตเที่ยงธรรมแล้วผมคิดว่่าก็มักไม่ค่อยผิดพลาดเหมือนกัน เพราะเข้าหลักที่ว่าสิ่งทั้งหลายเหลือในโลกนี้จะพ้นจากกฎแห่งกรรมหรือกฎแห่งธรรมชาติแห่งความเป็นจริงไปหาได้ไม่ แต่บังเอิญผมมีหน้าที่ตรวจสอบดูการให้คะแนนในกระดาษคำตอบอยู่ด้วยก็ได้เคยพบ ดูเหมือนจะเป็นการสอบคัดเลือกหรือสอบเลื่อนชั้นก็จำไม่ได้เสียแล้ว ท่านผู้ตรวจท่านได้ให้คะแนนข้อละเท่า ๆ กันเหมือนกันหมด ดูคล้าย ๆ กับไม่ได้อ่านแล้วให้คะแนนส่งเดชไปหรืออย่างไรก็ไม่ทราบ การกระทำของท่านทั้ง ๆ ที่คำตอบบางข้อก็ผิด เห็นชัด ๆ ดังนั้นก็มั่นคง ถึงกับต้องติดต่อขอรับรองเป็นการภายในให้ตรวจให้คะแนนเสียใหม่ให้ถูกต้องก็มี หรือท่านจะเห็นว่ามีคนสอบเพียงคนเดียวก็เลยให้คะแนนส่ง ๆ ไปก็ไม่ทราบ ผมเห็นว่าจะสอบคนเดียวหรือหลายคนก็ได้แต่ ถ้าท่านเป็นกรรมการตรวจกระดาษคำตอบแล้ว ก็ควรจะท่านให้เป็นกรรมการทำหน้าที่ตรวจกระดาษคำตอบจริงๆ ถึงแม้คนสอบคนเดียวถ้าตอบไม่ถูกก็ไม่ควรให้คะแนนเพราะเคยสอบได้ประกาศนียบัตรมาแล้วแต่มาสอบตกอีกก็ไม่ควรจะรับเข้าเป็นข้าราชการ เพราะเป็นการแสดงสมรรถภาพให้เห็นเสียแต่แรกแล้วว่าแม้วิชาขั้นต้นและวิชาที่ตนเรียนมาแล้ว กับทั้งกรรมการก็อยากจะให้ได้อยู่แล้วแต่ก็ยังทำไม่ได้ ดังนั้น ผู้นั้นจะเป็นข้าราชการที่ต้อเจริญเดินก้าวหน้าไปด้วยดีได้อย่างไรกัน การให้คะแนน

ไม่ค่อยเข้าระดับกันก็มาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะไม่มีเวลาตรวจได้ละเอียดถี่ถ้วนหรือเห็นว่าไม่สำคัญหรือไม่เข้าใจในหลักการให้คะแนนหรือเก็บบันทึกในการตรวจ ก็ให้คะแนนส่งเดชไป ก็อาจเป็นได้ ที่จริงที่น่าจะยึดหลักว่าถ้าจะทำอะไรผิดๆ แล้ว ก็อย่าทำเสียเลยจะดีกว่า ไหนๆทำทั้งทีควรพยายามทำให้ถูกต้องเพื่อศักดิ์ศรีของตนเอง ก็เจ้านายเคารพมาก

ผมจึงมาจินตนาการว่า ถ้าจะได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการตรวจกระดาษคำตอบตลอดจนการพิจารณาวินิจฉัยให้คะแนนวิชาต่าง ๆ ในการสอบแข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนชั้นตรีและชั้นจตุรดาไว้เพื่อเป็นแนวทางก็คงจะเกิดประโยชน์แก่กรรมการผู้ตรวจกระดาษคำตอบ และรวมทั้งผู้เข้าสอบก็คงจะเกิดผลพลอยได้ไปด้วยไม่มากนักฮัย ทั้งนั้นก็เพื่อจะได้ทราบหลักเกณฑ์การพิจารณาวินิจฉัยให้คะแนนไว้ ก็คงจะทำให้การตรวจรัดกุมและถูกต้องมากยิ่งขึ้น ทั้งยังอาจเกิดประโยชน์และเกิดความเที่ยงธรรมมากยิ่งขึ้นไปแก่ทุกฝ่ายด้วย ตามกฎแห่งธรรมชาติที่ว่า ใครมีอำนาจทำอะไรได้แล้ว ถ้าไม่ยึดหลักธรรมะในการปฏิบัติแล้วก็อาจเผลอตัวหรือหลงอำนาจไปได้ ก็อาจทำอะไรตามใจชอบโดยไม่คำนึงถึงหลักธรรม คือ หิริโอตตปัสสะแล้วก็อาจเกิดผลเสียหายขึ้นได้

ผมได้เคยอ่านและดูตำราเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ Human Relations และวิชาอื่นๆหลายอย่างแล้ว ก็เห็นว่ามียุอยู่ในคำสั่งสอนของพระพุทธองค์เยอะแยะ ทางเศรษฐกิจก็มียุอยู่ในคำสั่งสอนของพระพุทธองค์มากมาย ยิ่งทางจิตวิทยาด้วยแล้วคำสั่งสอนของพระพุทธองค์ยิ่งลึกซึ้งสูงกว่าตำราอื่นๆ มาก ถ้าฉันดูให้เต็มว่ามีอยู่แล้วแทบทุกสาขาวิชาทีเดียว ไหนๆพูดถึงพุทธศาสนาแล้ว ผมอยากขอคุ้ยอดีตเล็กน้อยเถิดว่า ศาสนาพุทธเป็นศาสนาเดียวในโลกที่มีได้อำถึง เทวะ ที่จะบันดาลให้เป็นอย่างนั้นอย่างนี้ พระพุทธองค์ทรงสั่งสอนให้เชื่อกรรมไม่ให้เชื่อมงคลหรือดินขาวให้เชื่อการกระทำคือให้เชื่อว่า ใครทำดีย่อมได้ดี ใครทำชั่วย่อมตกไปในทางที่ชั่ว ทางพุทธศาสนาได้สอนไว้ว่าให้มีความขยันหมั่นเพียรโดยยึดหลักธรรม คือ อิทธิบาท ๔ มาถือปฏิบัติ การเล่าเรียนก็จะสำเร็จสมประสงค์เสมอ ดังนั้น เป็นต้น ศาสนาพุทธมีคำสอนดี ๆ ไว้มาก และถูกหลักวิทยาศาสตร์ด้วยถ้าเราใช้อิทธิบาท ๔ ปฏิบัติก่อนแล้วผลจึงเกิดแก่เรา ก็คือพลังงานที่เราได้กระทำไปแล้วนั้นมาน้อยเพียงไรก็ย่อมได้รับผลตอบแทนสนองแก่ตัวเราเพียงนั้น ผมเลียดายที่คนไทยเราพากันทอดทิ้งมองข้ามผ่านกันไปเสียเองต่างหาก จึงเป็นเรื่องที่น่าเสียดายเป็นอย่างยิ่ง ต้องประทานโทษด้วยที่ผมต้องนำเอาเรื่องเกี่ยวกับศาสนามากเล่าวนนิดหน่อย เพราะก็เกี่ยวข้องกับกรรมการและผู้สอบอยู่มากเหมือนกัน จึงได้นำมาเป็นข้อคิดฝากไว้ด้วยเล็กน้อย นัย ๆ เพราะหวังว่าคงอาจก่อให้เกิดประโยชน์ได้บ้างไม่มากนักฮัย

ต่อไปนี้ ผมจะได้แนะนำเรื่องเกี่ยวกับการตรวจวิชาเป็นอย่างไรไป ดังนี้ คือ

๑. วิชาภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ ผมได้ขอเสนอแนะให้ผู้ออกข้อสอบได้พิจารณา และควรตั้งคำถามที่เกี่ยวกับเหตุผล ความเข้าใจ สิ่งที่ต้องรู้ ควรจำได้ หรือสิ่งที่แปลกใจ เราใจ ให้รักประเทศชาติของตน รู้จักผู้ทรงทำคุณงามความดีให้แก่ประเทศชาติของตน ผู้มีชื่อเสียง หรือบุคคลสำคัญของโลก สิ่งเด่นและเหตุการณ์ต่างๆ หรือความเลื่อมความเจริญ ในยุคใน สมัยต่างๆ รู้จักการเปรียบเทียบต่างๆ ฯลฯ เหล่านี้เป็นต้น คำถามนั้นตามหลักก็จะออกสักกี่ ข้อก็ให้พอเหมาะสมและต้องยึดเวลาที่ใช้ทำเป็นหลักพิจารณา แต่ในหลักสูตรการสอบแข่งขัน วิชาข้าราชการพลเรือนนั้นได้กำหนดจำนวนข้อไว้ให้ ก็ควรจะได้เอาจำนวนข้อที่ออกหาจำนวน ชั่วโมงที่หากจะได้ผลลัพธ์ว่าให้ทำข้อละประมาณกี่นาที แล้วจึงตั้งคำถามให้เหมาะสมกับเวลา กำหนดนั้น สำหรับการสอบแข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนชั้นตรนั้น ผมได้เคยแนะนำให้ กรรมการผู้ออกข้อสอบ ตั้งคำถามดังนี้ คือ ควรถามความรู้เกี่ยวกับภูมิศาสตร์ไทย ๓ ข้อ ภูมิ- ศาสตร์สากล ๓ ข้อ ประวัติศาสตร์ไทย ๓ ข้อ ประวัติศาสตร์สากล ๓ ข้อ และออกรวมๆ สัก ๓ ข้อ คือ ภูมิของไทยและสากลปนกัน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้สอบคัดาราทัวทั้งหมดได้กว้างขวาง หรือพุดง่าย ๆ ก็ให้ผู้สอบได้เตรียมตัวคัดาราทให้จนครบตามหลักสูตรนั่นเอง

หลักสูตรชั้นตรีเดิมเราได้ระบุไว้ว่าเท่าปริญญาตรีทางอักษรศาสตร์ แต่ต่อมาได้ระบุ ไว้เพราะความจริงตั้งแต่ มศ. ๑ - ๕ ก็เรียนจบหมดทั่วโลกแล้ว ถ้ามองอยู่ในวงนั้นผู้สอบก็แยแล้ว แต่ผมขอให้คำแนะนำว่าผู้สอบก็ควรจะได้ค้นคว้าดูให้ทั่วถึงเสมอให้ทั่วโลก กรรมการก็คงจะไม่ไป ค้นเอาสิ่งที่ไม่ควรรู้มาถามเป็นแน่ ผู้สอบก็ควรเตรียมตัวดูให้ตรง ส่วนมากก็มักจะถามในสิ่งที่เกิด ประโยชน์หรือควรรู้อย่างผมได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ข้อสอบ ๕ ข้อ นี้จะต้องกะดูว่าข้อไหนอาจ หนัก คือใช้เวลามาก ข้อไหนเบา คือ ใช้เวลาน้อยลง ผมขอแนะนำให้ผู้ออกข้อสอบควรจะกะเวลา สมมติว่า ๓ ชั่วโมงต่อ ๕ ข้อ ก็คงกะข้อละ ๓๖ นาที เราจะต้องใช้เวลาคิดและเขียนตอบจริงๆ สัก ๓ ข้อต่อ ๓๓ นาทีเป็นอย่างมาก เพราะจะได้มีเวลาเหลือพออ่านทานได้สักข้อละ ๓ นาที คือให้โอกาสผู้สอบได้ตรวจทานแก้ไขคำตอบของตนได้ราว ๑๕ นาที ในวิชาภูมิศาสตร์และ ประวัติศาสตร์ และคิดเฉลี่ยแล้วก็ให้คะแนนข้อละ ๒๐ คะแนน ให้กรรมการผู้ตรวจกระดาษ คำตอบพิจารณาวินิจฉัยให้คะแนนดังนี้ คือถ้าจำมาอย่างชนิดที่ไม่เข้าใจอะไรเลย ซึ่งอาจจับได้ เวลาอ่านในกระดาษคำตอบ หรือจับได้ว่าตอบเดาและผิดด้วย ก็ไม่ให้คะแนนเลย ถ้าตอบถูก ก็ให้วินิจฉัยให้คะแนนเป็นอย่างๆ ไปดังต่อไปนี้คือ แสดงว่ารู้และเข้าใจ ให้ ๓๐ คะแนน และ

ถ้ามีเหตุผลหรือแสดงความคิดเห็นที่ถูกต้องประกอบด้วย ให้เพิ่มอีก ๖ คะแนน และถ้ามีภาพแผนที่ หรือสเก็ทหรือแผนผัง (Diagram) ประกอบให้เห็นเด่นชัดยิ่งขึ้น หรือแบบรูปวิธีการตอบเป็นระเบียบเรียบร้อยทำให้ตรงจายอ่านเข้าใจดียิ่งขึ้น ก็ให้คะแนนเพิ่มอีก ๔ คะแนน นี่เป็นหลักการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดในการให้คะแนนเต็ม ๒๐ คะแนนในข้อหนึ่ง ๆ แต่ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงรายการใดที่ย่นย่อกว่ากันในข้อใดก็ให้คะแนนลดหลั่นลงไปตามลำดับ เช่น ดีมาก ดี พอใช้ หรือใช้ไม่ได้ ฯลฯ ในข้อหรือรายการนั้น ๆ ด้วย

ถ้าข้อใดที่ให้ออกไม่เกี่ยวกับเหตุผล หรือความคิด เปลี่ยนแปลง โยกย้าย ตามกาล ก็ให้พิจารณาหลักวิชา ความเข้าใจ ตามแผนที่ สเก็ทหรือแผนผัง (Diagram) ประกอบด้วยเป็นใหญ่ ถ้าถามความจำก็พิจารณาว่าจำได้ดีมาก พอใช้ หรืออ่อนอย่างไร ตลอดจนการเขียนตอบมีระเบียบเรียบร้อยด้วยโดยพิจารณาดังนี้ คือ :-

- (๑) ตอบถูกแสดงว่า เข้าใจดี และมีภาพหรือแผนที่ประกอบ หรือมีวิธีการตอบเป็นระเบียบเรียบร้อยทำให้อ่านเข้าใจง่าย นับว่าดีมาก ให้ ๑๗-๒๐ คะแนน
- (๒) ตอบถูกต้องแสดงว่าเข้าใจ (แต่มีได้แสดงอย่างข้อ ๑) แต่หย่อนกว่าข้อแรก ให้ ๑๓-๑๗ คะแนน
- (๓) ตอบถูกบ้างแสดงว่าเข้าใจแต่ไม่แจ่มแจ้ง (ชัดเจน) ให้ ๙-๑๐ คะแนน
- (๔) ตอบผิด หรือเดาส่งไป หรือจำมาอย่างไรไม่มีความเข้าใจ หรือผิด ๆ ถูก ๆ ให้ ๐ คะแนน

ถ้าข้อใดแบ่งเป็นหลายรายการก็คิดคะแนนเฉลี่ยให้เป็นรายการ ๆ ไป ตามหลักพิจารณาวินิจฉัยให้คะแนนข้างบนนี้ ตามลำดับ ซึ่งให้ไว้กว้าง ๆ เป็นระดับด้วยกัน เพื่อผู้ตรวจจะได้พิจารณาและให้คะแนนได้สมความมุ่งหมายของวิชาที่ตรวจเพราะวิชาที่เป็นวิชาที่จะต้องพิจารณาอย่างกว้างขวาง โดยที่เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์หรือภูมิศาสตร์อาจมีการเปลี่ยนแปลงไปได้ตามกาลสมัย

คราวนี้ขอยุติไว้เพียงนี้ คราวหน้าจะได้พูดถึงเรื่องการตรวจพิจารณาวินิจฉัยให้คะแนนวิชาวัฒนธรรม เรื่องความภาษาอังกฤษและแปลภาษาอังกฤษ ต่อไป

(ยังมีต่อ)

กฎหมาย

พระราชกฤษฎีกา

แบ่งส่วนราชการกรมการบินพาณิชย์ กระทรวงคมนาคม

พ.ศ. ๒๕๐๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๘

เป็นปีที่ ๒๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรแบ่งส่วนราชการกรมการบินพาณิชย์ กระทรวงคมนาคม อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๘๕ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมการบินพาณิชย์ กระทรวงคมนาคม พ.ศ. ๒๕๐๘”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้แบ่งส่วนราชการกรมการบินพาณิชย์ กระทรวงคมนาคม ดังนี้

๑. สำนักงานเลขานุการกรม แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

- (๑) แผนกสารบรรณ
- (๒) แผนกการเจ้าหน้าที่
- (๓) แผนกเงิน
- (๔) แผนกพัสดุ
- (๕) แผนกบัญชี

๒. กองการข่าวและพิธีการขนส่งทางอากาศ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

- (๑) แผนกวิเคราะห์และส่งเสริม
- (๒) แผนกวิเทศสัมพันธ์
- (๓) แผนกพิธีการ

๓. กองควบคุมกิจการเดินอากาศ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

- (๑) แผนกเดินอากาศของไทย
- (๒) แผนกเดินอากาศในส่วนภูมิภาค
- (๓) แผนกเดินอากาศต่างภูมิภาค
- (๔) แผนกเดินอากาศไม่ประจำ

๔. กองความปลอดภัยในการเดินอากาศ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ
- (๑) แผนกประกาศนียบัตร
  - (๒) แผนกค้นหาและช่วยอากาศยานประสบภัย
  - (๓) แผนกทะเบียนและใบอนุญาต
๕. กองกิจการทำอากาศยาน แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ
- (๑) แผนกควบคุมและประสานงาน
  - (๒) แผนกวางแผนและโครงการ
  - (๓) แผนกการดับเพลิง
๖. กองก่อสร้างและบำรุงรักษา
๗. กองช่างสื่อสารและช่วยการเดินอากาศ
๘. กองปฏิบัติการสื่อสารและจราจรทางอากาศ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ
- (๑) แผนกวิทยุ
  - (๒) แผนกสื่อสาร
  - (๓) แผนกควบคุมจราจรทางอากาศ
- มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถ. พิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ พ.ร.ฎ. นี้ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๕๓ วันที่ ๖ ก.ค. ๒๕๐๔

พระราชกฤษฎีกา

แบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย

พ.ศ. ๒๕๐๔

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๔

เป็นปีที่ ๒๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย เสียใหม่

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๘๕ และ มาตรา ๒๓ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๘๘ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกาเรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๐๔”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๐๓

(๒) พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๔

(๓) พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๖

มาตรา ๔ ให้แบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ ดังนี้

ราชการบริหารส่วนกลาง

๑. สำนักงานเลขานุการกรม แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

(๑) แผนกสารบรรณ

(๒) แผนกทะเบียนพล

(๓) แผนกประวัติ

(๔) แผนกจัดกำลัง

(๕) แผนกประชาสัมพันธ์

๒. สำนักงานตรวจตำรวจ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนก ๑

(๒) แผนก ๒

(๓) แผนก ๓

(๔) แผนก ๔

๓. กองคดี แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกคดีคนไทย

(๒) แผนกคดีคนต่างด้าว

(๓) แผนกตรวจสอบสำนวน

(๔) แผนกพิจารณาทัณฑ์

๔. กองคดีศาลแขวง แบ่งเป็น ๓ กองดำกับการ คือ

(๑) กองดำกับการ ๑

(๒) กองดำกับการ ๒

(๓) กองดำกับการ ๓

๕. กองการเงิน แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกเงิน

(๒) แผนกบัญชี

(๓) แผนกตรวจสอบ

(๔) แผนกงบประมาณ

๖. กองพลอาชีวกร แบ่งเป็น ๓ กองกำกับการ คือ

๑) กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

- (๑) แผนกธุรการ
- (๒) แผนกสถิติพัฒนา
- (๓) แผนกตรวจสอบ

๒) กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

- (๑) แผนกอากรณภัณฑ์
- (๒) แผนกพัสดุ
- (๓) แผนกพาหนะ

๓) กองกำกับการ ๓ แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

- (๑) แผนกช่าง
- (๒) แผนกช่างอาวุธ
- (๓) แผนกสัตวรักษ์
- (๔) แผนกซ่อมยานพาหนะ
- (๕) แผนกวัตถุระเบิด

๔) กองการต่างประเทศ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

- (๑) แผนกธุรการและการต่างประเทศ
- (๒) แผนกองค์การตำรวจสากล
- (๓) แผนกแปลและล่าม

๗. กองตรวจคนเข้าเมือง แบ่งเป็น ๕ กองกำกับการ คือ

๑) กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

- (๑) แผนกธุรการ
- (๒) แผนกควบคุมอัตราคนเข้าเมือง
- (๓) แผนกตรวจสอบออกใบสำคัญ
- (๔) แผนกทะเบียนและสถิติ
- (๕) แผนกคลัง

๒) กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

- (๑) แผนกตรวจพาหนะทางบก
- (๒) แผนกตรวจพาหนะทางน้ำ
- (๓) แผนกตรวจพาหนะทางอากาศ

๓) กองกำกับการ ๓ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

- (๑) แผนกคนอยู่ชั่วคราว
- (๒) แผนกคนทัศนอาจรและคนผ่าน
- (๓) แผนกควบคุมคนต้องห้าม

๔) กองกำกับการ ๔ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนก ๑

(๒) แผนก ๒

๕) กองกำกับการ ๕

๘. กองวิจัยและวางแผน แบ่งเป็น ๑ แผนก คือ

(๑) แผนก ๑

(๒) แผนก ๒

(๓) แผนก ๓

(๔) แผนก ๔

(๕) แผนก ๕

(๖) แผนก ๖

(๗) แผนก ๗

๑๐. กองการสื่อสาร แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกวิทยุ

(๒) แผนกโทรศัพท์

(๓) แผนกโรงงาน

(๔) แผนกศูนย์การสื่อสาร

๑๑. กองวิชาการ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกตำราและห้องสมุด

(๒) แผนกค้นคว้าวิชาการตำรวจ

(๓) แผนกกฎหมาย

(๔) แผนกระเบียบการตำรวจ

๑๒. กองแพทย์ แบ่งเป็น

๑. แผนกธุรการ

๒. แผนกเวชภัณฑ์

๓. แผนกเภสัชกรรม

๔. โรงพยาบาลตำรวจ แบ่งเป็น ๑๓ แผนก คือ

(๑) แผนกอำนวยการ

(๒) แผนกผู้ป่วยนอก

(๓) แผนกอายุรกรรม

(๔) แผนกกุมารเวชกรรม

(๕) แผนกศัลยกรรม

(๖) แผนก ตา หู คอ จมูก

(๗) แผนกยารักษารัฐบาล

(๘) แผนกทันตกรรม

- (๘) แผนกรังสิตวิทยา
- (๑๐) แผนกพยาธิวิทยา
- (๑๑) แผนกสรีรวิทยา
- (๑๒) แผนกนิติเวชวิทยา
- (๑๓) แผนกเภสัชกรรม

๑๓. กองสวัสดิการ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

- (๑) แผนกสงเคราะห์
- (๒) แผนกกีฬา
- (๓) แผนกดูริยางค์
- (๔) แผนกโรงพิมพ์

๑๔. กองทะเบียนคนต่างด้าวและภาณู้อากร แบ่งเป็น ๒ กองกำกับการ คือ

๑) กองกำกับการ ๑ (ทะเบียนคนต่างด้าว) แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

- (๑) แผนก ๑
- (๒) แผนก ๒
- (๓) แผนก ๓

๒) กองกำกับการ ๒ (ตรวจภาณู้อากร) แบ่งเป็น ๖ แผนก คือ

- (๑) แผนก ๑
- (๒) แผนก ๒
- (๓) แผนก ๓
- (๔) แผนก ๔
- (๕) แผนก ๕
- (๖) แผนก ๖

๑๕. กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง แบ่งเป็น

- (๑) แผนกกลาง
- (๒) แผนกคดีและวินัย
- (๓) แผนกทะเบียนประวัติและจัดกำลัง
- (๔) แผนกการเงินและพัสดุ
- (๕) แผนกสถิติวิจัยและแผนการ
- (๖) แผนกสวัสดิการ

ก. กองปราบปราม แบ่งเป็น ๑ กองกำกับการ คือ

๑) กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

- (๑) แผนก ๑
- (๒) แผนก ๒

(๓) แผนก ๓

(๔) แผนก ๔

(๕) แผนก ๕

๒) กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

(๑) แผนก ๑

(๒) แผนก ๒

(๓) แผนก ๓

(๔) แผนก ๔

(๕) แผนก ๕

๓) กองกำกับการ ๓ แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

(๑) แผนก ๑

(๒) แผนก ๒

(๓) แผนก ๓

(๔) แผนก ๔

(๕) แผนก ๕

๔) กองกำกับการ ๔ แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

(๑) แผนก ๑

(๒) แผนก ๒

(๓) แผนก ๓

(๔) แผนก ๔

(๕) แผนก ๕

๕) กองกำกับการ ๕ แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

(๑) แผนก ๑

(๒) แผนก ๒

(๓) แผนก ๓

(๔) แผนก ๔

(๕) แผนก ๕

๖. การกำกับการ ๖ แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

(๑) แผนก ๑

(๒) แผนก ๒

(๓) แผนก ๓

(๔) แผนก ๔

(๕) แผนก ๕

๗. กองกำกับการ ๗ แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

- (๑) แผนก ๑
- (๒) แผนก ๒
- (๓) แผนก ๓
- (๔) แผนก ๔
- (๕) แผนก ๕

๘. กองตำรวจสันติบาล แบ่งเป็น ๑ กองกำกับการ คือ

๑) กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

- (๑) แผนก ๑
- (๒) แผนก ๒
- (๓) แผนก ๓
- (๔) แผนก ๔

๒) กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

- (๑) แผนก ๑
- (๒) แผนก ๒
- (๓) แผนก ๓
- (๔) แผนก ๔

๓) กองกำกับการ ๓ แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

- (๑) แผนก ๑
- (๒) แผนก ๒
- (๓) แผนก ๓
- (๔) แผนก ๔
- (๕) แผนก ๕

๔) กองกำกับการ ๔ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

- (๑) แผนก ๑
- (๒) แผนก ๒
- (๓) แผนก ๓
- (๔) แผนก ๔

๕) กองกำกับการ ๕ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

- (๑) แผนก ๑
- (๒) แผนก ๒
- (๓) แผนก ๓
- (๔) แผนก ๔

๖) กองกำกับการ ๖ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

- (๑) แผนก ๑
- (๒) แผนก ๒
- (๓) แผนก ๓
- (๔) แผนก ๔

๗) กองกำกับการ ๗ แบ่งเป็น ๖ แผนก คือ

- (๑) แผนก ๑
- (๒) แผนก ๒
- (๓) แผนก ๓
- (๔) แผนก ๔
- (๕) แผนก ๕
- (๖) แผนก ๖

๘) กองทะเบียนประวัติอาชญากร แบ่งเป็น ๓ กองกำกับการ คือ

๑) กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

- (๑) แผนกธุรการ
- (๒) แผนกคนหายพลัดหลง คนตาบอดไม่ทราบชื่อ และทรัพย์สินหายที่ไม่เกี่ยวกับคดี
- (๓) แผนกพิพิธภัณฑวัตถุ

๒) กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

- (๑) แผนกประวัติอาชญากร
- (๒) แผนกควบคุมคนพ้นโทษ คนอันตรายและผู้ร้ายต้องถ่วง
- (๓) แผนกประกาศสืบจับและดัชนีทรัพย์สินที่ถูกประทุษร้าย
- (๔) แผนกบันทึกแผนประทุษกรรม
- (๕) แผนกสมุคภาพคนร้าย

๓) กองกำกับการ ๓ แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

- (๑) แผนกตรวจสอบพิมพ์ลายนิ้วมือ
- (๒) แผนกตรวจเก็บพิมพ์ลายนิ้วมือ
- (๓) แผนกควบคุมสาขาพิมพ์ลายนิ้วมือเขต
- (๔) แผนกพิมพ์มือข้าราชการ
- (๕) แผนกบัญชาการต้องโทษ

๙) กองพิสูจน์หลักฐาน แบ่งเป็น ๔ กองกำกับการ คือ

๑) กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

- (๑) แผนกธุรการ
- (๒) แผนกถ่ายรูป
- (๓) แผนกตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ
- (๔) แผนกพิมพ์ลายนิ้วมือเดี่ยว

- ๒) กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ
- (๑) แผนกตรวจลายมือเขียน ลายเซ็น และตัวอักษรพิมพ์ดีด
  - (๒) แผนกตรวจเอกสารทางเคมีและฟิสิกส์
  - (๓) แผนกตรวจวัตถุ ร่องรอย เงินตราปลอมแปลง
- ๓) กองกำกับการ ๓ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ
- (๑) แผนกชันนำวิธี
  - (๒) แผนกตรวจชนิดของอาวุธและการเปรียบเทียบ
- ๔) กองกำกับการ ๔ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ
- (๑) แผนกตรวจทางเคมีและฟิสิกส์
  - (๒) แผนกตรวจทางชีววิทยา
  - (๓) แผนกตรวจยาพิษ
- จ. กองทะเบียน แบ่งเป็น ๓ กองกำกับการ คือ
- ๑) กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ
- (๑) แผนกธุรการ
  - (๒) แผนกอาวุธปืน
  - (๓) แผนกล้อเลื่อน
- ๒) กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ
- (๑) แผนกควบคุมโรงรับจำนำและค้าของเก่า
  - (๒) แผนกควบคุมโรงแรม การค้าประเวณี การเร่ไร การพนัน
  - (๓) แผนกควบคุมภาพยนตร์
- ๓) กองกำกับการ ๓ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ
- (๑) แผนกทะเบียนรถยนต์
  - (๒) แผนกขั้วชั่วคราวยนต์
  - (๓) แผนกตรวจสอบสภาพรถยนต์
  - (๔) แผนกยานพาหนะหัวเมือง
- ฉ. กองตำรวจรถไฟ แบ่งเป็น ๔ กองกำกับการ คือ
- ๑) กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ
- (๑) แผนก ๑
  - (๒) แผนก ๒
  - (๓) แผนก ๓
- ๒) กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ
- (๑) แผนก ๑
  - (๒) แผนก ๒
  - (๓) แผนก ๓

๓) กองกำกับการ ๓ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

- (๑) แผนก ๑
- (๒) แผนก ๒
- (๓) แผนก ๓

๔) กองกำกับการ ๔ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

- (๑) แผนก ๑
- (๒) แผนก ๒

ข. กองตำรวจน้ำ แห่งเป็น ๖ กองกำกับการ คือ

๑) กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

- (๑) แผนก ๑
- (๒) แผนก ๒
- (๓) แผนก ๓
- (๔) แผนก ๔

๒) กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

- (๑) แผนก ๑
- (๒) แผนก ๒
- (๓) แผนก ๓
- (๔) แผนก ๔

๓) กองกำกับการ ๓ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

- (๑) แผนก ๑
- (๒) แผนก ๒
- (๓) แผนก ๓

๔) กองกำกับการ ๔ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

- (๑) แผนก ๑
- (๒) แผนก ๒
- (๓) แผนก ๓

๕) กองกำกับการ ๕ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

- (๑) แผนก ๑
- (๒) แผนก ๒
- (๓) แผนก ๓
- (๔) แผนก ๔

๖) กองกำกับการ ๖ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

- (๑) แผนก ๑
- (๒) แผนก ๒
- (๓) แผนก ๓

ข. กองตำรวจทางหลวง แบ่งเป็น ๓ กองกำกับการ คือ

๑) กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนก ๑

(๒) แผนก ๒

๒) กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนก ๑

(๒) แผนก ๒

๓) กองกำกับการ ๓ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนก ๑

(๒) แผนก ๒

ฅ. กองตำรวจป่าไม้ แบ่งเป็น ๔ กองกำกับการ คือ

(๑) กองกำกับการ ๑

(๒) กองกำกับการ ๒

(๓) กองกำกับการ ๓

(๔) กองกำกับการ ๔

๑๖. กองบัญชาการการศึกษา แบ่งเป็น

(๑) แผนกกลาง

(๒) แผนกวินัย

(๓) แผนกทะเบียนประวัติและจัดทำตั้ง

(๔) แผนกการเงินและพัสดุ

(๕) แผนกสวัสดิการ

ก. กองอำนวยการศึกษา แบ่งเป็น ๓ กองกำกับการ คือ

๑) กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกเตรียมการ

(๒) แผนกวิชาการทหาร

(๓) แผนกพลศึกษา

๒) กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกวิชาการกฎหมาย

(๒) แผนกวิชาสังคมศาสตร์

(๓) แผนกวิชาการตำรวจ

๓) กองกำกับการ ๓ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกวิชาทั่วไป

(๒) แผนกเครื่องช่วยฝึกและศึกษา

(๓) แผนกสถิติและวิจัย

ข. โรงเรียนสืบสวน

ก. กองกำกับการโรงเรียนนายร้อยตำรวจ แบ่งเป็น ๔ กองร้อย คือ

- (๑) กองร้อยที่ ๑
- (๒) กองร้อยที่ ๒
- (๓) กองร้อยที่ ๓
- (๔) กองร้อยที่ ๔

ง. กองกำกับการโรงเรียนนายสิบตำรวจ แบ่งเป็น ๓ กองร้อย คือ

- (๑) กองร้อยที่ ๑
- (๒) กองร้อยที่ ๒
- (๓) กองร้อยที่ ๓

จ. กองกำกับการโรงเรียนตำรวจนครบาล แบ่งเป็น ๓ กองร้อย คือ

- (๑) กองร้อยที่ ๑
- (๒) กองร้อยที่ ๒
- (๓) กองร้อยที่ ๓

ฉ. กองกำกับการโรงเรียนตำรวจภูธร ๑ แบ่งเป็น ๖ กองร้อย คือ

- (๑) กองร้อยที่ ๑
- (๒) กองร้อยที่ ๒
- (๓) กองร้อยที่ ๓
- (๔) กองร้อยที่ ๔
- (๕) กองร้อยที่ ๕
- (๖) กองร้อยที่ ๖

ช. กองกำกับการโรงเรียนตำรวจภูธร ๒ แบ่งเป็น ๖ กองร้อย คือ

- (๑) กองร้อยที่ ๑
- (๒) กองร้อยที่ ๒
- (๓) กองร้อยที่ ๓
- (๔) กองร้อยที่ ๔
- (๕) กองร้อยที่ ๕
- (๖) กองร้อยที่ ๖

ซ. กองกำกับการโรงเรียนตำรวจภูธร ๓ แบ่งเป็น ๖ กองร้อย คือ

- (๑) กองร้อยที่ ๑
- (๒) กองร้อยที่ ๒
- (๓) กองร้อยที่ ๓
- (๔) กองร้อยที่ ๔
- (๕) กองร้อยที่ ๕
- (๖) กองร้อยที่ ๖

ณ. กองกำกับการโรงเรียนตำรวจภูธร ๔ แบ่งเป็น ๖ กองร้อย คือ

- (๑) กองร้อยที่ ๑
- (๒) กองร้อยที่ ๒
- (๓) กองร้อยที่ ๓
- (๔) กองร้อยที่ ๔
- (๕) กองร้อยที่ ๕
- (๖) กองร้อยที่ ๖

ญ. กองร้อยประจำกองบัญชาการ

๑๗. กองบัญชาการตำรวจนครบาล แบ่งเป็น

- (๑) แผนกกลาง
- (๒) แผนกคดีและวินัย
- (๓) แผนกทะเบียนประวัติและจัดทำถัง
- (๔) แผนกการเงินและพัสดุ
- (๕) แผนกสถิติวิจัยและแผนการณ
- (๖) แผนกสวัสดิการ

๑) กองกำกับการรถวิเทศและศูนย์รวมข่าว แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

- (๑) แผนกศูนย์รวมข่าว
- (๒) แผนกรถวิเทศ
- (๓) แผนกบริการ
- (๔) แผนกซ่อม

๒) กองกำกับการสุนัขตำรวจ แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

- (๑) แผนก ๑
- (๒) แผนก ๒
- (๓) แผนก ๓

๓) กองกำกับการรักษาสถานที่ แบ่งเป็น ๓ กองร้อย คือ

- (๑) กองร้อยที่ ๑
- (๒) กองร้อยที่ ๒
- (๓) กองร้อยที่ ๓

๔) กองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

- (๑) แผนกกลางและสถิติ
- (๒) แผนกสืบตรวจตราและควบคุม
- (๓) แผนกสงเคราะห์และคุ้มครอง

ก. กองตำรวจจราจร แบ่งเป็น ๓ กองกำกับการ คือ

๑) กองกำกับการกลาง แบ่งเป็น ๕ แผนก คือ

- (๑) แผนกตรวจและจัดการจราจร
- (๒) แผนกแผนการณ

(๓) แผนกสถิติและวิจัย

(๔) แผนกสอบสวนอุบัติเหตุ

(๕) แผนกอบรม

๒) กองกำกับการช่าง แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกสร้าง

(๒) แผนกสัญญาณไฟฟ้าการจราจร

(๓) แผนกช่างเครื่องยนต์และตรวจพิสูจน์

๓) กองกำกับการตำรวจม้า แบ่งเป็น ๓ แผนก คือ

(๑) แผนกปฏิบัติการ

(๒) แผนกฝึกบำรุงและรักษา

(๓) แผนกสัมภาระ

ข. กองตำรวจดับเพลิง แบ่งเป็น ๒ กองกำกับการ คือ

๑) กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกป้องกันเพลิง

(๒) แผนกอบรมการดับเพลิง

๒) กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๒ แผนก คือ

(๑) แผนกผจญเพลิง

(๒) แผนกช่าง

ค. กองบังคับการตำรวจนครบาลพระนครเหนือ

ง. กองบังคับการตำรวจนครบาลพระนครใต้

จ. กองบังคับการตำรวจนครบาลธนบุรี

ทุก ๆ กองบังคับการตำรวจนครบาล มี กองกำกับการสืบสวนและสอบสวน กองกำกับการตำรวจนครบาล

สถานีตำรวจนครบาล และทั้งสถานีตำรวจนครบาล

เฉพาะกองบังคับการตำรวจนครบาลพระนครเหนือ มีสถานีตำรวจนครบาลประจำเรือนจำเรียกว่า “สถานีตำรวจนครบาลเรือนจำกลางคลองเปรม”

๑๔. กองบัญชาการตำรวจภูธร แบ่งเป็น

๑) กองกำกับการ ๑ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกกลาง

(๒) แผนกทะเบียนประวัติและจัดทำถัง

(๓) แผนกสวัสดิการ

(๔) แผนกการเงินและพัสดุ

๒) กองกำกับการ ๒ แบ่งเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) แผนกสืบสวนและสอบสวน

(๒) แผนกศูนย์รวมข่าว

(๓) แผนกสถิติวิจัยและแผนการ

(๔) แผนกคดีและวินัย

๓) ฝ่ายอำนวยการตำรวจภูธรชายแดน แบ่งเป็น ๔ กองกํากับการ คือ

- (๑) กองกํากับการกำลังพล
- (๒) กองกํากับการการข่าว
- (๓) กองกํากับการยุทธการและการฝึก
- (๔) กองกํากับการส่งกำลังบำรุง

๔) ฝ่ายสนับสนุนตำรวจภูธรชายแดน แบ่งเป็น ๔ กองกํากับการ คือ

- (๑) กองกํากับการบินลำเลียง
- (๒) กองกํากับการสนับสนุนทางอากาศ
- (๓) กองกํากับการสื่อสาร
- (๔) กองกํากับการพลาธิการ

และมีกองบังคับการตำรวจภูธรเขตประจำเขต ๕ เขต คือ

- ๑) กองบังคับการตำรวจภูธรเขต ๑
- ๒) กองบังคับการตำรวจภูธรเขต ๒
- ๓) กองบังคับการตำรวจภูธรเขต ๓
- ๔) กองบังคับการตำรวจภูธรเขต ๔
- ๕) กองบังคับการตำรวจภูธรเขต ๕
- ๖) กองบังคับการตำรวจภูธรเขต ๖
- ๗) กองบังคับการตำรวจภูธรเขต ๗
- ๘) กองบังคับการตำรวจภูธรเขต ๘
- ๘) กองบังคับการตำรวจภูธรเขต ๘

ทุกกองบังคับการตำรวจภูธรเขต มี

- (๑) กองกํากับการตำรวจวิทยาการ
- (๒) กองกํากับการตำรวจชายแดนเขต
- (๓) กองกํากับการตำรวจภูธรเขต

ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

๑. ตำรวจภูธร แบ่งเป็น

- (๑) การกํากับการตำรวจภูธรจังหวัด
- (๒) ตำรวจภูธรอำเภอ
- (๓) ตำรวจภูธรกิ่งอำเภอ
- (๔) ตำรวจภูธรตำบล

๒. ตรวจคนเข้าเมือง แบ่งเป็น

- (๑) ตรวจคนเข้าเมืองจังหวัด
- (๒) ตรวจคนเข้าเมืองอำเภอ
- (๓) ตรวจคนเข้าเมืองกิ่งอำเภอ
- (๔) ตรวจคนเข้าเมืองตำบล

มาตรา ๕ ให้แบ่งท้องที่ของกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย ออกเป็นเขตดังต่อไปนี้

(๑) เขต ๑ มีกองบังคับการตำรวจภูธรเขต ตั้งที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีเขตอำนาจรับผิดชอบและเขตพื้นที่การปกครองในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดลพบุรี จังหวัดชัยนาท จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดอ่างทอง จังหวัดสระบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดนนทบุรี จังหวัดสมุทรปราการ

(๒) เขต ๒ มีกองบังคับการตำรวจภูธรเขต ตั้งที่จังหวัดฉะเชิงเทรา มีเขตอำนาจรับผิดชอบและเขตพื้นที่การปกครองในจังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดนครนายก จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดตราด จังหวัดจันทบุรี

(๓) เขต ๓ มีกองบังคับการตำรวจภูธรเขต ตั้งที่จังหวัดนครราชสีมา มีเขตอำนาจรับผิดชอบและเขตพื้นที่การปกครองในจังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดอุบลราชธานี

(๔) เขต ๔ มีกองบังคับการตำรวจภูธรเขต ตั้งที่จังหวัดอุดรธานี มีเขตอำนาจรับผิดชอบและเขตพื้นที่การปกครองในจังหวัดอุดรธานี จังหวัดสกลนคร จังหวัดนครพนม จังหวัดขอนแก่น จังหวัดหนองคาย จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดเลย จังหวัดกาฬสินธุ์

(๕) เขต ๕ มีกองบังคับการตำรวจภูธร ตั้งที่จังหวัดลำปาง มีเขตอำนาจรับผิดชอบและเขตพื้นที่การปกครองในจังหวัดลำปาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดน่าน จังหวัดลำพูน จังหวัดแพร่

(๖) เขต ๖ มีกองบังคับการตำรวจภูธรเขต ตั้งที่จังหวัดพิษณุโลก มีเขตอำนาจรับผิดชอบและเขตพื้นที่การปกครองในจังหวัดพิษณุโลก จังหวัดสุโขทัย จังหวัดตาก จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดพิจิตร จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดอุทัยธานี จังหวัดอุตรดิตถ์

(๗) เขต ๗ มีกองบังคับการตำรวจภูธรเขต ตั้งที่จังหวัดนครปฐม มีเขตอำนาจรับผิดชอบและเขตพื้นที่การปกครองในจังหวัดนครปฐม จังหวัดราชบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสงคราม

(๘) เขต ๘ มีกองบังคับการตำรวจภูธรเขต ตั้งที่จังหวัดนครศรีธรรมราช มีเขตอำนาจรับผิดชอบและเขตพื้นที่การปกครองในจังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดชุมพร จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดระนอง จังหวัดกระบี่ จังหวัดพังงา จังหวัดภูเก็ต

(๙) เขต ๙ มีกองบังคับการตำรวจภูธรเขต ตั้งที่จังหวัดสงขลา มีเขตอำนาจรับผิดชอบและเขตพื้นที่การปกครองในจังหวัดสงขลา จังหวัดตรัง จังหวัดพัทลุง จังหวัดสตูล จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้กำหนดหน่วยงานและเขตอำนาจรับผิดชอบหรือเขตพื้นที่การปกครองของหน่วยราชการ ตามความในมาตรา ๕ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ พ.ร.ฎ. นี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๕๔ วันที่ ๖ ก.ค. ๒๕๐๘

กฎ ก.พ.

ฉบับที่ ๔๘๘ (พ.ศ. ๒๕๐๘)

ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗

ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกรมชลประทาน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ก.พ. ออกกฎ ก.พ. ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎ ก.พ. นี้ให้ใช้บังคับแก่กรมชลประทาน กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๕๘ (พ.ศ. ๒๕๐๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗

ข้อ ๓ ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น ให้กำหนดเทียบกับตำแหน่งข้าราชการพลเรือน และให้กำหนดตำแหน่งซึ่งเป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชาส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

<u>ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น</u>	<u>เทียบกับตำแหน่ง</u>	<u>เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา</u>
พนักงานบัญชีจตุร	เสมียนพนักงาน	
พยาบาลจตุร	„	
ช่างจตุร	„	
ช่างศิลปจตุร	„	
นายประจักษ์จตุร	„	ที่ทำการประจักษ์ ในฐานะหัวหน้า ส่วนราชการที่ต่ำกว่าหัวหน้าแผนก
พนักงานวิทยาศาสตร์	ประจำแผนก	
พนักงานจัดหาที่ดินตรี	„	
พนักงานบัญชีตรี	„	
นักบัญชีตรี	„	
พยาบาลตรี	„	
นายประจักษ์ตรี	„	ที่ทำการประจักษ์ ในฐานะหัวหน้า ส่วนราชการที่ต่ำกว่าหัวหน้าแผนก
ช่างตรี	„	

<u>ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น</u>	<u>เทียบกับตำแหน่ง</u>	<u>เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา</u>
ช่างภาพตรี	ประจำแผนก	
นายช่างตรี	”	
สถาปนิกตรี	”	
อาณานิบาลตรี	”	
นิติกรตรี	”	
เศรษฐกรตรี	”	
นักเกษตรตรี	”	
นักคณิตศาสตร์ตรี	”	
นักธรณีวิทยาตรี	”	
นักอุทกวิทยาตรี	”	
นักวิทยาศาสตร์ตรี	”	
เภสัชกรตรี	”	
ทันตอนามัยตรี	”	
พนักงานจัดหาที่ดินโท	หัวหน้าแผนก	
พนักงานพัสดุโท	”	
พนักงานการต่างประเทศโท	”	
พนักงานการเงินโท	”	
พนักงานบัญชีโท	”	
นักบัญชีโท	”	
หัวหน้าธุรการโท	”	
ช่างโท	”	
นายช่างโท	”	
สถาปนิกโท	”	
นักเกษตรโท	”	
นักคณิตศาสตร์โท	”	
นักธรณีวิทยาโท	”	
นักอุทกวิทยาโท	”	
นักวิทยาศาสตร์โท	”	
พยาบาลโท	”	
เภสัชกรโท	”	
ทันตแพทย์โท	”	
นายแพทย์โท	”	
อภินายาโท	”	

ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น	เทียบกับตำแหน่ง	เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา
นิติกรโท	หัวหน้าแผนก	
นายประจักษ์โท	„	ที่ทำการประจักษ์ ในฐานะ หัวหน้าแผนก
พนักงานพัสดุเอก	หัวหน้ากอง	
พนักงานการต่างประเทศเอก	„	
พนักงานการเงินเอก	„	
พนักงานบัญชีเอก	„	
อาณานิคมเอก	„	
นิติกรเอก	„	
ช่างเอก	„	
นายช่างเอก	„	
สถาปนิกเอก	„	
นักเกษตรเอก	„	
นักวิทยาศาสตร์เอก	„	
นายแพทย์เอก	„	
เลขานุการกรม	„	สำนักงานเลขานุการกรม ในฐานะ หัวหน้ากอง
นายแพทย์พิเศษผู้อำนวยการโรงพยาบาล	ผู้อำนวยการกอง	โรงพยาบาล ในฐานะ ผู้อำนวยการกอง
สถาปนิกพิเศษ	„	
ช่างพิเศษออกแบบท่วงงานและระบบส่งน้ำ	„	
ช่างพิเศษฝ่ายเขื่อน	„	การก่อสร้างเขื่อน ในฐานะ ผู้อำนวยการกอง
ช่างพิเศษก่อสร้างชลประทานหลวง	„	
ช่างพิเศษชลประทานด้าน	„	ชลประทานด้าน ในฐานะ ผู้อำนวยการกอง
ช่างพิเศษด้านการบำรุงรักษาและส่งน้ำ	„	
ช่างพิเศษฝ่ายคันและคูน้ำ	„	โครงการคันและคูน้ำ ในฐานะ ผู้อำนวยการกอง
นายช่างพิเศษชลประทานด้าน	„	ชลประทานด้าน ในฐานะ • ผู้อำนวยการกอง

<u>ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น</u>	<u>เทียบกับตำแหน่ง</u>	<u>เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา</u>
นายช่างพิเศษออกแบบทำนบใหญ่	ผู้อำนวยการกอง	
นายช่างพิเศษฝ่ายช่างกล	”	
นายช่างพิเศษฝ่ายอุทกวิทยา	”	
นายช่างพิเศษสำรวจชลประทาน	”	
นายช่างใหญ่	รองอธิบดี	

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๘

(ลงชื่อ) จอมพล ถ. กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ.

หมายเหตุ กฎนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๕๕ วันที่ ๑๓ ก.ค. ๒๕๐๘

ระเบียบ

ความมาก

ที่ สร. ๐๕๐๒/ว. ๓๘

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๓๐ มิถุนายน ๒๕๐๘

เรื่อง การรับจ่ายเงินตามงบประมาณปี ๒๕๐๘ ในระยะ ๖ เดือนแรก

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ด้วยกระทรวงการคลังรายงานว่า ในระยะ ๖ เดือนแรกของปีงบประมาณ ๒๕๐๘ รัฐบาลได้จ่ายเงินออกไปน้อยกว่ารายรับเป็นจำนวนมาก ปรากฏว่า การรับจ่ายเงินตามงบประมาณปี ๒๕๐๘ ในระยะ ๖ เดือนแรกนี้มียอดเกินดุลย์เป็นจำนวนถึง ๑,๕๔๐.๕ ล้านบาท ทำให้ยอดเงินคงคลังเมื่อวันสิ้นเดือนมีนาคม ๒๕๐๘ มีจำนวนถึง ๒,๕๘๐.๕ ล้านบาท เพราะรายรับของรัฐบาลมีจำนวน ๖,๒๒๓.๐ ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ ๕๐.๐๑ ของงบประมาณรายรับทั้งปี แสดงว่า รัฐบาลสามารถจัดการรายรับได้ตรงตามกำหนดเวลา แต่ในด้านรายจ่าย รัฐบาลได้จ่ายเงินตามงบประมาณปี ๒๕๐๘ ไปเพียง ๔,๕๑๑.๑ ล้านบาท หรือเท่ากับร้อยละ ๓๘.๕ ของงบประมาณรายจ่ายทั้งปี ซึ่งแสดงว่ารัฐบาลใช้จ่ายเงินในการดำเนินการต่าง ๆ ล้ำช้ากว่าที่ควรจะเป็น จากแนวโน้มของการจ่ายเงินงบประมาณตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๐๕ เป็นต้นมา ก็ปรากฏว่าหน่วยราชการต่าง ๆ จ่ายเงินล่าช้าทุกปี เมื่อสิ้นปีงบประมาณแล้วก็มียอดเงินเหลือออกไปจ่ายในระยะ ๓ เดือนแรกของปีงบประมาณถัดไปเป็นจำนวนมาก การจ่ายเงินล่าช้านี้อาจจะมีสาเหตุหลายประการ เช่น หน่วยราชการที่ตั้งงบประมาณรายจ่ายไว้ปฏิบัติงานล่าช้ากว่าที่ควรจะเป็น หรือหน่วยราชการที่ตั้งงบประมาณรายจ่ายไว้ปฏิบัติงานล่าช้ากว่าที่ควรจะเป็น หรือหน่วยราชการที่ตั้งงบประมาณไม่มีแผนดำเนินงานต่าง ๆ ที่ดีพอในขณะขอตั้งงบประมาณ จึงไม่สามารถใช้จ่ายเงินได้ตามกำหนดเวลา หรือหน่วยราชการได้ขอตั้งงบประมาณรายจ่ายในวงเงินที่สูงกว่าความเป็นจริงหรือความสามารถในการดำเนินงานของตน

กระทรวงการคลังมีความเห็นว่า การที่รัฐบาลจ่ายเงินออกไปน้อยกว่ารายรับเป็นจำนวนมากเช่นนี้ อาจจะก่อให้เกิดผลเสียหลายประการ เช่น ทำให้ภาวะการเงินของประเทศฝืด ทำให้โครงการพัฒนาการเศรษฐกิจด้านต่าง ๆ ไม่ก้าวหน้าไปรวดเร็วเท่าที่ได้กำหนดไว้ตามแผนพัฒนาการเศรษฐกิจของชาติ ทำให้เป็นการยากแก่การวางแผนการคลังในการวางแผนหารายได้มาเตรียมไว้สำหรับใช้จ่าย เช่น บางครั้งจะต้องกู้เงินมาเตรียมไว้ โดยต้องเสียดอกเบี้ยโดยไม่จำเป็น และอาจจะทำให้หน่วยราชการบางหน่วยไม่สามารถได้รับงบประมาณสำหรับใช้จ่ายที่จำเป็นเพื่อบริหารงาน เพราะหน่วยราชการอื่นขอตั้งงบประมาณไว้มากเกินกำลังจ่าย เหตุการณ์เช่นนี้ควรจะได้รับแก้ไขโดยรีบด่วน จึงขอให้พิจารณาเร่งรัดให้หน่วยราชการต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยราชการที่มีหน้าที่ในด้านการพัฒนาการแขนงต่าง ๆ พยายามดำเนินการตามโครงการของตนให้เร็วขึ้น นอกจากนี้ กระทรวงการคลังเสนอว่า ในการขอตั้งงบประมาณในอนาคต หน่วยราชการต่าง ๆ ก็ควรมีโครงการดำเนินงานไว้ให้พร้อมบริบูรณ์เมื่อได้รับอนุมัติงบประมาณแล้ว ก็จะได้สามารถดำเนินการได้ทันทั่วทั้งปี และการตั้งงบประมาณก็ควรจะได้พิจารณาขอตั้งให้ใกล้เคียงกับความต้องการจ่ายจริง และความสามารถในการจ่ายของหน่วยราชการต่าง ๆ ด้วย

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาผลมติเมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๐๘ ให้กระทรวงเจ้าสังกัดเร่งรัดให้หน่วยราชการในสังกัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยราชการที่มีหน้าที่ในด้านการพัฒนาการแขนงต่าง ๆ ดำเนินการตามโครงการของตนให้เร็วขึ้น กับให้สำนักงานงบประมาณและกระทรวงการคลังรับพิจารณาอนุมัติวงเงิน การจัดสรรเงิน ตลอดจนการ

จ่ายเงินให้รวดเร็วขึ้นด้วย อนึ่ง ในการขอตั้งงบประมาณในอนาคตให้หน่วยราชการต่าง ๆ จัดให้มีโครงการดำเนินงานไว้ให้พร้อมบริบูรณ์ และการตั้งงบประมาณก็ให้พิจารณาให้ใกล้เคียงกับความต้องการจำเป็นและความสามารถในการจ่ายของหน่วยราชการนั้น ๆ นอกจากนี้ ถ้ากระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ เห็นสมควรแก้ไขระเบียบ ข้อบังคับ หรือกฎหมายในเรื่องใด เพื่อให้การใช้จ่ายเงินตามงบประมาณได้เป็นไปรวดเร็วขึ้นแล้ว ก็ให้เสนอมาเพื่อพิจารณาด้วย จึงเรียนมาเพื่อถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป และแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบแล้ว

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) มนูญ บริสุทธ์
(นายมนูญ บริสุทธ์)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองการประชุมคณะรัฐมนตรี

ด่วนมาก

ที่ กค. ๐๕๑๐/ว. ๑๓๕๕๐

กระทรวงการคลัง

๑๖ มิถุนายน ๒๕๐๘

เรื่อง การเพิ่มค่าจ้างลูกจ้างชั่วคราว

เรียน เลขาธิการ ก.พ.

อ้างถึง หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค. ๐๕๑๐/ว. ๗๑๓๒ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๐๘

ตามที่กระทรวงการคลังได้กำหนดหลักเกณฑ์การเพิ่มค่าจ้างลูกจ้างประจำ และระงับการเพิ่มค่าจ้างลูกจ้างชั่วคราวเพื่อเป็นทางปฏิบัติ นั้น

กระทรวงการคลังและสำนักงานงบประมาณได้ร่วมกันพิจารณาเห็นว่า ลูกจ้างชั่วคราวที่ได้จ้างไว้ปฏิบัติงานในโครงการ หรือหน่วยงานตามสัญญาหรือข้อตกลงที่รัฐบาลไทยได้ผูกพันไว้กับต่างประเทศที่จะต้องจัดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ให้ในบางรายอยู่ในข่ายผูกพันไว้แต่เดิมที่จะต้องเพิ่มค่าจ้างให้ จึงสมควรผ่อนผันให้ลูกจ้างชั่วคราวดังต่อไปนี้เพิ่มค่าจ้างได้ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๘ เป็นกรณีพิเศษ โดยอนุโลม ตามหลักเกณฑ์และวิธีการเพิ่มค่าจ้างลูกจ้างประจำตามแนบแห่งหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค. ๐๕๑๐/ว. ๗๑๓๒ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๐๘ คือ

๑. ลูกจ้างชั่วคราวที่ได้จ้างไว้แล้วหรือที่จะจ้างเพื่อปฏิบัติงานตามโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นเป็นการชั่วคราวในลักษณะที่อาจยุบเลิกหรือเปลี่ยนสภาพเป็นองค์การหรือจัดตั้งเป็นส่วนราชการในภายหน้า โดยรัฐบาลไทยมีสัญญาหรือมีข้อผูกพันไว้กับต่างประเทศที่จะต้องจัดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่สนองให้ตามสัญญา หรือข้อตกลงตามระยะเวลาที่กำหนด

๒. ส่วนราชการเจ้าของโครงการหรือเจ้าของหน่วยงานนั้น ๆ ได้รับอนุมัติคร่าค่าจ้างเจ้าหน้าที่เพื่อจ้างลูกจ้างชั่วคราวซึ่งประกอบด้วย ตำแหน่ง จำนวนอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ขั้นสูง และขั้นเพิ่มค่าจ้าง และเงื่อนไขการจ้างลูกจ้างชั่วคราวแต่ละตำแหน่ง สำหรับโครงการหรือหน่วยงานนั้น ๆ จากกระทรวงการคลังไว้ก่อนแล้ว

๓. การขอเพิ่มค่าจ้างลูกจ้างชั่วคราวตามนัยดังกล่าวตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๘ เป็นต้นไป ให้กระทำได้ครั้งเดียวพร้อมกับการขออนุมัติบัญชีลูกจ้างชั่วคราว ตามปีงบประมาณ โดยกระทรวงการคลังเป็นผู้อนุมัติภายในกำหนดวงเงินเพิ่มค่าจ้างชั่วคราวที่สำนักงานประมาณกำหนดให้ตามวิธีการที่ได้ตกลงไว้กับกระทรวงการคลัง

๔. สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งระยะเวลาได้ล่วงเลยมาแล้วหลายเดือน ส่วนราชการใดประสงค์ที่จะขอเพิ่มค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างชั่วคราวของโครงการหรือหน่วยงานใดที่อยู่ในหลักเกณฑ์ดังกล่าวในข้อ ๑ และข้อ ๒ ขอได้โปรดขอทำความเข้าใจความตกลงกับสำนักงานประมาณกำหนดวงเงินเพิ่มค่าจ้างชั่วคราวให้ตามวิธีการที่ได้ตกลงไว้กับกระทรวงการคลังเสียก่อน เมื่อสำนักงานประมาณได้กำหนดวงเงินเพิ่มค่าจ้างชั่วคราวให้ตามวิธีการแล้วจึงดำเนินการขอทำความเข้าใจความตกลงเพิ่มค่าจ้างลูกจ้างชั่วคราวกับกระทรวงการคลังต่อไป ซึ่งกระทรวงการคลังพร้อมที่จะให้ความร่วมมือด้วยดี

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) เสริม วินิจญ์กุล .

(นายเสริม วินิจญ์กุล)

ปลัดกระทรวงการคลัง

กองค่าจ้าง

กรมบัญชีกลาง

กลวิธและข้อเท็จจริงปลีกย่อยบางประการ ที่เกี่ยวกับการลอบได้หรือไม่ได้

โดย เฉลิม สิงหล

สมเด็จพระวันรัต เขมจารี วัดมหาธาตุได้เรียบเรียง

ไว้ว่า พระวิสุทธิโกศลราชเสวกตำแหน่งอรรทธรรมานุศาสน์ของ
พระเจ้ากรุงอินทปัตต์ พระนามว่าชนัญญชยโกรพย์ เป็นปราชญ์
ฉลาดทั้งในคดีโลกคดีธรรม จึงมีนามปรากฏว่าวิสุทธิบัณฑิต มี
เกียรติคุณขจรไปทั่วทิศตลอดชมพูทวีป ครั้งหนึ่งพระเจ้าชนัญญ
ชยโกรพย์ทรงสถาพนันกับปุณณกัณท์ การพนันนั้นมีสัญญาแก่
กันว่า ถ้ากัณท์ปราชัยจักถวายม้าสินธพมโนมัยกับแก้วมณีโชติ
ถ้าพระเจ้าชนัญญชยโกรพย์ทรงปราชัย จักพระราชทานสรรพ
สมบัติยกแต่พระองค์กับเสวตฉัตรและพระมเหสี เสด็จเที่ยวเธอ
ปราชัยแก่ปุณณกัณท์ จึงทรงยกสมบัติให้ตามแต่ใจกัณท์จะเลือก
สรร แต่กัณท์ไม่ต้องการสมบัติอะไรทั้งนั้น เลือกเอาพระวิสุ
ทธิบัณฑิตเป็นสิทธิในการพนัน.....อ๊ะ...อย่าเพิ่งงงง ต่อไปอีกนิด

เมื่อปุณณกัณท์ทูลเอาพระวิสุทธิบัณฑิตเป็นของพนัน พระเจ้ากรุงอินทปัตต์ตรัสแย้งว่า พระวิสุ
ทธิบัณฑิตชีวิตเราปลิดให้ไม่ได้ จักว่าเป็นตัวเราเข้าในข้อยกเว้นที่สัญญากัน กัณท์ได้ฟังทูลคัด
ความห้ามวิวาทว่า การวิวาทระหว่างพระองค์กับข้าพเจ้าจะทำให้เนิ่นช้า ไปถามตัวพระวิสุทธิ
บัณฑิตว่า เมื่อเขอวินิจฉัยว่าอย่างไรเป็นอันตกลงกันอย่างนั้น พระเจ้าอินทปัตต์ตรัสยอมตามคำ
ของกัณท์ จึงได้ประชุมวินิจฉัยกัน ณ ชรรณสภา

กัณท์กล่าวกับพระวิสุทธิว่า ตัวท่านผู้มีนามว่าวิสุทธิเป็นอะไรกับพระราชา เป็นทาสหรือ
เป็นญาติวงศ์

พระวิฑูรตอบว่า ข้าพเจ้าเป็นทาสของพระราชามาแต่กำเนิด ความเจริญและความเสื่อมของพระราชา แม้ข้าพเจ้าจะต้องไปอยู่ถึงต่างประเทศเขตแดนอื่นก็เป็นทาสของพระองค์ คงมีส่วนในความเจริญและเสื่อมนั้นด้วย ตามยุดิธรรมพระราชาต้องพระราชทานข้าพเจ้าแก่ท่านแล

พระเจ้าอนัญญชยโกรพยทรงเสียพระทัยด้วยความอาลัยในพระวิฑูร แต่ก็ต้องพระราชทานด้วยความจำเป็น เมื่อพระวิฑูรบังเกิดได้ถวายบังคมลากษัตริย์แล้ว ก็พากษ์ไปยังนิเวสน์ของตน ขอให้ยักษ์พักอยู่สามวันพอได้จัดการบ้านเรือนและสิ่งบุตรภริยา จัดให้ยักษ์อยู่กินเป็นอันดีแล้ว เรียกบุตรภริยาญาติมิตรและบริวารมาพร้อมกัน แจ้งเรื่องที่ต้องจำจากให้ทราบ เมื่อคนเหล่านั้นเศร้าโศกร้องไห้ปริเวทนาก็ได้แสดงธรรมมิกถาพรรณนาว่า

ทิวา วา ยทิ วารตุติ   ราชกิจจเสุ ปณฺหิโต
อชฺฌนิฏฺฐ ฌ วิกรมเปยฺย   ส ราชวสตี วเส

เป็นราชเสวก ต้องฉลาดในราชกิจงานทุก เมื่อกิจราชการเกิดขึ้นไม่ว่าเวลาใดตรัสใช้กลางวันกลางคืนก็ตาม ไม่พึงหวั่นหวาดยังราชกิจนั้นให้สำเร็จตามพระราชประสงค์

เรื่องราวหรือชาดกอันสนุกสนานสอดแทรกวิทยาการของพระวิฑูรโพธิสัตว์จะเป็นอย่างไร ไม่ใช่กลวิธีและข้อเท็จจริงปลุกย่อยบางประการที่เกี่ยวกับการสอบได้หรือไม่ได้ สำคัญอยู่ที่คำพระหรือคาถาที่สมเด็จพระวันรัต เขมจารี วัดมหาธาตุ ได้แปลไว้โดยชัดแจ้งแจ่มกระจ่างนั้นต่างหาก ผมไม่สามารถจะอธิบายความอะไรให้ละเอียดได้กว่านั้นอีกแล้ว จึงขอพูดกันต่อไปเลยว่า

ตำแหน่งรองโหลัดจากเสมียนชั้นมากได้แก่ตำแหน่งประจำแผนก

ตำแหน่งประจำแผนกนี้ยังไม่ใช่ตำแหน่งผู้บังคับบัญชา แต่ก็อาจเรียกได้ว่าเป็นตำแหน่ง “มันสมอง” รองลงมาจากหัวหน้าแผนก ลองเปิดดูพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานอีกครั้งก็ได้

ประจำ กริยา = อยู่ ที่ อยู่คงที่

วิเศษณ์ = เฉพาะ สำหรับ

นาม = เงินที่บุคคลมอบไว้ให้แก่คู่สัญญาโดยตกลงว่า ถ้าตนไม่ทำตามสัญญา ให้รับเงินนั้นเสีย

แผนก นาม = ส่วนย่อย พวก หมู่

เมื่อ ๒ ค่ำมารวมกันว่า “ประจำแผนก” จะอธิบายให้เหมาะเจาะอย่างไร คิดหลายครั้งหลายหนก็ยังไม่เข้าท่า ท่านผู้ใดสามารถจะอธิบายได้ก็เชิญเลยครับ ผมจะจารึกชื่อในวารสารข้าราชการให้เห็นโดยทั่วกัน

ตำแหน่งประจำแผนกนั้น พุดถึงชาวบ้านแล้วไม่ค่อยจะได้รู้จักมักคุ้นเหมือนตำแหน่งอื่น ๆ ทางเอกชนก็ไม่นิยมใช้กัน รองจากหัวหน้าแผนกแต่สูงกว่าเสมียนหรือพนักงานเขามักจะถือว่าผู้ช่วยหัวหน้าแผนกอะไรทำนองนั้น คิดดูแล้วก็เหมือนกับเป็นตำแหน่งที่แอบแฝงอยู่อย่างไร พักลไม่ค่อยประเจิดประเจ้อ แต่สำหรับหน้าที่การงานแล้ว หนักหน่วงเอาการอยู่ ประจวบแม่บ้านที่จะต้องคอยควบคุมดูแลระบบครอบครัวให้เรียบร้อยเป็นที่พอใจของพ่อบ้านหรือหัวหน้าแผนกอยู่ตลอดเวลา ประจำแผนกในแผนกหนึ่งจะมีจำนวนเท่าใดก็สุดแต่ปริมาณและคุณภาพของงานในแผนกนั้น ๆ

ตำแหน่งประจำแผนกโดยทั่วไปก็เป็นข้าราชการชั้นตรีหรือสัญญาบัตร แต่งเครื่องแบบตรวจการก็ชุดใหญ่ ๓ ชุด ถ้าเครื่องแบบปกติชาวก็เจาะช่องใส่พฤกษ์เหลืองเลื่อมลายววรรณ ๓ ช่อง พอที่จะใช้มาตรการยกยัดขวางด้วยอีกโหล ๒ ข้างได้ไม่ให้น้อยหน้างานงูซบซมมากรัถ์ ถ้ายังเป็นโสดละก็.....

มีเรื่องเล่ากันว่าเสมียนจตุราชุดเล็ก แต่ไม่ยอมคิดชุดเล็ก โพลไปหาชุดใหญ่หรือชุดค่อนข้างใหญ่มาติด หวังจะให้ใครต่อใครโดยเฉพาะแฟนเข้าใจไขว่เขว ว่า “ตัวเรานั้นชั้นสัญญาบัตร” แรก ๆ ก็ได้ผล แต่พอนาน ๆ เข้าใคร ๆ เขาก็รู้ว่าหมอแค่ “ชุดเล็ก” ต่อมาหมอเผอิญสอเล่ยนชั้นได้ชุดใหญ่เข้าจริง ๆ ก็ไม่รู้อะไรไปหาชุด “หย่าย” ที่ไหนมาเปลี่ยนก็เลยต้องใช้ชุดอันเก่า คราวนั้นก็คุยได้เต็มทว่าหมอเป็นสัญญาบัตรจริง ๆ แต่ไม่ยักมีใครเขาเชื่อ คงคิดว่า “ชุด” ของเขาคงเป็น “ชุดลวงตา” อยู่นั่นแหละ พรรคนกม.....

ตำแหน่งประจำแผนกโดยทั่วไปก็เป็นข้าราชการชั้นตรีหรือสัญญาบัตรอย่างว่า แต่มาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ก็ยังเปิดโอกาสให้แต่งตั้งจากข้าราชการชั้นจตุราได้ แสดงว่าประจำแผนกนั้นแต่งตั้งได้จากทั้งชั้นจตุราและชั้นตรี การแต่งตั้งประจำแผนกจากข้าราชการชั้นจตุรานี้ไม่มีปัญหา แต่งตั้งได้เลยตามควรแก่กรณี มีปัญหาแต่การแต่งตั้งประจำแผนกจากข้าราชการชั้นตรีเท่านั้น เพราะโอกาสข้าราชการชั้นจตุราสำหรับผู้ที่ไม่มีวุฒิจะเป็นชั้นตรีได้นั้นมีอยู่ ๔ กรณีด้วยกัน คือ

๑. โดยการสอบแข่งขัน (ทั่วไป) ตามหลักสูตรและวิธีการสอบแข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวาและชั้นตรีตามประกาศของ ก.พ. ฉบับลงวันที่ ๓๓ พฤษภาคม ๒๔๙๘ การสอบแข่งขันตามหลักการเป็นการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งเฉพาะตำแหน่งประจำแผนกซึ่งเป็นฝ่ายธุรการธรรมดา ๆ เท่านั้น แต่ถ้าส่วนราชการใดมีความจำเป็นบางประการประสงค์จะสอบแข่งขันเพื่อบรรจุในตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น เช่น ช่างตรี พนักงานสหกรณ์ตรี หรือพนักงานป่าไม้ตรี หรือตำแหน่งอื่นใดซึ่งเป็นฝ่ายวิชาการก็จะต้องให้ ก.พ. พิจารณาและอนุมัติเสียก่อนที่จะดำเนินการ

การบรรจุข้าราชการผู้สอบแข่งขันวิชาข้าราชการชั้นตรีได้นั้นเป็นการบรรจุในอัตราชั้นตรีอันดับ ๓ ขั้นต่ำ แต่ถ้าข้าราชการชั้นจัตวาผู้ใดได้รับอยู่สูงกว่าก็อาจจะให้ได้รับอัตราชั้นตรีเงินเดือนเท่ากับขณะรับอยู่ในชั้นจัตวาได้ถ้าหากส่วนราชการที่บรรจุนั้นมีชั้นตรีอัตราเงินเดือนเท่ากับผู้นั้นเคยได้รับอยู่ พุดง่าย ๆ ก็ว่าอัตรามาก็ได้ ไม่มีกัจนใจ

มีข้อพึงสังวรณและระมัดระวังสำหรับข้าราชการชั้นจัตวาที่ใช้อายุราชการไม่ต่ำกว่า ๕ ปี เป็นสิทธิหรือพินความรู้ในการสอบแข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนชั้นตรี ก.พ. เพิ่งลงมติแน่นอนลงไปเมื่อเร็ว ๆ นี้ว่า ข้าราชการชั้นจัตวาที่ใช้สิทธิหรือพินความรู้ในการสอบแข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนชั้นตรีโดยใช้อายุราชการไม่ต่ำกว่า ๕ ปีนั้น จะเลื่อนหรือบรรจุเป็นชั้นตรีได้จะต้องเป็นผู้ที่รับราชการในชั้นจัตวาดำรงตำแหน่งมาจนถึงวันบรรจุเป็นชั้นตรี ฉะนั้น เมื่อข้าราชการชั้นจัตวาสอบแข่งขันชั้นตรีได้แล้วและยังรอการบรรจุอยู่ อย่าเพิ่งใจเร็วด่วนได้ลาออกเล่นบ้าเหินจมลงกันครั้นเครงตามในทศลับเสียกลางคัน เพราะจะขาดสิทธิในการบรรจุนับตั้งแต่วันลาออกเป็นต้นไป ตามมติ ก.พ. ดังกล่าว ผมขอเตือนว่า สอบอะไรก็ไม่ยากเท่าสอบแข่งขันชั้นตรี เจอเอาวิชาความรู้ทั่วไปวิชาเดียวเท่านั้น จะพลิกไม่เป็นทำยิ่งกว่ากามิกาเซ่ “พรายเวหา” ของญี่ปุ่นถูกอเมริกันสกัดเมื่อคราวบุกโอกินาวาเสียอีก

๒. โดยการคัดเลือก พุดง่าย ๆ ไม่ต้องสอบก็เลื่อนเป็นชั้นตรีได้ มาตรา ๕๗ วรรค ๒ จะแจ่มอยู่แล้วคิดลงเสียเลย

ข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวาที่ได้รับราชการมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปี และได้รับเงินเดือน ๙๐๐ บาทมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๔ ปี และดำรงตำแหน่งประจำแผนก หรือตำแหน่งที่เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี ถ้าหัวหน้าแผนก หัวหน้ากอง และอธิบดี ปลัด

ทบวง หรือปลัดกระทรวง ผู้บังคับบัญชา แล้วแต่กรณี รับรองว่า เป็นผู้มีความประพฤติ ความรู้ และความสามารถ สมควรที่จะเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นตรีได้ อธิบดี ปลัดทบวง หรือปลัดกระทรวง ผู้บังคับบัญชาจะคัดเลือกให้เลื่อนชั้นเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นตรี โดยอนุมัติ อ.ก.พ. กรมก็ได้”

ผมคำนวณคร่าว ๆ อย่างวิเศษสุดก็เห็นจะไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปี คุณเข้ารับราชการเมื่ออายุ ๓๘ + อีก ๒๐ ก็ ๕๘ ถึงจะได้สิทธิติดชื่อใส่พจนานุกรมเป็นข้าราชการชั้นสัญญาบัตรกับเขาได้ ที่ผมคำนวณนี้คำนวณอายุความตามบทบัญญัติดังกล่าว ส่วนข้อเท็จจริงปลีกย่อยบางประการหรือหลายประการนั้นนานกว่าเกือบทุกราย ฉะนั้น เมื่อใครไม่อยากจะเป็น “ลุง” หรือ “ปู่” อย่างที่เขาเรียกกัน ก็รีบชวนชวดยหาตำราของสวัสดิการ ก.พ. มาดูมาอ่านเสียตั้งแต่เดี๋ยวนี้ มีปัญหาสงสัยประการใดเชิญถามไปที่บรรณาธิการวารสารข้าราชการ

๓. โดยการสอบคัดเลือกตามพระราชกฤษฎีกา ตามที่ผมได้กล่าวมาแล้วในตอนก่อน ขอเชิญคุณพลิกกลับไปดู เช่น พนักงานตุเงินจั่วฯ สอบคัดเลือกเป็นพนักงานตุเงินตรี นายตรวจสรรพสามิตจั่วฯ สอบคัดเลือกเป็นนายตรวจสรรพสามิตตรีดังนี้ เป็นต้น

๔. โดยการสอบคัดเลือกตามกฎหมาย ก.พ. ออกตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ เช่น กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๘ (พ.ศ. ๒๔๘๗) ว่าด้วยการบรรจุผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพจากสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการหรือสถานศึกษาอื่นซึ่งกระทรวงศึกษาธิการเทียบเท่า มีบางข้อที่เปิดโอกาสให้ข้าราชการชั้นจั่วฯผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพอื่นใดจากสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสอบคัดเลือกเป็นชั้นตรีได้ เช่น ผู้ได้รับประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูงซึ่งมีหลักสูตรกำหนดเวลาศึกษาต่อจากประโยคมัธยมศึกษา ประโยคมัธยมวิสามัญศึกษาตอนปลาย ประโยคอาชีวศึกษาชั้นกลาง หรือประโยคมัธยมอาชีวศึกษาตอนปลายอีก ๓ ปี หรือประกาศนียบัตรวิทยาลัยเทคนิค ซึ่งมีหลักสูตรกำหนดเวลาศึกษาต่อจากประโยคเตรียมอุดมศึกษาอีก ๓ ปี หรือประกาศนียบัตรอื่นซึ่งกระทรวงศึกษาธิการเทียบเท่าซึ่งได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการชั้นจั่วฯ อันดับ ๒ ชั้น ๖๐๐ บาท ถ้าได้รับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญในตำแหน่งที่ใช้วิชาชีพนั้น ๆ ติดต่อกันมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๓ ปี

อาจสอคิดเลือกบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญได้ไม่สูงกว่าชั้นตรี อันดับ ๓ ขั้นต่ำ (ทรงตามหลักสูตรและวิธีการสอบที่ ก.พ. อนุมัติ ซึ่ง ก.พ. ก็ได้อนุมัติไว้หลายสาขาแล้ว เช่น ช่างกล ช่างก่อสร้าง เหล่านี้)

มีผู้เคยถามผมว่า เขาเป็นข้าราชการชั้นจัตวาแต่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นพนักงานป่าไม้ตรี หรือนายตรวจสรรพสามิตตรีซึ่งเทียบเท่ากับประจำแผนกอะไรนั้นแหละ จะติดขัดชั้นตรีมัชฌิมา-พฤกษ์ให้โกจะได้อะไร ผมก็บอกไปว่า ไม่ได้ ติดกับชั้นและตำแหน่งมันคนละเรื่อง ติดก็ต้องว่าไปตามระเบียบการแต่งตั้งเครื่องแบบ ชั้นและตำแหน่งก็ต้องว่าไปตามกฎหมายแต่ละมาตรา จะมาสรุปเป็นชนม "รวมมิตร" ไม่ได้

ตำแหน่งประจำแผนก เป็นตำแหน่งที่กฎหมายบัญญัติไว้แล้ว ส่วนตำแหน่งประจำกระทรวง ประจำกรม ประจำภาค ประจำจังหวัด ไม่ได้เป็นตำแหน่งและไม่อาจออกกฎ ก.พ. เทียบกับตำแหน่งตามที่ระบุในมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้ ก.พ. ได้ลงมติเกี่ยวกับตำแหน่ง "ประจำ" นี้ ใน นว. ๓๒/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๔๘ ว่า ข้าราชการที่ถูกส่งไปประจำกระทรวง ประจำกรม ประจำกอง ประจำภาค ประจำจังหวัด ถ้าเดิมดำรงตำแหน่งอย่างไร ก็ให้ถือเป็นตำแหน่งเดิมเพื่อประโยชน์ในอันที่จะดำเนินการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๔๗ เช่น ในเรื่องให้ออกและลงโทษได้

ตำแหน่ง "ประจำ" นี้ อาจมีขึ้นได้หลายกรณี เช่น ในกรณีที่ดัดกรมใหม่และยังมีได้จัดแบ่งส่วนราชการออกเป็นกองและแผนก ก็ให้ประจำกองหรือประจำสำนักงานไปก่อนได้ หรือราชการบางส่วนบางกองอาจไม่จัดแบ่งส่วนออกเป็นกองเป็นแผนก ก็ให้ "ประจำ" ในกองหรือในส่วนราชการนั้นได้ นอกจากนั้นถ้ามีกรณีเกี่ยวกับวินัยก็อาจจะถูก "ประจำ" ได้เหมือนกัน ประโยชน์เกี่ยวกับการเลื่อนชั้น อันดับ และขึ้นเงินเดือน ก็ต้องว่ากันไปตามแต่กรณี

จะ "ประจำ" อะไร ก็ "ประจำ" เละ ขออย่าให้ "ประจำบ้าน" ที่แล้วกันนะ ครับ...

“ชีวิตมนุษย์เหมือนลากเรือทวนน้ำ ถ้าไม่ลากไปข้างหน้ามันก็จะถอยมาข้างหลัง”

การบริหารงานบุคคลในออสเตรเลีย

โดย

ประสิทธิ์ กิตติสิทธิ์

(ต่อจากฉบับก่อน)

การคัดเลือกบุคคลให้ครองตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งโดยเฉพาะ อาจกระทำโดยจดยรายชื่อผู้สมัครทั้งภายในและภายนอกราชการ หรือเลือกจากผู้ครองตำแหน่งอื่นอยู่แล้วภายในกระทรวง หรือจากกระทรวงอื่น รายชื่อของผู้ที่อยู่ในวงราชการแล้ว ตามปกติคัดเลือกโดยวิธีเลื่อนชั้น หรือเลื่อนชั้นโดยวิธีคัดเลือก ขอยกตัวอย่าง เช่น ตำแหน่งข้าราชการชั้นโท - เอก หรือชั้นพิเศษ ในกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติว่างลง เจ้าสังกัดประกาศในราชกิจจานุเบกษา ขอให้ผู้มีสิทธิที่เป็นข้าราชการอยู่แล้วในกระทรวงของตน และในกระทรวงอื่นๆ ทราบภายในกำหนดเวลา ๓ เดือน เมื่อมีผู้สมัครหลายคน ก็มีการคัดเลือกจากผู้สมัคร โดยพิจารณาถึงคุณสมบัติ ประสิทธิภาพ อาวุโส ความสามารถ ความเหมาะสม สมมุติว่า นาย ก. เป็นข้าราชการชั้นเอกซึ่งอยู่สังกัดกระทรวงมหาดไทย ได้รับการคัดเลือกให้ครองตำแหน่งชั้นพิเศษที่ว่างในกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ นาย ข. ซึ่งเป็นข้าราชการชั้นเอก สังกัดกระทรวงเกษตร เห็นว่าตนน่าจะได้รับการคัดเลือกมากกว่า นาย ข. มีสิทธิขอทราบชื่อ ก. พ. ได้ ตัวอย่างนี้มีส่วนสัมพันธ์กับการเลื่อนชั้น ฉะนั้น การคัดเลือกและการเลื่อนชั้น (promotion) ในออสเตรเลียนี้มีการเกี่ยวโยงกัน ซึ่งรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนี้ จะได้นำมาเล่าสู่กันฟัง เมื่อพูดถึงเรื่อง promotion โดยตรง ที่นำมากล่าวในที่นี้ เพื่อให้เห็นการคัดเลือกหรือเลือกสรรบุคคลเข้าครองตำแหน่งอีกวิธีหนึ่ง

อย่างไรก็ตาม ในการเลือกหรือคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการหรือให้ครองตำแหน่งใด โดยเฉพาะ ผู้มีหน้าที่ในการคัดเลือกจะต้องพิจารณาโดยตั้งปัญหา ๒ ข้อ คือ

๑. ชนิดของคน (the kind of people)
๒. จำนวนคนที่ต้องการ (the number required)

ก่อนอื่น เราต้องพิจารณาชนิดของคนที่เราคัดเลือก ซึ่งขึ้นอยู่กับปัญหาความยังทราบของเราเองว่า คุณวุฒิ คุณภาพต่างๆ ของคน และความต้องการของงาน ว่าต้องการคนเช่นไรทำ ฯลฯ

การคัดเลือกบุคคลที่ต้องการ มีการชี้แจงหน้าที่และความรับผิดชอบในตำแหน่งที่จะบรรจุบุคคลอย่างเพียงพอ เพื่อเป็นเครื่องวัดผู้สมัคร เช่น การศึกษา ความชำนาญ หรือวิชาชีพ และคุณสมบัติพื้นฐานความรู้ ตลอดถึงประวัติความชำนาญงานที่ผ่านมาแล้ว บางทีอาจเป็นเครื่องทดสอบในเวลาทำการสอบสัมภาษณ์ ความสมบูรณ์ทางร่างกายสามารถมองเห็นได้ และหรือด้วยการตรวจสอบร่างกายจากแพทย์ แต่คุณภาพและความสามารถบางอย่างยากที่จะพิสูจน์ได้ ฉะนั้น หลังจากการสอบคัดเลือกโดยใช้วิธีต่างๆ แล้ว จึงให้มีการทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ (a probationary service period) ก่อนจะมีการบรรจุและแต่งตั้ง ทั้งนี้ เพื่อบ่งชี้ความผิดพลาดในการคัดเลือก

การคัดเลือกบุคคลเพื่อบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งโดยเฉพาะนั้น ไม่ง่ายนักหรือค่อนข้างยากสำหรับผู้ได้รับการคัดเลือกที่มีความชำนาญหลายอย่างต่างวิชาชีพกัน ตามกฎแล้ว ผู้ได้รับการคัดเลือกแล้ว จะต้องให้ทำงานเพื่อทดลองในระยะสั้นก่อนมีการแต่งตั้ง ซึ่งเป็นโอกาสอันดีที่จะพิจารณาความเหมาะสมสำหรับบุคคลกับงาน กรรมวิธีการคัดเลือกที่ดีเลิศ จะไร้ผล จนกว่าความระมัดระวังและความคิดโดยรอบคอบเกี่ยวกับความสามารถต่าง ๆ ของบุคคล ให้เหมาะสมกับตำแหน่งที่จะได้รับการบรรจุและแต่งตั้ง

ถ้าบรรจุและแต่งตั้งบุคคลที่คัดเลือกเข้ามาแล้ว (Recruits) ไม่เหมาะสมกับตำแหน่งและความสามารถที่มี จะทำให้เขาเหล่านั้นเกิดความไม่พอใจ ไม่รักงาน และไม่มีความสุขใจ จะทำให้ลดคุณค่าในการบริหารงานของเขาอย่างเห็นได้ชัด มาตรฐานแห่งความมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานก็ลดต่ำลง และเป็นการเพิ่มค่าใช้จ่ายมากขึ้น ลดผลผลิต และขวัญในการทำงานก็ลดลงด้วย ซึ่งจะทำให้กระทบกระเทือนถึงองค์การทั้งหมดในเวลาใดเวลาหนึ่งโดยไม่ต้องสงสัย

เพราะฉะนั้น นักบริหารทั้งหลายต้องพิจารณาปัญหาเหล่านี้อย่างถี่ถ้วน โดยใช้ศิลปะแห่งการคัดเลือกและการบรรจุและแต่งตั้ง การสอบคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการในออสเตรเลีย ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ มีทั้งสอบแบบอัตนัยและปรนัย ที่เรียกว่า Subjective test และ

Objective test

การแต่งตั้งและคัดเลือกข้าราชการ (Appointment and recruitment of officers)

ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนของรัฐบาลกลางออสเตรเลีย (Public Service Act 1922 - 1960) ซึ่งใช้อยู่ในปัจจุบันได้กำหนดว่า

มาตรา ๓๓ (๓) ก.พ. อาจแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการชั้นที่สอง ที่สาม หรือที่สี่

[33 (1) Subject to this part, the Board may appoint a person to the Commonwealth Service as an officer of the Second, Third or Fourth Division.]

(๒) ภายใต้มาตรานี้ บุคคลอาจได้รับการแต่งตั้งให้ครองตำแหน่งหนึ่งโดยเฉพาะในชั้นหรือให้เป็นผู้ไม่ครองตำแหน่งแห่งชั้นที่ได้รับการแต่งตั้งได้

[(2) A person may be appointed under this section to a particular office in, or as an unattached officer of, the Division to which he is appointed.]

(๓) ข้าราชการผู้ได้ครองตำแหน่งที่ได้รับการแต่งตั้งในมาตรานี้ จะมีอำนาจหน้าที่ตามที่ ก.พ. กำหนด ตามความเหมาะสมแก่หน้าที่ต่าง ๆ ของเขา

[(3) An unattached officer appointed under this section shall have such designation (being a designation corresponding to that of an office in the division to which he is appointed) as the Board determines to be appropriate to his duties.]

(๔) บุคคลจะไม่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นข้าราชการผู้ไม่ครองตำแหน่งแห่งชั้นใดชั้นหนึ่ง จนกว่าเป็นผู้คุณสมบัติเพื่อการแต่งตั้งให้ครองตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่ตรงกับอำนาจหน้าที่ของเขาในฐานะผู้ไม่ครองตำแหน่ง

[(4) A person shall not be appointed as an unattached officer of a Division unless he is qualified for appointment to an office having a designation corresponding to his designation as an unattached officer.]

มาตรา ๓๔ บุคคลจะไม่มีสิทธิได้รับการแต่งตั้งให้ เป็น ข้าราชการพลเรือน ของ รัฐบาล กลาง จนกว่า

(ก) เป็นชาวบริติช

(ข) ภายหลัง การตรวจสอบ ร่างกาย และ อนามัย จาก กรรมการแพทย์ ของ ก.พ. เป็นที่พอใจแล้วว่า มีสุขภาพสมบูรณ์ และมีร่างกายเหมาะสม

(ค) เป็นผู้เหมาะสม และเป็นบุคคลที่ควรเป็นข้าราชการของรัฐบาลกลาง และ

(ง) ได้สำบาณตนตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ

[(34) A person is not eligible for appointment to the Commonwealth Service unless.

- (a) he is a British subject;
- (b) the Board is satisfied, after he has undergone a medical examination approved by the Board, as to his health and physical fitness;
- (c) the Board is satisfied that he is a fit and proper person to be an officer of the Commonwealth Service; and
- (d) he has made and subscribed, as prescribed, an oath or affirmation in accordance with the Fourth Schedule to this Act.]

ในพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว ได้กำหนดคุณสมบัติทางการศึกษาสำหรับแต่งตั้งผู้เข้ารับราชการในชั้นที่สองหรือที่สามของออสเตรเลียไว้ว่า

มาตรา ๓๕ ตามลักษณะแห่งมาตรานี้ บุคคลจะไม่ได้รับการแต่งตั้งเป็นข้าราชการในชั้นที่สองหรือที่สาม จนกว่า

- (ก) ได้ผ่านการสอบไล่เพื่อแต่งตั้งเข้ารับราชการในชั้นที่สองหรือที่สาม ซึ่ง ก.พ. ได้จัดให้มีขึ้น หรือจัดการสอบในนามของ ก.พ.
- (ข) ได้ผ่านการสอบโดย ก.พ. ได้อนุมัติแล้ว ภายใต้ข้อเงื่อนไขในวิชาที่สอบ ซึ่ง ก.พ. อนุมัติแล้ว ตามความต้องการที่กำหนดโดย ก.พ. เพื่อความประสงค์ตามมาตรานี้
- (ค) ได้รับ หรือ สามารถที่จะได้รับปริญญาในมหาวิทยาลัยออสเตรเลีย หรือ ปริญญาต่างประเทศที่ ก.พ. เห็นว่า มีมาตรฐานการศึกษาเท่าเทียมกับ มาตรฐานปริญญาของมหาวิทยาลัยออสเตรเลีย

[(35) Subject to this Division, a person shall not be appointed as an officer of the Second or Third Division unless —

- (a) he has passed a qualifying examination for appointment to the Second or Third Division held by or on behalf of the Board;
- (b) he has passed, under conditions approved by the Board, in such subjects of a public examination approved by the Board as satisfy requirements determined by the Board for the purposes of this section: or

- (c) he has been admitted or is eligible to be admitted, to a degree of an Australian University or to a degree of an overseas university, being a degree that, in the opinion of the Board, is of a standard at least equal to the standard of a degree conferred by an Australian University.

การจำกัดจำนวนผู้สำเร็จปริญญา หรือการแต่งตั้งผู้ได้รับปริญญาเข้ารับราชการ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนได้กำหนดไว้ในมาตรา ๓๖ (๑) ความว่า ในการแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการในชั้นที่สองและที่สาม ภายใต้มาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติ ก.พ. จะต้องรับรองในทางปฏิบัติมากที่สุด กล่าวคือ ไม่มากกว่า $\frac{1}{10}$ ของจำนวนบุคคลที่แต่งตั้งในปีหนึ่ง ซึ่งเป็นผู้ได้รับปริญญานอกจากปริญญาวิชาชีพ หรือนักวิชาการที่ได้รับการแต่งตั้งโดยอาศัยคุณวุฒิ

[(1) The Board shall, in making appointments to Second and Third Divisions under section thirty-three of this Act, ensure, so far as is practicable, that not more than one-tenth of the total number of persons so appointed in a year otherwise than as professional or technical officers are persons appointed by virtue of possessing the qualification.]

ในมาตราดังกล่าวนั้น คำว่า professional หรือ technical officer หมายถึงบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่จะกล่าวต่อไปข้างหน้า หรือบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็น unattached officer เพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ เหมือนกับตำแหน่งที่กำหนดแน่นอน ถ้าจะเปรียบเทียบกับข้าราชการพลเรือนไทย ตำแหน่ง unattached officer นี้ คล้ายกับตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น แต่ก็ไม่ค่อยตรงกันนัก ส่วนคำว่า year หรือปี หมายถึงระยะเวลา ๑๒ เดือน ซึ่งเริ่มตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม

การบรรจุและแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งที่ต้องการผู้ได้รับปริญญาวิชาชีพ หรือตำแหน่งวิชาการที่ต้องการผู้มีความรู้เป็นกรณีพิเศษ จะกระทำได้ เมื่อ ก.พ. เห็นว่าบุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ครองตำแหน่งใดโดยเฉพาะในชั้นที่สองหรือที่สาม จะต้องมีความรู้หรือมีคุณวุฒิเป็นพิเศษในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ถ้า ก.พ. พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นผู้เหมาะสม มาตรา ๓๗ แห่ง Public Service Act 1922 - 1960 ของออสเตรเลียที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน มีลักษณะคล้ายคลึงกับมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนไทย พ.ศ. ๒๔๘๗ เกี่ยวกับการบรรจุข้าราชการจากผู้ทรงคุณวุฒิให้ดำรงตำแหน่งใด ๆ เป็นพิเศษ

การแต่งตั้งข้าราชการที่ขาดคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๔ ดังที่กล่าวมาแล้ว
ถ้าเหตุผลและความจำเป็นเป็นกรณีพิเศษ ก็ย่อมกระทำได้ สำหรับแต่งตั้งบุคคลให้รับราชการ
ในชั้นที่สองและที่สาม ตามมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดไว้ว่า

มาตรา ๓๘ - (๑) ตามมาตรานี้ ถ้าในกรณีพิเศษปรากฏแก่ ก.พ. ให้กระทำเช่นนั้น
เพื่อประโยชน์ของทางราชการ ก.พ. อาจแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งในชั้นที่สองหรือที่สาม
สำหรับผู้ที่ขาดคุณสมบัติที่จะแต่งตั้งให้รับราชการในวงการของรัฐบาลกลาง โดยเหตุผลแห่ง
มาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้ แต่ขาดคุณสมบัติที่จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนั้น ภายใต้อำนาจ
ที่ให้ไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งนอกเหนือไปจากมาตรานี้

[38 - (1) Subject to this section, if in a special case it appears to the Board
to be desirable in the public interest to do so, the Board may, under this section, appoint
to an office in the Second or Third Division a person who is not eneligible for appointment
to the Commonwealth Service by reason of section thirty-four of this Act but is not
qualified to be appointed to that office under any provision of this Act other than this
section.]

(๒) การแต่งตั้งตามมาตรานี้ อาจกระทำได้โดยปราศจากการทดลองปฏิบัติราชการ
ถ้า ก.พ. คิดว่าเหมาะสม

[(2) An appointment under this section may, if the Board thinks fit, be
without probation.]

(๓) การแต่งตั้งบุคคลตามมาตรานี้ให้ดำรงตำแหน่งใด จะกระทำมิได้จนกว่า ก.พ.
ได้แสดงให้เห็นชัด หลังจากได้รับรายงานจากปลัดกระทรวงที่เกี่ยวข้องว่า เป็นที่พึงพอใจ ไม่มี
ข้าราชการผู้ใดในวงราชการของรัฐบาลกลาง เป็นผู้มีความสามารถเสมอเหมือนกับผู้ที่จะได้รับ
การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนั้นแล้ว

[(3) An appointment of a person under this section to an office shall not be
made unless the Board certifies, after obtaining a report from the Permanent Head of the
Department concerned, that it is satisfied that there is no officer available in the
Commonwealth Service who is as capable as that person of filling the office.]

(๔) เมื่อ ก.พ. ได้ทำการแต่งตั้งตามมาตรฐานแล้ว จะต้องแถลงรายละเอียดของการแต่งตั้งพร้อมด้วยสำเนารายงานและหนังสือรับรอง ตามความในอนุมาตราที่กล่าวมาแล้วแก่แต่ละสภาของรัฐสภาภายใน ๖ วันที่มีการประชุมของสภานั้นๆ ทั้งนี้ ภายหลังจากการแต่งตั้งแล้ว

[(4) Where the Board makes an appointment under this section, it shall cause a statement containing particulars of the appointment together with a copy of the report and certificate referred to in the last preceding sub-section to be laid before each House of the Parliament within six sitting days of that House after the making of the appointment.]

(ยังมีต่อ)

จงไปรตคึกคึกฝรังว่านังมำ
สองคนซื้อชาตัวเตียนนั
คนหนึ่งตองนังหน้าอย่าแย่งกัน
คนหนึ่งนังตองนังหลังเพื่อนตน
ถ้าต่างแย่งแข่งดีชี้ข้างหน้า
ไม่มีท่าจะชี้ได้ให้สับสน
มัวอยู่ยุดคุดกันอลวน
ทั้งสองคนพลาดท่าตกม้าเอย

ศึกษาภาสิต

บทสนทนาภาษาอังกฤษ

ประวิณ สุจริตกุล M.A. (Oxon)

โดยที่มันท่านผู้อ่านหนังสือวารสารข้าราชการเป็นจำนวนมาก ได้ปรารภว่า ควรจะมีผู้เรียบเรียงบทสนทนาภาษาอังกฤษแบบง่ายๆ และเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจภาษา ในการที่จะนำไปใช้ได้จริงๆ ในชีวิตประจำวัน ซึ่งบางครั้งอาจจะต้องมีการติดต่อกับชาวต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นในทางราชการหรือในทางส่วนตัว หรือมีเดี๋ยวนั้นก็เพื่อถ่ายทอดความรู้ทางภาษาให้ผู้อื่นต่อๆ กันไป อีกทอดหนึ่ง และถึงแม้จะไม่มัววัตถุประสงค์ หรือ ประโยชน์ที่ตึงใจไว้อย่างหนึ่งอย่างใด วิทยาการแต่ละแขนง ก็ย่อมจะมีประโยชน์ในตัวของมันเอง ควรค่าและคุ้มค่าแก่การเรียนรู้และเพิ่มพูนอยู่แล้ว

ข้าพเจ้าซึ่งมีความคิดเป็นแนวเดียวกับท่านผู้อ่านหนังสือนี้ และได้ปรารภมา จึงใคร่ขอเสนอบทสนทนาภาษาอังกฤษง่ายๆ เพื่อประโยชน์ดังกล่าวมาแล้วข้างต้นตั้งแต่ฉบับนี้เป็นต้นไป และขอเรียนชี้แจงให้ท่านผู้อ่านทราบด้วยว่า บทสนทนาเหล่านี้ แม้ว่าจะเสนอให้อ่านเป็นตอนๆ หรือเป็นบทๆ ไป ก็จะประกอบกันขึ้นเป็นเรื่องเป็นราว เพื่อให้ น่าสนใจ และน่าอ่านกว่าที่จะปรากฏเป็นบทสนทนาด่วนเป็นบทๆ ไป ไม่มีเรื่องกระจุ้มกระจุ่มมาเกี่ยวโยงบทสนทนาแต่ละตอนเข้าด้วยกัน

แต่ละตอน ท่านผู้อ่านจะพบกับบุคคลสมมติ หรือตัวละคร อย่างน้อยที่สุดเป็นจำนวนสองขึ้นไป มิฉะนั้นก็จะเกิดเป็นบทสนทนาขึ้นไม่ได้ นอกจากจะให้คนคนเดียวแสดงเป็นสองคน ซึ่งจะก่อความยุ่งยากโดยใช่เหตุ ตัวละครในเรื่องนี้จะมีทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ เพื่อให้ สัมกับสภาพความเป็นจริงของเมืองไทยในปัจจุบัน อันอยู่ในยุคพัฒนาและมีส่วนสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับฝรั่งนานาชาติและชาวต่างประเทศอื่นๆ อีกเป็นจำนวนมาก เมื่อเป็นเช่นนั้น หากตัวละครตัวใดบังเอิญไปมีส่วนคล้ายคลึงกับผู้ใด ไม่ว่าจะเป็นในด้านตำแหน่ง ฐานะ ความเก่ง หรือความไม่เก่ง

ในด้านภาษาอังกฤษ บทบาทเป็นอาจารย์ ลูกศิษย์ อะไรเหล่านั้น ข้าพเจ้าต้องขอภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย และขอเรียนไปด้วยว่า การเขียนบทสนทนาชุดนี้ ซึ่งมีบางตอนที่แสดงถึงการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อน แล้วจึงมีการชี้แจงแก้ไขให้เห็นชัดแจ้งว่า ถ้อยคำสำนวน หรือประโยคที่ถูกนั้นควรจะเป็นอย่างไร อันนับได้ว่าเป็นเทคนิคในการสอนหรือการอธิบายอย่างหนึ่ง ไม่มีเจตนาที่จะล้อเลียนผู้หนึ่งผู้ใดเลย

ก่อนเริ่มตอนที่หนึ่ง ข้าพเจ้าใคร่ขอแสดงความหวังว่า บทสนทนาภาษาอังกฤษที่ข้าพเจ้าจะเสนอท่านผู้อ่านต่อไปนี้ คงจะเป็นประโยชน์ดังประสงค์ต่อท่านผู้อ่านบ้าง ไม่มากนักน้อย

ตอนที่ ๑

ภายในห้องอาหาร ขณะนี้ยังไม่มีผู้คนมากนัก บรรยากาศเหมาะสำหรับปรึกษาหารือกันในเรื่องต่างๆ ที่อาจไม่ยากให้ผู้อื่นได้ยิน เพราะอาจในการที่จะต้องใช้ภาษาต่างประเทศบ้าง รุ่ง รึกเรียน ผู้สนใจและเอาใจใส่ในการศึกษาภาษาอังกฤษอย่างจริงจัง ตรงเข้าไปทัก ธนิต ธนิตสอน ซึ่งนั่งโต๊ะอยู่ก่อน ทั้งสองเป็นข้าราชการสังกัดที่เดียวกัน

จ. Hallo! Goods Morning! my friend . . . เออ นี่แน่นะ ธนิต I อยากจะปรึกษาอะไรกับ you เสียหน่อย you ยังไม่ hurry ไปไหนไม่ใช่?

ธ. เอาซิเพื่อน มื้อไรก็ตามมาเลย สำหรับเพื่อนนะ กันว่างเสมอ ตอนนี้นักก็ยังไม่ได้ hurry ไปไหนหรอก นี่เกมเรื่องคอขาดบาดตายอะไร?

จ. Thank you you ไม่ถึงกับมีเรื่องคอขาดบาดตายอะไรหรอก เพียงแต่กันอยากจะ consult you เรื่องเรียนภาษาอังกฤษเท่านั้นเองละ เออ นี่เกาะช่วย I ได้ไหมล่ะ?

ธ. ได้ซิเพื่อน เรื่องนี้เรื่องเล็ก เกมข้อข้องใจอะไรเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษของแกซี นี่นะ ใช่ไหม? อันที่จริงภาษาอังกฤษของแกก็ไม่ได้เลวนัก แกชอบพูดภาษาน้อยอยู่แล้ว แม้จะขาดตกบกพร่องไปบ้าง ก็ไม่เห็นจะแปลกหรือน่าขายหน้าใครที่ไหนเลยนี่ ที่แกเอาอย่างความกล้าและความมองอาจ พูดดังๆ ฉะฉานอย่างคนสำคัญบางคนทางวิทยุและโทรทัศน์ก็ดูอยู่แล้ว อย่างเดียวกันอยากจะตำหนิแกในฐานะเพื่อน ก็คือ จะพูดภาษาอะไร ก็พูดออกมาแต่ภาษาเดียว นี่อะไรไทยบ้าง เทศบ้าง ประปนกันไปหมด นี่ดูว่าเป็นกันนะ ถ้าเกิดแกไปพัฒนาท้องถิ่น แล้วไปอู้แบบนั้นกับผู้ใหญ่ล่ะก็ แกหัวหมุนแน่ . . .

จ. เอาละ ท่านอาจารย์ธนิต หายใจเสียบ้างเถอะ อย่าเพิ่ง talk ไปคนเดียวให้มันมากมายนัก ที่ I เออ . . . ขอโทษ . . . ที่กันต้องพูดทั้งไทยทั้งอังกฤษปนกันนะ ไม่ใช่เป็นเพราะ

กันอยากจะให้ผู้ใหญ่หรือใครของแกพูดเคียร์เวียนเกล้าหรือกนะ อันที่จริงกันอยากจะฝึกพูด Englid ล้วน ๆ ให้มันคล่อง ๆ กับเขาบ้าง ประหมาะกันจะได้หาแฟนเหม้มอย่างแก แล้วก็ไปสอนพิเศษอย่างแกบ้าง แต่กั้นใจ อ้ายกันมันยังเรียนมาไม่พอ ไวยากรณ์ก็ยังไม่แม่น สุ่มเสียง สำเนียง รวมทั้งศัพท์แสงก็ยังไม่เป็นดับประด จะพูดให้เต็มทั้ง ๆ ประโยคก็ไม่รู้จะฟังดูเป็นภาษาอะไรกันแน่ แต่อาศัยที่กันมีความอยากที่จะเรียนภาษาอังกฤษให้พูดใช้งานได้จริง ๆ เลยพยายามพูดแบบที่เกรว่าคำนี้นี้ไปพลง ๆ ก่อน เชื่อว่าแกคงเห็นใจกัน และเลิกหมั่นได้กันเสียทีเถอะนะ

ธ. โอเค ดกลง ถ้าแกอยากจะพูดภาษาอังกฤษจริง ๆ ละก็กันจะพูดกับแก และบางโอกาสดันจะชวน อมรา หรือ Emilie แฟนกันเขามาคุยกับแกด้วย แกจะได้ชินกับสำเนียงฝรั่งจริง ๆ ไว้บ้าง แต่มีเงื่อนไขอยู่หนึ่งซึ่งแกจะต้องไม่ลืมเป็นอันขาด คือว่าแกจะต้องพูดภาษาอังกฤษล้วน ๆ ไม่ว่าจะผิดหรือถูกก็ต้องพูดออกมาให้ได้ พูดภาษาละคำต้องคำอย่างทีแกเคยพูด หรือผู้คงแก่เรียนบางท่านปฏิบัติอยู่...ยังงั้น ไม่เอา ดกลงไหม รุ่ง?

ร. ดกลง

T. Right! In that case we can start right now. Actaully I am impressed by your great interest in English and your determination to learn to speak it properly. Your main trouble is your poor background of the language. But I think you will be all right if you go on seeking opportunities to improve your English, and I will try my best to help you.

R. Thank a lot for your encourage, Thanit. You quite right. My trouble I have learnt little Englid. But I win try improve my grammar and try speak more and more. You reanly think I can speak correct in future...?

T. Of course! In fact you speak quite correctly already. To start with, you only have to be careful to use correct patterns, then get your pronunciation of some difficult words right, and you have to see that you add an S at the right places and that you don't omit the required article whether its 'an' or 'the'. There are several other things that you have to pay attention to. But I don't want to put you off. So I mentioned only a few things that you should bare in mind at this stage.

- R. I win remember you suggest...
- T. Ah! No! Be careful...I will...not I win...win means something else which I suppose you know already...and you left out one important word...that is... 'what'. The correct expression would be 'I will remember **what** you suggest' or 'I will remember what you suggested' because in fact my action of suggesting was in the past.
- R. Thank you for correcting me. But you please speak more slowly and make sentence shorter.
- T. O.K. I'll do that. By the way, how are you getting on at The A.U.A. Language Centre?
- R. Oh! I no longer learning there. Quite good, but not very good. Student jut repeat after teacher. No grammar. I want learn grammar also.
- T. Now! Rung! Don't you blame the A.U.A. Language Centre. You musn't be mistaken. Their idea is to improve your pronunciation and intonation. They just want you to be able to speak English...that is with correct pronunciation and intonation. That's all. They want, nothing more. And I believe they are succeeding to a large extent...
- Let's turn to what you said just now, and let me correct whatever there is to correct. Well, your expressions were quite understandable, but they certainly need improvement. They should have been something like this:
- "Oh! I'm no longer learning English there. The method of teaching is quite good, but not very good. Students just repeat sentences, phrases or words after their teachers. No grammar is taught. I want to learn grammar too."
- R. Thank you very much, Thanit. I will try not to make same sort of mistake again.
- T. ....not to make the same sort of mistake again.
- R. I will try not to make the same sort of mistake again.

(ต่อฉบับหน้า)

คำอธิบาย กฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญ

โดย... วิเชียร ไหมเรียง

หัวหน้ากองธนาธิการ กรมบัญชีกลาง

(ต่อจากฉบับก่อน)

หลักเกณฑ์

สรุปด้วยบททั้งหมดที่อ้างมาแล้วข้างต้น พอจะวางหลักเกณฑ์ได้ดังนี้

๑. บุคคล (ก) ที่ยังไม่ได้เข้ารับราชการได้ไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ
(ข) ผู้ที่ได้เป็นข้าราชการแล้ว ทางราชการได้อนุญาตให้ไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ
๒. ก่อนวันที่ ๓๒ เมษายน ๒๔๙๔
๓. ระหว่างศึกษาได้อยู่ในความควบคุมดูแลของทางราชการ
๔. ได้พักเพียรจนสำเร็จชั้นอุดมศึกษา
๕. ต่อมาได้กลับเข้ารับราชการ
๖. ให้นับเวลาระหว่างศึกษาชั้นอุดมศึกษาเป็นเวลาราชการในการคำนวณบำเหน็จบำนาญให้ด้วย โดย ก.พ. จะเป็นผู้พิจารณาให้ ว่าได้ศึกษาในชั้นอุดมศึกษานั้นเป็นเวลาเท่าใด

ต่อไปนี้จะพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อ ๆ ไป

สำหรับข้อ ๑. ผู้ที่ได้เป็นข้าราชการ จะต้องให้ออกเดินทางไปก่อนวันที่ ๓๒ เมษายน ๒๔๙๔ คือ ก่อนวันที่ พ.ร.บ. บำเหน็จบำนาญข้าราชการ ๒๔๙๔ ใช้บังคับ

๒. สำหรับผู้ที่เป็นข้าราชการที่ทางราชการได้อนุญาตให้ไปนั้น ความสำคัญอยู่ที่ว่า ได้ส่งอนุญาตให้ไปก่อนวันที่ ๓๒ เมษายน ๒๔๙๔ ส่วนวันเดินทางนั้นจะไปภายหลัง ก็ไม่เป็นเหตุให้เสียสิทธิตามมาตรานี้

ปัญหา

การส่งอนุญาตให้ไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ กับ การอนุญาตให้ลาไปศึกษาต่างประเทศ จะเหมือนกันหรือไม่

ขอได้โปรดมั่นใจว่าเป็นคนละเรื่องกันทีเดียว เพราะการอนุญาตให้ไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ เป็นการอนุญาตไปตามระเบียบการลา และมีสิทธิจะได้รับเงินเดือนหรือไม่มีเงินเดือน เป็นไปตามระเบียบเกี่ยวกับเรื่องนั้น และถ้าไม่มีเงินเดือน ก็จะต้องตัดเวลาออกนั้นออกไปตาม มาตรา ๒๕ ไม่ต้องออกจากราชการ

ส่วนการส่งอนุญาตให้ไปศึกษาต่างประเทศนั้น เป็นการขาดจากตำแหน่งอัตราเงินเดือน ไปเลย และกฎหมายได้ตั้งเงื่อนไขไว้ว่า ถ้ากลับมาเข้ารับราชการ ให้มีสิทธินับเวลาออกศึกษา ต่างประเทศเป็นเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญได้

ตัวอย่าง

นายอาทิตย์ เจาตุริ ไปศึกษาวิชาการไปรษณีย์โทรเลขในต่างประเทศโดยทุนส่วนตัว อยู่ใน ความควบคุมและความแนะนำของ ก.พ. และขอให้รัฐบาลส่งอนุญาตให้ไปศึกษาวิชาการในต่าง ประเทศ ตามความในมาตรา ๓๖ จ. แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๔๗๘ เพื่อประโยชน์ที่จะนับเวลาศึกษาเป็นเวลาราชการด้วย กรมไปรษณีย์โทรเลข เห็นว่า การนี้เป็นประโยชน์ต่อทางราชการ จึงสนับสนุนให้การได้เป็นไปตามความประสงค์ของ ข้าราชการผู้นั้น

กระทรวงการคลังเห็นว่า ตาม ม. ๓๖ จ. แห่ง พ.ร.บ. บำเหน็จบำนาญฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๔๗๘ หมายถึงผู้ที่รัฐบาลส่งไปเอง ไม่ใช่ลาไปศึกษาโดยทุนส่วนตัว หรือทุนของผู้อื่น หรือ ทุนของมูลนิธิใด ๆ ฉะนั้น การที่จะนับเวลาระหว่างศึกษาเป็นเวลาราชการสำหรับคำนวณ บำเหน็จบำนาญหรือไม่นั้น ต้องแล้วแต่เวลาระหว่างลาไปศึกษานั้นได้รับเงินเดือนหรือไม่ ถ้า ได้รับเงินเดือนเต็มนับเต็ม ถ้าได้รับเงินเดือนครั้งนับครั้ง ไม่มีเงินเดือนไม่นับ

แต่กระทรวงเศรษฐกิจไม่เห็นด้วย เพราะคำว่า “รัฐบาลส่งอนุญาตให้ไปศึกษา” มีความหมายต่างกับคำว่า “รัฐบาลส่งออกไป” ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นพ้องกับความเห็น ของกระทรวงเศรษฐกิจว่า การที่รัฐบาลเห็นสมควรและส่งอนุญาตให้ข้าราชการผู้ใดไปศึกษา ผู้นั้นก็ย่อมจะได้รับสิทธิตามมาตรา ๓๖ จ. ทันที มิพักจะต้องคำนึงถึงว่าไปโดยลักษณะใด และ

โดยทุนของใคร ไม่เกี่ยวกับประเด็นที่ว่าผู้นั้นจะได้รับเงินเดือนหรือไม่ เพราะฉะนั้น สำหรับข้าราชการรายนี้ ถ้ารัฐบาลสั่งอนุญาตให้ไปศึกษาวิชาการในต่างประเทศ ก็ควรได้รับประโยชน์ตามมาตรา ๓๖ จ.

สำหรับ ข้อ ๒. ไม่มีปัญหา

สำหรับ ข้อ ๓. ระหว่างศึกษาอยู่ในความดูแลของทางราชการ

- (๑) สำหรับผู้ที่ไปศึกษา ก่อนที่จะมีสำนักงาน ก.พ. ถ้าอยู่ในความดูแลของกงสุลหรือสถานทูต ก็ถือว่าเป็นการอยู่ในความดูแลของทางราชการแล้ว
- (๒) ส่วนผู้ที่ไปศึกษาภายหลังที่มีสำนักงานผู้ดูแลนักเรียนไทยในต่างประเทศของ ก.พ. แล้ว ก็อยู่ในความดูแลของสำนักงานนั้น

สำหรับ ข้อ ๔. สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษา

รัฐบาลไม่ประสงค์ที่จะสนับสนุนผู้ไม่เอาถ่าน ฉะนั้น ผู้ที่ไม่สำเร็จการศึกษา แม้จะศึกษาอยู่ในต่างประเทศนานเพียงใด ก็ไม่มีสิทธิได้นับเวลาสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญ ตามมาตรา ๓๖

ในการพิจารณา มีปัญหาอยู่ ๒ ข้อ คือ

- (๑) การศึกษาใดจะถือว่า เป็นการศึกษาระดับอุดมศึกษา นั้น สำนักงาน ก.พ. เป็นผู้พิจารณา

มีข้อที่น่าสังเกตสำหรับเรื่องที่ว่า การศึกษาระดับอุดมศึกษานั้น ไม่จำเป็นจะต้องได้ปริญญา กลับมาเสมอไป เพราะการศึกษาหลายสาขาที่เทียบเท่ากับปริญญาเอก แต่ก็มิได้ให้ปริญญา คงให้แต่ประกาศนียบัตร เช่น การเหมืองแร่ของโรงเรียนแร่หลวงแห่งประเทศอังกฤษ การบัญชีชั้นสูงของอังกฤษ เช่น ผู้ที่สำเร็จ A.C.A. ซึ่งนับเป็นการศึกษาระดับสูงสุดในทางบัญชี

- (๒) สำเร็จการศึกษาหรือไม่ ก็อยู่ในอำนาจของ ก.พ. ที่จะเป็นผู้พิจารณา ซึ่งบางรายเป็นปัญหาซับซ้อนพอสมควร

ตัวอย่าง เช่น

นายสุนทร สิงห์ เป็นนักเรียนชิงทุนหลวงได้ ทางราชการส่งไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ ขณะที่กำลังอยู่ชั้นสูง เกิดสงครามโลกครั้งที่ ๒ ถูกเรียกตัวกลับ

ไม่มีสิทธิได้นับเวลาระหว่างศึกษา ณ ต่างประเทศเป็นเวลาราชการ

สำหรับ ข้อ ๕. ผู้สำเร็จการศึกษา ณ ต่างประเทศนี้ แม้จะเข้าหลักเกณฑ์ที่จะได้นับเวลาอุดมศึกษาในต่างประเทศแล้ว หากไม่ได้กลับเข้ารับราชการ ก็ไม่มีสิทธิจะนับเวลาตอนนั้นสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญ เพราะยังไม่ได้เป็นข้าราชการ สำหรับเรื่องนี้ไม่มีปัญหา

สำหรับ ข้อ ๖. เหตุที่ให้ ก.พ. เป็นผู้พิจารณากำหนดว่า ควรจะนับเวลาให้ว่าควรจะนับเวลาระหว่างศึกษาชั้นอุดมศึกษา ณ ต่างประเทศให้นั้น เป็นการเหมาะสมที่สุด เพราะ ก.พ. เป็นผู้รับผิดชอบในการควบคุมดูแลและจัดการศึกษาให้แก่ผู้ศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศประการหนึ่ง และการศึกษาในต่างประเทศนั้น ย่อมมีวิธีการแตกต่างกันไปเป็นอันมาก

ตัวอย่าง เช่น

- (๑) ในประเทศเยอรมัน ผู้ที่จะศึกษาทางด้านวิศวกรรมศาสตร์ จะสาขาไหนก็ตาม ทุกคนเมื่อสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยได้แล้ว ทางมหาวิทยาลัยจะจัดส่งคนพวกนั้นเข้าฝึกงานในโรงงานต่าง ๆ ก่อนชั่วระยะเวลาหนึ่ง เพื่อดูสมรรถภาพ ความมานะอดทน และอื่น ๆ ว่าผู้นั้นเหมาะสมที่จะเป็นวิศวกรหรือไม่ ถ้าผลการทำงานเป็นที่พอใจก็จะให้เข้าเรียนต่อทางด้านทฤษฎีต่อไป และถือว่าผู้นั้นเป็นนิสิตของมหาวิทยาลัยมาตั้งแต่ต้น เพราะอยู่ในความดูแลของเขา

ฉะนั้น แม้ผู้ใดสอบคัดเลือกได้คะแนนดีเยี่ยม หากภาคทดลองปฏิบัติไม่ดี เพราะร่างกายไม่แข็งแรงพอ หรือจากผลการทดลองปฏิบัติงานนี้ แสดงว่าผู้นั้นไม่เหมาะสมที่จะเป็นวิศวกร ก็อาจถูก retire เสียเมื่อครบระยะเวลาดทดลองปฏิบัติงานก็ได้

- (๒) ในประเทศอเมริกา การศึกษาบางวิชา เช่น เกษตร เช่น ด้านยาสูบ นักศึกษาบางคนในรัฐนิวยอร์ก อาจถูกส่งเข้าโรงเรียนในบางโรงเรียน และเรียก School ไม่เรียก University อาจเข้าใจผิดไปว่าไม่ได้ศึกษาชั้นอุดมศึกษา แต่ความจริงเป็นการศึกษาชั้นอุดมศึกษา เพราะ School นั้น ๆ เป็นส่วนหนึ่งของ State University ของรัฐนิวยอร์ก เป็นต้น

ความจริงการเรียกชื่อโรงเรียน แต่ความจริงของโรงเรียนนั้นได้สอนชั้นมหาวิทยาลัยของเราก็มิ เช่น โรงเรียนนายร้อย โรงเรียนนายเรือ เป็นต้น

ตัวอย่าง

ปัญหามีว่า การที่ ก.พ. อนุมัติให้นายประโยชน์ บุรณศิริ ได้นับเวลาระหว่างอุดมศึกษาในต่างประเทศ ๔ ปี ๓๐ เดือน นั้น เป็นการถูกต้องด้วยดีกับกฎหมายและความเห็นของทฤษฎีหรือไม่ กระทรวงการคลังจึงได้ขอให้ ก.พ. พิจารณาข้อเท็จจริงอีกครั้งหนึ่ง ก.พ. ได้ตอบยืนยันว่า Long Island Agricultural and Technical Institute ที่เมือง Farmingdale รัฐ New York เป็นวิทยาลัยเทคนิคในด้านเกษตรกรรมอันเป็นสถาบันชั้นอุดมศึกษา และเป็นส่วนหนึ่งของ State University of New York การที่นายประโยชน์ บุรณศิริ ได้เข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยคอร์เนล (Cornell) ๒ ปี แล้วมาศึกษาต่อที่ Long Island Technical Institute โดยทำเครดิตที่ได้รับจากมหาวิทยาลัยคอร์เนลมาช่วยในการศึกษา และเรียนคนได้รับประกาศนียบัตรจากสถาบันแห่งนี้ย่อมจะได้ชื่อว่าสำเร็จชั้นอุดมศึกษาจริง และมีสิทธินับเวลาระหว่างชั้นอุดมศึกษาในต่างประเทศเป็นเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญได้

... “นักเรียนนอก” หนุ่มๆ สาวๆ ใหม่ ๆ ทั้งหลาย อย่าคิดว่า หน้าที่การงานที่ตนจะได้รับนั้น จะเป็นงานเกี่ยวกับวิชาที่ตนเรียนมาเชี่ยวชาญเสมอไป ถ้าจะตั้งตนเป็นผู้มีความรู้เป็นศาสดา เป็นพระมหามัต บางครั้งก็ต้องเดินไปหา “ภูเขา” คือ ต้องรับงานที่ตนไม่ถนัดด้วย หรือจะใช้ถ้อยคำภาษาคืออีกข้อหนึ่ง ก็คือ ต้องรับทั้งสิ่งที่ยาบวมผสมกับสิ่งละเอียดอ่อนด้วย (take the rough with the smooth)

คัดจาก “พระมหามัตกับภูเขา” โดย ดร. ป๋วย อึ๊งภากรณ์

มหิตล ๒๕๐๑ ของ สมาคมไทย ณ อเมริกา

ปัญหา: เบียบทรวงกรมพลเรือน

โดย...บรรณาธิการ

ปัญหาพิเศษ

๔๕๕. ถาม ประกาศนียบัตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย สายอาชีพ เทียบเท่าประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูงหรือไม่

ตอบ ประกาศนียบัตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย สายอาชีพ มีระดับการศึกษาเท่ากับประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง จึงเทียบประกาศนียบัตรดังกล่าวเท่ากับประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๘ (พ.ศ. ๒๔๘๗) ข้อ ๓ (๘) (หนังสือกระทรวงศึกษาธิการถึงสำนักงาน ก.พ. ที่ ๓๐๐๓/๔/๓๔๖๗ ล.ว. ๕ ก.ค. ๒๕๐๘)

๔๕๖. ถาม ผู้สอบคัดเลือกตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๘ (พ.ศ. ๒๔๘๗) ซึ่งมีพินความรู้และคุณสมบัติครบถ้วนแล้วในวันสมัครสอบ เมื่อประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิสอบแล้ว ต่อมาผู้นั้นได้ลาออกจากราชการ และได้เข้าสอบคัดเลือกได้ จะถือว่าเป็นผู้มีสิทธิเข้าสอบคัดเลือกหรือไม่ และจะบรรจุบุคคลดังกล่าวเข้ารับราชการได้หรือไม่

ตอบ เมื่อปรากฏว่าผู้นั้นได้ลาออกจากราชการไปแล้ว ก็ไม่มีสิทธิสอบคัดเลือกหรือบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นตรี (มติ ก.พ. ตอบข้อหารือของกรมชลประทาน ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๓๐๐๓/๒๕๗๓๓ ล.ว. ๗ มิ.ย. ๒๕๐๘)

๔๕๗. ถาม ผู้ที่ใช้สิทธิการเป็นข้าราชการตามข้อ ๓ (ง) แห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๓๕๐ (พ.ศ. ๒๕๐๐) เป็นพินความรู้ในการสมัครสอบแข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนชั้นตรี เมื่อสอบได้แล้วภายหลังได้ลาออกจากราชการก่อนได้รับบรรจุ และต่อมาได้เข้ารับราชการใหม่ เมื่อถึงลำดับบรรจุ จะบรรจุผู้นั้นเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นตรีได้หรือไม่

ตอบ ผู้ที่ใช้สิทธิการเป็นข้าราชการ ตามข้อ ๓ (ง) แห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๓๕๐ (พ.ศ. ๒๕๐๐) นั้น เมื่อสอบได้แล้วภายหลังได้ลาออกจากราชการก่อนได้รับบรรจุ ย่อมถือว่าขาดพินความรู้และหมดสิทธิที่จะได้รับการบรรจุตามมาตรา ๕๓ แห่ง พ.ร.บ. ๘๗ ส่วนการที่ต่อมาภายหลังผู้นั้นได้เข้ารับราชการใหม่ ก็ไม่มีผลที่จะทำให้เกิดสิทธิได้รับบรรจุเข้ารับราชการในตำแหน่งที่สอบได้ไว้เดิม คงมีแต่สิทธิที่จะสมัครสอบแข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนชั้นตรีใหม่ต่อไป ภายหน้าเท่านั้น (มติ ก.พ. ตอบข้อหารือของ ค.ต.ง. ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๓๐๐๓/๓๓๔๓๓ ล.ว. ๓๖ ก.ค. ๒๕๐๘)

ปัญหาสมาชิก

ตอบสมาชิกต่างจังหวัด

ถาม การยุบอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนสามัญเป็นอัตราวิสามัญชั่วคราว เพื่อ
บรรจบุคคลให้ทดลองปฏิบัติราชการ แล้วโอนตัวมาปฏิบัติหน้าที่ทางจังหวัด เมื่อครบกำหนดแล้ว
อ.ก.พ. จังหวัดจะมีอำนาจฟื้นฟูอัตราวิสามัญชั่วคราวนั้นเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญต่อไป
จะได้หรือไม่

ตอบ การยุบอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนสามัญเป็นอัตราวิสามัญชั่วคราว เพื่อ
บรรจุผู้สอบแข่งขัน สอบคัดเลือก หรือคัดเลือก เป็นข้าราชการชั้นจตุราให้ทดลองปฏิบัติหน้าที่
ราชการตามมาตรา ๕๒ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ และการส่ง
เป็นอัตราเงินเดือนเดิมเพื่อบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ สำหรับราชการบริหาร
ส่วนภูมิภาค ก.พ. ได้วางระเบียบปฏิบัติไว้ให้ อ.ก.พ. จังหวัดเป็นผู้พิจารณาอนุมัติแทน ก.พ. โดย
หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ น.ว. ๓๓/๒๔๘๗ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๔๘๗ และ น.ว. ๓๘/๒๕๐๒
ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๐๒ ฉะนั้น กรณีที่ถามนั้น อ.ก.พ. จังหวัดจึงส่งฟื้นฟูอัตราเงินเดือนวิสามัญ
ชั่วคราว เพื่อบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญได้

ตอบสมาชิกเลขที่ ๗๖๐

ถาม นาย ก. เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจตุรา อันดับพิเศษ ชั้น ๘๐๐ บาท มา
ครบ ๕ ปี (แต่ พ.ศ. ๒๕๐๓) และดำรงตำแหน่งประจำแผนกหรือเทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี
(แต่ พ.ศ. ๒๕๐๖) ซึ่งผู้บังคับบัญชากรมเจ้าสังกัดรับรองแล้วว่า มีคุณสมบัติครบถ้วนสมควรจะ
เลื่อนชั้นจากชั้นจตุราเป็นชั้นตรีตามมาตรา ๕๗ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗
และในสำนักงานที่นาย ก. ประจำอยู่ มีอัตราประจำแผนกว่างอยู่ ๑ ตำแหน่ง คือ อัตราชั้นตรี
อันดับ ๒ ชั้น ๓,๐๐๐ บาท ดังนั้น จึงอยากทราบว่านาย ก. จะเลื่อนชั้นและแต่งตั้งแทนตำแหน่ง
ในอัตราที่ว่างดังกล่าวได้หรือไม่ และกรมเจ้าสังกัดจะดำเนินการเลื่อนชั้นและแต่งตั้งได้โดยหรือไม่

ตอบ เรื่องนมมต ก.พ. ตอบกระทรวงมหาดไทย ตามหนังสือ ที่ มท. ๔๓๒๕/๒๔๘๘
ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๘ ว่า หลักการในการที่จะเลื่อนข้าราชการชั้นจตุราเป็นชั้นตรี ตามนัย
มาตรา ๕๗ นั้น จะเลื่อนได้ต่อเมื่อมีอัตราเงินเดือนชั้นตรี ตั้งแต่ชั้น ๘๐๐ บาทขึ้นไปว่างอยู่ และ

กรณีเช่นนี้กรมเจ้าสังกัดพิจารณาดำเนินการได้โดยอนุมัติ อ.ก.พ. กรม แต่ถ้าไม่มีอัตราเงินเดือน
ขั้นตรีว่าง หากจะขอเปลี่ยนอัตราเงินเดือนขั้นจัตวาเป็นขั้นตรี ก็ต้องขออนุมัติ ก.พ. ก่อน
โดยดำเนินการตามนัยมาตรา ๒๔ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗

ตอบสมาชิกส่วนกลาง

ถาม ข้าราชการพลเรือนสามัญขั้นตรี ทดลอง ปฏิบัติ หน้าที่ ราชการในตำแหน่งประจำ
แผนก จะแต่งตั้งให้รักษาการในตำแหน่งหัวหน้าแผนกได้หรือไม่ประการใด

ตอบ เรื่องนี้ ก.พ. ได้เคยพิจารณาแล้ว เห็นว่า มาตรา ๒๘ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ได้กำหนดไว้ให้แต่งตั้งข้าราชการที่สมควรเป็นผู้รักษาการในตำแหน่ง
เป็นการชั่วคราว และคำว่า “ข้าราชการที่สมควร” ย่อมบ่งชี้แล้วว่า จะต้องเป็นผู้มีความ
สามารถคู่ควรกับตำแหน่งที่จะรักษาการนั้น สำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญชั่วคราว เพื่อทดลอง
ปฏิบัติราชการ หรือข้าราชการพลเรือนสามัญที่อยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการเป็นผู้
อยู่ในระหว่างการพิจารณาของผู้บังคับบัญชาว่า จะเป็นผู้ที่มีความประพฤติ ความรู้ ความสามารถ
เหมาะสมกับตำแหน่งที่กำลังทดลองปฏิบัติอยู่หรือไม่ การแต่งตั้งให้ไปรักษาการในตำแหน่งอื่น
จึงไม่ขัดด้วยเจตนารมณ์ของมาตรา ๒๘ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗

ตอบสมาชิกเลขที่ ๒๑๐๕

ผมมีปัญหาคือสงสัย จึงขอถามดังนี้ ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๘๓ (พ.ศ. ๒๕๐๘) ออก
ตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ว่าด้วยการบรรจุผู้ได้รับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ บทเฉพาะกาล หัวข้อที่ ๓ “ผู้ซึ่งได้รับการบรรจุเข้ารับราชการแล้ว ถ้า
ยังไม่ได้รับเงินเดือนตามบัญชีหมายเลข ๒ ตามชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพทุกกฎ ก.พ. อนุมัติให้ใช้
สำหรับตำแหน่งนั้น ๆ ก็ให้รับเงินเดือนตามนี้ ตั้งแต่วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๐๘ เป็นต้นไป”

ตามบัญชีหมายเลข ๒ เลขที่ ๖ กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๘ (๒๔๘๗) ข้อ ๓ (๘) ระเบียบเดิม
ขั้นจัตวา อันดับ ๒ ขั้น ๖๐๐ บาท ให้แก่เป็น ๖๒๕ บาท (เพิ่มขึ้นจากเดิม ๒๕ บาท)

๓. ถาม ตามความเข้าใจผู้ที่สำเร็จประโยคอาชีวศึกษาระดับสูง ซึ่งมีหลักสูตรเรียนต่อจาก
ประโยคมัธยมศึกษาอีก ๓ ปี ก่อนที่กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๘๓ (๒๕๐๘) ประกาศใช้ คือ ก่อน
๓ ตุลาคม ๒๕๐๘ บรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญในขั้นจัตวา อันดับ ๒ ขั้น ๖๐๐ บาท แต่
หลังจากที่กฎ ก.พ. ฉบับนี้ประกาศใช้แล้ว คือ ตั้งแต่วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๐๘ เป็นต้นไป ก็ต้อง

บรรจุในชั้นจัตวา อันดับ ๒ ชั้น ๖๒๕ บาท คือเพิ่มชั้นอีก ๑ ชั้น มากกว่าเดิม ๒๕ บาท ที่เข้าใจ
เช่นนี้ถูกต้องหรือไม่

ตอบ ถูกต้อง

๒. ถาม ผู้ที่ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพดังกล่าวได้รับบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ
ชั้นจัตวา อันดับ ๒ ชั้น ๖๐๐ บาท ก่อนวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๐๘ แต่หลังจากวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๐๘
เป็นต้นไป ถึงแม้ผู้นั้นจะไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะเลื่อนขั้นเงินเดือนให้ได้ตาม ก็จำเป็นจะต้อง
ปรับอัตราเงินเดือนให้เป็นชั้นจัตวา อันดับ ๒ ชั้น ๖๒๕ บาท ตามกฎ ก.พ. ฉบับนี้ด้วย ถูกต้อง
หรือไม่

ตอบ ถูกต้อง

๓. ถาม บุคคลที่ได้รับประกาศนียบัตรดังกล่าว ซึ่งได้รับบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือน
สามัญ ตั้งแต่วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๐๘ จนกระทั่งบัดนี้ เวลาปฏิบัติงาน ๓ ปีแล้ว ปัจจุบันรับเงินเดือน
ในชั้นจัตวา อันดับ ๓ ชั้น ๖๗๕ บาท จะได้รับการปรับเพิ่มให้อีก ๑ ชั้น เป็นชั้น ๗๐๐ บาท ด้วย
หรือไม่ หากไม่ได้ เป็นเพราะเหตุใด ตามความคิดเห็นแล้วจะต้องปรับให้ด้วย เพราะเมื่อปรับ
ผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพเดียวกัน ให้ผู้ที่กำลังบรรจุใหม่ๆ ก็ต้องปรับอัตราให้ข้าราชการ
ที่ได้รับบรรจุมาก่อนๆ ด้วย เพราะมีฉะนั้นจะมีเป็นการยุติธรรม กฎ ก.พ. ฉบับนี้ ควรจะมีผล
บังคับย้อนหลังให้ด้วย การปรับขั้นเพิ่มให้อีก ๑ ชั้น เป็นเงิน ๒๕ บาทนี้ ไม่คิดรวมถึงการพิจารณา
ความดีความชอบในรอบปีหรือไม่ เพราะเรื่องเป็นกรณี และถ้าหากข้าราชการประเภทที่
ได้รับบรรจุมาก่อนอยู่ในข่ายที่จะปรับเงินเดือนให้เป็นไปตามกฎ ก.พ. นี้ด้วย แล้วตัวข้าราชการ
ผู้นั้นจะดำเนินการในเรื่องนี้อย่างไรบ้าง หรือว่าเป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาที่ต้องดำเนินการ
ให้เอง ขอท่านได้โปรดอธิบายให้ชัดเจนด้วย

ตอบ ขอให้ทำความเข้าใจก่อนว่า การที่ ก.พ. กำหนดอัตราเงินเดือนของผู้ได้รับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพในประเทศให้สูงขึ้นกว่าเดิม ๒ ชั้น นั้น เป็นการยกคุณวุฒิหรือเพิ่มเงินค่า
วิชาสำหรับประกาศนียบัตรวิชาชีพเท่านั้น มิใช่เป็นการปรับขึ้นเงินเดือน เพราะฉะนั้น จึงได้มี
บทเฉพาะกาลให้เฉพาะผู้ซึ่งมีคุณวุฒิ แต่ยังไม่ได้รับเงินเดือนตรงตามคุณวุฒิที่กำหนดไว้ ก็ให้ได้รับ
เงินเดือนตามคุณวุฒิที่กำหนด ส่วนผู้ซึ่งได้รับเงินเดือนเกินกว่าคุณวุฒิที่กำหนดแล้ว ก็ไม่มีสิทธิ

ที่จะได้รับเงินเดือนย้อนหลังดังที่เข้าใจ มิฉะนั้นจะต้องให้อ่อนหลังกันไม่มีที่สิ้นสุด และจะกลายเป็นเรื่องปรับขึ้นเงินเดือน ซึ่งไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของ ก.พ.

การปรับเงินเดือนตามกฎหมายนี้เป็นอำนาจและหน้าที่ของส่วนราชการเจ้าสังกัดที่จะตั้งปรับได้เอง โดยไม่ต้องขอทำความตกลงกับ ก.พ. อย่างใดอีก การปรับอัตราเงินเดือนดังกล่าวไม่ถือว่าเป็นการเลื่อนอันดับและขึ้นเงินเดือนตามกฎหมาย ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๗ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ฉะนั้นผู้ซึ่งอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะได้เลื่อนอันดับและขึ้นเงินเดือน ก็อาจได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนตามกฎหมาย ก.พ. ได้ด้วย สำหรับเรื่องเงินงบประมาณเกี่ยวกับอัตราเงินเดือนที่จะต้องปรับให้เป็นไปตามกฎหมาย ก.พ. ฉบับใหม่นั้น เป็นเรื่องของส่วนราชการเจ้าสังกัดอีกเหมือนกันที่จะขอทำความตกลงกับสำนักงบประมาณต่อไป.

๕. เก็บตก

เรื่องของคุณทิงเจอร์

เที่ยงวันหนึ่ง ขณะที่ผมนั่งรับประทานอาหารอยู่ใกล้ๆ กับข้าราชการกลุ่มหนึ่ง ซึ่งเข้าใจว่าจะเป็น “นักเรubenนอก” เห็นใครคนหนึ่งเข้าไปอีกโต๊ะหนึ่ง พร้อมกับเอ่ยขึ้นว่า “นั่นทิงเจอร์มาอยู่กับแฟนนี่อยู่นั่น”

“ทำไมเรียกเขาว่าทิงเจอร์ล่ะ”

“เรื่องมันมี เมื่อตอนที่ทิงเจอร์แก่ไปเรubenนอกพร้อมๆ กับพวกเรา แกมีเรื่องให้เราได้เฮฮากันสนุกเสมอ”

“ไหนลองเล่าไปซิ”

“ก็อยู่ดี ๆ ตอนเช้าวันหนึ่งพวกเราได้ยินเสียงคนขลุกขลิกอยู่ในห้องของเขา ก็วิ่งกันเข้าไปดู ปรากฏว่าคุณทิงเจอร์นอนบิดไปบิดมาอยู่บนพื้นห้อง เราก็ถามว่าเป็นอะไรไป”

“กระเพาะผมเป็นแผลครับ เลยทิงเจอร์ไอโอดีนเข้าไป เพราะคิดว่ามันคงจะเข้าไปช่วยสมานแผลให้ได้เหมือนกับแผลที่อยู่ข้างนอก”

“อ้อ! อย่างนั้นเล่า” ใครคนหนึ่งพูดขึ้น “บอกให้แกกินผ้าพันแผลกับสำลีตามเข้าไปด้วยซิ มันจะได้ครบชุดกันไปเสียเลย!”

“GOODY”

ปัญหาศาล

วิเชียร ไม่เรือง หัวหน้ากองธนธิการ

สนิท เกษะศิริ เลขานุการกรม

โดย..... เฉลิมชัย วสันต์ นิตกรเอก

วินัย บุญโสภณ หัวหน้าแผนก ๗ กองเงินเดือน

กรมบัญชีกลาง

— ×× ×× —

ตอบปัญหาสมาชิก

ตอบสมาชิกเลขที่ ๐๖๔๘

ถาม ร.ต.ต.แดง ฯ เมื่อ ๓ เม.ย. ๒๔๘๖ ขึ้นทะเบียนประจำการตาม พ.ร.บ. รับราชการทหารประจำสถานีตำรวจภูธรอำเภอ ก. และให้ลาพักเกินอัตราไป ครั้น เมื่อ ๓ พ.ค. ๒๔๘๗ กลับเข้ารับราชการประจำอำเภอ ข. แล้วภายหลังได้รับการแต่งตั้งไปหลายแห่ง ต่อมาได้รับการแต่งตั้งมาประจำสถานีตำรวจภูธรอำเภอ ข. อยากทราบว่าสถานที่แรกเข้ารับราชการ เป็นอำเภอ ก. หรือ อำเภอ ข. เพราะเกี่ยวกับสิทธิการเบิกเงินค่าเช่าบ้าน จะเบิกเงินค่าเช่าบ้านที่อำเภอ ข. จะได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

ตอบ สถานที่เข้ารับราชการครั้งแรก คือ อำเภอ ข. จึงเบิกค่าเช่าบ้านทางอำเภอ ข. ซึ่งเป็นสถานที่ ๆ เริ่มรับราชการหรือเริ่มเข้ารับราชการใหม่ ไม่ได้ เพราะถูกห้ามตาม มาตรา ๕ ข้อ ๔ ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบค่าเช่าบ้านข้าราชการ พุทธศักราช ๒๔๘๓

ตอบสมาชิกใหม่ พระนคร

๑. ถาม นาย ก. เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวาสังกัดกรม ก. บรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนครั้งแรกที่ส่วนกลาง ต่อมากรม ข. ประกาศสอบคัดเลือกเข้ารับราชการในส่วนราชการสังกัดกรม ข. ในประกาศระบุตำแหน่งที่จะบรรจุไว้ว่าจะบรรจุที่ส่วนภูมิภาค นาย ก. ไปสมัครสอบคัดเลือกที่กรม ข. ผลการสอบปรากฏว่า นาย ก. สอบได้ และแจ้งความจำนงขอโอนไปรับ

ราชการกรม ข. ตามระเบียบ และกรม ก. เจ้าสังกัดเดิมให้โอนได้ ทางกรม ข. ออกคำสั่งบรรจุในส่วนภูมิภาคที่ไม่ใช่ภูมิภาคอำเภอของ ก. ทั้งของภริยาด้วย อยากทราบว่า นาย ก. มีสิทธิขอเบิกเงินค่าเช่าบ้านตามระเบียบการเบิกเงินค่าเช่าบ้านหรือไม่

ตอบ ถ้ากรม ข. รับโอนนาย ก. ตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ นาย ก. ก็ไม่อยู่ในฐานะที่จะเรียกได้ว่า “เริ่มเข้ารับราชการ” หรือ “เข้ารับราชการใหม่” ทางกรม ข. ซึ่งเป็นเหตุให้ไม่มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน ฉะนั้น เมื่อนาย ก. ถูกแต่งตั้งให้ไปรับราชการทางส่วนภูมิภาคเมื่อได้ไปรับราชการทางกรม ข. แล้ว นาย ก. ก็มีสิทธิที่จะเบิกค่าเช่าบ้านได้

๒. ถาม ถ้าเบิกได้ จะถือว่านาย ก. รับราชการครั้งแรกที่จังหวัดพระนครใช่หรือไม่

ตอบ ใช่

๓. ถาม ถ้าเบิกไม่ได้ จะถือว่านาย ก. รับราชการครั้งแรกที่จังหวัดในส่วนภูมิภาคที่กรม ข. สั่งบรรจุรับโอนใช่หรือไม่

ตอบ พิจารณาตามข้อ ก. จะใช้คำ “ถือว่า” มาพิจารณาไม่ได้

๔. ถาม ถ้าทางกรม ข. สั่งให้นาย ก. กลับเข้ามาปฏิบัติราชการที่กรม ข. ในโอกาสต่อไป จะเบิกเงินค่าเช่าบ้านได้หรือไม่

ตอบ ไม่ได้

ตอบสมาชิกจังหวัดขอนแก่น

ถาม ดิฉันได้เข้าทำงานราชการแต่วันที่ ๓๕ กันยายน ๒๔๘๐ และได้วันทวิคูณเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๔ = ๒ เดือน ๖ วัน

,, ,, ,, ๒๕๐๐ = ๓ ,, ๒๓ วัน

และ ,, ๒๕๐๓ = ... อีก

มีวันลาจนถึงสิ้นปีตั้งใจจะออก ๓๘๐ วัน

ถ้าดิฉันจะลาออกในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๐๓ นี้ ดิฉันจะมีเวลาหลังสิ้นรับราชการกี่ปี? ขณะนี้เงินเดือน ๘๐๐ บาท จะได้รับบำเหน็จหรือบำนาญ เท่าใด?

ตอบ คุณมีเวลารับราชการทั้งสิ้น ๒๕ ปี ๘ เดือน ๔ วัน บัดนี้เป็น ๒๕ ปี

ถ้ารับบำเหน็จจะได้เงิน = $25 \times 800 = 20,000$ บาท

ถ้ารับบำนาญจะได้ = $25 \times 800 = 20,000$ บาท

๕๕

ตอบสมาชิกเลขที่ ๘๘๘

ถาม บุรุษไปรษณีย์ ประจำทำการไปรษณีย์อนุญาตอำเภอ

เริ่มรับราชการ เมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๑๗

ออก เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๑๘

เงินเดือนขณะออก ๕๗๕ บาท

ในขณะประกาศกฎอัยการศึกไม่มีวันลาป่วย ขาด

เหตุที่ออก เพราะลาออกเพื่อบรรจุในตำแหน่งบุรุษไปรษณีย์ประจำทำการไปรษณีย์

โทรเลข (ป.ท. กรมที่ต่งใหม่ในอำเภอเดียวกัน ตำแหน่งเดิมถูกยุบเลิก)

ถามดังนี้

๑. มีเวลาราชการรวมทั้งกฎอัยการศึกเท่าไร

๒. มีสิทธิได้รับบำเหน็จหรือเงินทดแทน

๓. เจ้าตัวจะต้องยื่นแบบ ส. หรือไม่

๔. ได้รับเงินบำเหน็จหรือเงินทดแทนเท่าไร

ตอบ ไม่ทราบว่าท่านมีฐานะเป็นลูกจ้างประจำหรือมีฐานะเป็นผู้ทำการไปรษณีย์ เพราะถ้าคุณได้รับการบรรจุในอัตราลูกจ้างประจำคุณก็มีฐานะเป็นลูกจ้างประจำ และเมื่อเข้าเงื่อนไขตามระเบียบการจ่ายเงินบำเหน็จและค่าทำขวัญลูกจ้าง เมื่อคุณลาออกก็ย่อมมีสิทธิได้รับบำเหน็จลูกจ้าง แต่ถ้าหากว่านายอำเภอเป็นผู้จ้างคุณทำงานโดยได้รับเงินค่าจ้างจากเงินค่าทำการ คุณก็มีฐานะเป็นผู้ทำการไปรษณีย์ ย่อมไม่มีสิทธิได้รับเงินบำเหน็จลูกจ้าง เพราะคุณไม่มีฐานะเป็นลูกจ้างประจำของทางราชการ

ถ้าคุณมีฐานะเป็นลูกจ้างประจำ ขอตอบเป็นข้อๆ ดังนี้

๑. คุณมีเวลาทำงานปกติ ๓๓ ปี ๒๘ วัน ไม่มีสิทธิได้รับเวลาชดเชย

๒. มีสิทธิได้รับเงินบำเหน็จลูกจ้าง

๓. ต้องยื่นเรื่องราวขอรับบำเหน็จลูกจ้าง

๔. ได้รับเงินบำเหน็จลูกจ้าง ๖,๓๒๕ บาท (ถ้าข้อเท็จจริงไม่เปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น)

เรื่องสอบเช่าซื้อและความรู้รอบตัว

ชิงรางวัลประจำฉบับก่อน

△

๓. ภาพนั้น คือ บาทหลวงคาซ่านาราชทูตไทยเข้าไปปอนโนเซนต์ที่ ๓๓ ที่กรุงโรม เมื่อ พ.ศ. ๒๒๓๓ ในสมัยแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (จากจดหมายเหตุเรื่องส่งทูตไทยไปกรุงโรมครั้งที่ ๒ ระบุไว้ว่าราชทูตไทยนั้น คือ ออกขุนชำนาญ ออกขุนพิเศษ และพิพิช)
๒. “พระภูมิ” หรือ “พระภูมิเจ้าที่” คือผู้เป็นเจ้าของแผ่นดินนั้น ทางศาสนาพราหมณ์ คือ ท้าวพิรุณผู้ปลูกบ้านโดยมากจะปรึกษาโหราให้หาฤกษ์มายกพระภูมิให้เสด็จขึ้นศาล แล้วจัดซื้อรูปช้างม้า วัว ควาย มาถวาย และจัดเครื่องสังเวยในวันฤกษ์ดี สมเด็จพระยาดังรงราชานุภาพ ทรงอธิบายว่า เป็นการอุทิศให้ผู้ที่อยู่มาก่อน (Preoccupante) ว่าผู้มาอยู่ใหม่มิได้มาแย่งชิงสรุปรวมความว่าทางโหรก็ขออนุญาตท้าวพิรุณผู้เป็นเจ้าของที่ดิน เพื่อให้ผู้มาอยู่ใหม่ได้รับความร่มเย็นเป็นสุข
๓. ๔ กรกฎาคม ๑๗๗๖ และ ๑๔ กรกฎาคม ๑๗๗๗ เป็นวันชาติของสหรัฐอเมริกา และฝรั่งเศสตามลำดับ
๔. ชายผู้ชนขาดทุน ๕๐ บาท (เครื่องแรกชื้อมา ๗๕๐ บาท อีกเครื่องหนึ่งชื้อมา ๕๐๐ บาท รวมราคาทั้งสองมา ๑,๒๕๐ บาท)
๕. ก่อนที่จะมีการแลกเปลี่ยนกัน ต่างมีสัตว์เลี้ยงกันอยู่ดังนี้ ตาสี ๑๓ ตัว ตาสี ๗ ตัว และตามี ๒๓ ตัว

ผลการตัดสิน ไม่มีผู้ใดตอบข้อ ๓ ถูกเลย มีผู้ตอบถูก ๔ ข้อ ๘ ราย คือ คุณประคำศน์ วงศ์ประเสริฐ ที่ทำการสรรพากรจังหวัดอุบลราชธานี คุณพัลลภ เปาวิก ลำานักงานคลังเขต ๓ นครราชสีมา คุณวีรพล จันทร์เดช คลังจังหวัดนนทบุรี คุณประยูร คลังบุญครอง ที่ทำการ ปณ.สามเสนใน คุณประพันธ์ อินทรมณี ร.ร. ป่าไม้ แพร่ คุณชลอ ทรงประกอบ นนทบุรี คุณมนูญ ชาระธรรม ที่ทำการอำเภอบ้านด่าน อุบลราชธานี จ.อ. อุดลย์ จิราพงษ์ พิจิตร และนายเดิม ทองศรีนาค ที่ทำการคลังจังหวัดชัยนาท เราจึงเพิ่มรางวัลโดยเฉลี่ยให้คนละ ๓๐ บาท

สอบวิชา // ๖: ความรู้รอบตัว

๑. ภาพข้างบนนี้เป็นภาพชุดรามเกียรติ์ ท่านทราบไหมว่าเป็นภาพใครบ้าง
๒. ประโยคต่อไปนี้หมายความว่าถึงตัวชนิดใดบ้าง (ก) มักกินเจ็บปาก (ข) มักอยากเจ็บจมูก (ค) เอาเท้าบ้นลูก (ง) เอาจมูกบ้นปาก
๓. การส่งนักเรียนไทยไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศครั้งแรกมีขึ้นในสมัยใด
๔. “คุณอยากจะทราบว่านายอำเภอสามีของคุณอายุเท่าไรหรือคะ” คุณนายเอ่ยขึ้น “คุณบอกให้ก็ได้คะ อายุเราสองคนเลขกลับหลักกัน และนายอำเภอมีอายุมากกว่าคุณเป็นเศษหนึ่งส่วนสิบเอ็ดของอายุเราสองคนรวมกัน” ท่านทราบไหมว่านายอำเภอและคุณนายต่างมีอายุเท่าใด
๕. มีถุงอยู่สามถุงแต่ละถุงมีลูกบิลเลียดอยู่ถุงละสองลูก ถุงแรกมีป้ายบอกว่ามีลูกบิลเลียดสีแดงอยู่สองลูก ถุงที่สองมีป้ายบอกว่ามีลูกบิลเลียดสีขาวสองลูก ถุงที่สามมีป้ายบอกว่ามีลูกบิลเลียดสีแดงหนึ่งลูก สีขาวหนึ่งลูก แต่ป้ายเหล่านี้ไม่มีความหมายอะไรเลย เขียนไว้เล่นๆ ผิดหมด ไม่จริงตามป้าย เพราะคนเขียนป้ายอยากจะลองดี “สมาชิกวารสารข้าราชการ” ซึ่งควรจะบอกได้ทันทีว่า ถุงไหนมีลูกบิลเลียดสีอะไรบ้าง โดยล้วงลูกบิลเลียดขึ้นมาดูเพียงลูกเดียว (ไม่ใช่ถุงละลูก และไม่ได้ใส่ไว้ในถุงพลาสติก) ท่านบอกได้ไหมว่าต้องทำอย่างไรจึงจะบอกสีลูกบิลเลียดได้ถูกต้อง

กติกา ให้ส่งคำตอบไปถึงบรรณาธิการวารสารข้าราชการ ภายในวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๐๘ สมาชิกวารสารข้าราชการ ผู้ตอบถูกหมดและตอบดีที่สุด จะได้รับรางวัลเงิน ๕๐ บาท (ผู้ส่งคำตอบโปรดเขียนชื่อและสถานที่อยู่ชัด ๆ และควรแจ้งเลขที่สมาชิกปี ๒๕๐๘ ด้วย)